بازار دیجیتال

دنیای اقتصاد

۱۷

• سه‌شنبه
• ۲۳ آبان ماه ۱۴۰۲
• سال بیست‌ویکم
• شماره ۵۸۷۳

گروه دیجیتال
۴۲۷۱۰۳۳۰

Digital@den.ir

تلاش اپل برای رهایی از قانون بازارهای دیجیتال اروپا

مهر: به گفته منابع آگاه اپل قصد دارد تصمیم اتحادیه اروپا برای قرار دادن اپ‌استور این شرکت در فهرست آنتی‌تراست دیجیتال جدید این منطقه را به چالش بکشد. به گزارش آی‌تی تلکام، درخواست تجدیدنظر سازنده آی‌فون هنوز در مرحله پیش‌نویس است و احتمال دارد قبل از مهلت ۱۶ نوامبر در دادگاه عمومی اتحادیه اروپا ثبت شود. قانون بازارهای دیجیتال (DMA) اتحادیه اروپا در ماه مه ۲۰۲۳ میلادی برای بیشتر شرکت‌ها اجرا شد و یک قانون سختگیرانه است که نفوذ شرکت‌های بزرگ در بازار را هدف می‌گیرد و برای تسهیل انتخاب بین سرویس‌ها ارائه شده است. کمیسیون اتحادیه اروپا اخیرا ۲۲ سرویس شرکت‌های بزرگ فناوری را که دروازه‌بانـان سرویس‌های آنلاین نام دارند، هدف گرفته و آنها را ملزم کرده پیام‌رسان‌های خود را در ارتباط با رقبایشان به کار گیرند و به کاربران اجازه دهند تا خود تصمیم بگیرند کدام اپ را روی دستگاه‌هایشان به طور پیش‌فرض نصب کنند.

هوآوی برای ساخت حسگرهای دوربین گوشی دست به کار شد

ایسنا: هوآوی از بازار آمریکای شمالی بیرون انداخته شده است اما این شرکت چینی هر آنچه در توان دارد برای توسعه قطعات تلفن‌های هوشمند انجام می‌دهد تا از آسیب ناشی از محدودیت‌های تجاری آمریکا، اجتناب کند. هوآوی پس از ساخت پردازنده تلفن هوشمند با قابلیت اتصال نسل پنجم، ظاهرا در حال طراحی حسگر دوربین است. طبق شایعاتی که وجود دارد، تلفن هوشمند پی ۷۰ هوآوی، نخستین دستگاه این شرکت خواهد بود که در ساخت آن، از حسـگر دوربین طراحی داخلی استفاده می‌شود. تاکنون، این غول فناوری چینی از حسگرهای دوربین سونی استفاده می‌کرد اما به نظر نمی‌رسد هوآوی قرارداد خود را با سونی تمدید کرده باشد و گویا، دیگر از حسـگرهای سونی چیزی باقی نمانده است و ظاهرا، پی ۷۰ از حسگر دوربین ساخت خود این شرکت استفاده خواهد کرد. ظاهرا هوآوی سرگرم کار روی حسگر اثر انگشت نوری برای تلفن‌های هوشمند است.

روی خط

کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات مرجع صدور پروانه خدمات ارتباطی شد

سیتنا: نمایندگان مجلس، کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات را به عنوان مسوول صدور پروانه کلیه خدمات ارتباطی، خدمات فناوری اطلاعات و هوشمندسازی و سکوهای پیام‌رسان، تدوین و تصویب جداول تعرفـه و تعیین حق اشـتراک (آبونمان) آنها در چارچـوب قوانین و مقـررات کشـور، تعیین کردنـد. نمایندگان مجلس شورای اسـلامی در جلسـه نوبت صبح روز گذشته و در جریان رسیدگی به گزارش کمیسیون تلفیق برنامه هفتم توسعه جمهوری اسـلامی درباره موارد ارجاعی به کمیسیون، با تصویب بند الحاقی ۲ ماده ۶۶ این لایحه به شرح زیر با آن موافقت کردند: بند الحاقی ۲- برای ایجاد وحدت رویه و حمایت از حقوق کاربران و تسهیل رقابت سالم بین ذی‌نفعان، مسوولیت صدور پروانه کلیه خدمات ارتباطی (از طریق پنجره درگاه صدور مجوزها)، خدمات فناوری اطلاعات و هوشمندسازی و سکوهای پیام‌رسان، تدوین و تصویب جداول تعرفـه و تعیین حق اشـتراک (آبونمان) آنها در چهارچـوب قوانین و مقررات کشـور بر عهده کمیسـیون تنظیم مقررات ارتباطات اسـت. همچنین تعیین جرایم ناشی از تخلف از تعهدات قانونی با پیشنهاد وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

رهایی از تماس‌های مزاحم و حمله‌های سایبری با به‌روزرسانی جدید واتس‌اپ

سیتنا: شرکت واتس‌اپ اعلام کرد که به‌روزرسانی جدید باعث می‌شـود تماس‌هـای تلفنی از شـماره‌های ناشـناس حتی به تلفن شما نرسـد، یعنی این به‌روزرسـانی نه تنها هرزنامه و سایر تماس‌های مزاحم را محـدود می‌کند، بلکه جلـوی حمله‌های سـایبری افراد را نیز می‌گـیرد. به گـزارش ایندیپندنت، شرکت واتس‌اپ اعلام کرده اسـت که یـک ویژگی جدید ایـن نرم‌افزار باعث می‌شـود نتوان بـا تماس تلفنـی کسی را پیدا کـرد. این ابزار که «محافظ نشـانی آی‌پـی در تماس‌ها» نـام دارد، باعث می‌شـود که اطلاعات ناخواسـته به فرد تماس گیرنـده منتقل نشود. اکنون تماس‌های واتس‌اپ به یکی از این دو روش انجام می‌شـود: همتابه‌همتـا (peer-to-peer)، یـا از طریق پایگاه سرور واتس‌اپ. تنظیمات جدید به کاربـران امکان می‌دهد که از بین این دو یکی را انتخاب کرده و مطمئن باشند اطلاعاتشان محرمانه می‌ماند. همتابه‌همتا مثل نامش کار می‌کند: «دو تلفن با هم مسـتقیم در تماس‌اند. در ایـن روش کیفیت تماس بهتر است، اما برای انجام این کار دو تلفن باید نشانی آی‌پی یکدیگر را بداننـد.» اگر به جـای آن از راه پایگاه واتـس‌اپ تماس برقرار شود، نشـانی آی‌پی را می‌توان مخفی نگه داشـت. این نشانی احتمالا برای هکرها یا سـایر مجرمان خطرناک سـایبری مفید است چون می‌توان از آن برای تعیین موقعیت عمومی مکان افراد یا ارائه‌دهنده اینترنت آنها استفاده کرد. اکنون کاربران می‌توانند این ویژگی جدید را انتخاب و همیشه تماس‌های خود را با پایگاه واتس‌اپ برقرار کنند و نشـانی آی‌پی خود را محفوظ نگه دارند. واتس‌اپ نمی‌تواند آن تماس‌ها را حتی زمانی که از طریق پایگاه خودش برقرار می‌شود رهگیری کند چون رمزگذاری سرتاسری (end-to-end encrypted) شده‌اند. واتس‌اپ تاکید کرد که ویژگی جدید را برای «کاربرانی که به حفظ حریم خصوصی بسیار حساس‌اند» طراحی کرده است. مثلا ممکن است اتصال کندتر برقرار شـود و کیفیت تماس‌ها پایین‌تر بیاید. این به‌روزرسـانی جدید بعد از به‌روزرسانی دیگری در تابسـتان ارائه شده است و واتس‌اپ آن را «سکوت تماس‌های ناشناس» می‌نامد. واتس‌اپ گفت که این امر باعث می‌شود تماس‌های تلفنی از شماره‌های ناشناس حتی به تلفن شما نرسـد یعنی این به‌روزرسانی نه‌تنها هرزنامه و سـایر تماس‌های مزاحم را محدود می‌کند، بلکه جلو حمله‌های سایبری افراد را نیز می‌گیرد.

بزرگ‌ترین بنادر استرالیا در پی یک حمله سایبری فلج شدند

ایسنا: بزرگ‌ترین بنادر استرالیا در پی یک حمله سایبری، از روز جمعه فلج شـده‌اند و انتظار می‌رود این اختلال در روزهای آینده هم ادامه پیدا کند. دولت اسـترالیا اعلام کرد شرکت دی پی ورلد اعلام کرد پس از حمله سایبری که باعث شـد دسترسی به چهار بندر این کشور محدود شود، پیشرفت قابل ملاحظه‌ای در احیای فعالیت‌های باری داشته اسـت اما سیستم فناوری اطلاعات این شرکت از زمان وقوع حمله هک در روز جمعه، همچنان به اینترنت متصل نیست که باعث شده است فعالیت‌ها شدیدا مختل شود. استرالین فایننشال ریویو به نقل از یک مدیر شرکت گزارش کرد: «دی‌پی ورلد اسـترالیا، درخواسـت باج دریافت نکرده اسـت.» دی‌پی ورلد استرالیا که تقریبا نیمی از کالاهای وارداتی و صادراتی استرالیا را مدیریت می‌کند، اعلام کرد در حال بررسی رخنه‌های احتمالی و تسـت سیسـتم‌ها برای ازسرگیری فعالیـت عادی و فعالیت‌های جابه‌جایی بار است. این شرکت که یکی از بزرگ‌ترین اپراتورهای بندر جهان است، جدیدترین قربانی سلسله حملات سایبری برجسته و مخربی اسـت که امسال در سراسر جهان، رخ داده است.

رئیس هیات‌مدیره انجمن فین‌تک کشور در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» تحلیل کرد

گره «اینماد» با برون‌سپاری باز می‌شود؟

مرکز توسعه تجارت الکترونیک برای همکاری در ایجاد «کارگزاری صدور نماد اعتماد الکترونیک» فراخوان داد

دنیای اقتصاد-هانیه تقی‌زاده: مرکز توسـعه تجارت الکترونیک به تازگی با انتشـار فراخوانی در سایت خود از شرکت‌های واجد شرایط برای مشارکت در ایجاد کارگزاری صدور اینماد دعوت به همکاری کرده است. این مرکز در اطلاعیه خود، هدف از این تصمیم را تمرکززدایی، افزایش کیفیت خدمات و حمایت از نقش‌آفرینی بخش غیردولتی عنوان و اعلام کرده است: شرکت‌هایی که سابقه فنی و اجرایی مناسب و نیز تجربه خدمات‌دهی و پشتیبانی از کاربران در مقیاس وسـیع دارند، می‌توانند با ارسـال مدارک لازم، آمادگی خود را برای این همکاری اعـلام کنند. در چند ماه اخیر، کیفیت پایین سرویس‌دهی و پاسخگویی متولی صدور اینماد، نارضایتی زیادی را در میان کاربران و کسب‌وکارها برانگیخته بود. حالا آن‌طور که از این اطلاعیـه برمی‌آید، احتمالا همین موارد یکی از اصلی‌ترین دلایلی باشـد که مرکز توسعه تجارت الکترونیک را مجاب کرده تا بخشی از خدمات مرتبط با این فرآیند را برون‌سپاری کند. تا اینجای کار، همین میزان انعطاف نیز از سوی مرکز تتا برای رفع برخی مشکلات موجود، جای امیدواری دارد. اما مساله‌ای که مدت‌هاست از سوی کارشناسان و کسب‌وکارها مورد انتقاد قرار دارد، الزامی بودن دریافت این نماد، برای بهره‌مندی از خدمات پرداخت آنلاین است. در نتیجه حالا این سوال مطرح می‌شود که چنین تغییری می‌تواند به حل مشکلات بنیادی‌تری که کسب‌وکارها در مسیر دریافت اینماد با آن مواجه بودند، کمک کند یا خیر.

■ امیدواری به تغییر حداقلی

از حدود دو سـال پیش که قانـون اجباری بـودن دریافت اینماد برای بهره‌مندی از خدمات پرداخت الکترونیک اجرایی شد، انجمن فین‌تک کشور مخالفت جدی خود را با این رویه اعلام کرد، اما با تمام تلاش‌های انجام شده، سیاستگذاران این طرح بر ادامه اجرای آن با همین رویه پافشـاری کردند و تغییری در جهت خواست فعالان این صنعت و سرویس‌دهندگان خدمات پرداخت الکترونیکی ایجاد نشد. با این حال آن‌طور که گفته می‌شـود، تغییر اخیری که مرکز توسـعه تجارت الکترونیک در مواضع خود ایجاد کرده، حاصل درخواسـتی اسـت که از سـوی فعالان این انجمن ارائه شـده. مهدی فاطمیان، رئیس هیات‌مدیره انجمن فین‌تک کشور، در گفت‌وگوی خود با «دنیای اقتصاد» به تشریح فرآیندی کـه تا اینجای کار طی شـده پرداخته و می‌گوید: «در تمام این مدت در انجمن و به نمایندگی از فعالان صنعت فین‌تک، بارها مخالفت صریح خـود را با الزامی بودن دریافت اینماد ابراز کرده‌ایم و اساسا حتی مدل اجرای آن را نیز قبول نداریم؛ اما پس از مشاهده مشـکلات متعددی که در پاسخگویی‌ها به متقاضیان دریافت نماد وجود داشت، با این مرکز وارد مذاکره شدیم و در نهایت با برون‌سپاری انجام بخشی از فرآیندهای صدور اینماد به یک شرکت ثالث موافقت شد.»

فاطمیان با بیان اینکه چندی پیش تجربه مشابهی در صدور «نماد صفر ستاره» وجود داشته، می‌افزاید: «در مدت اخیر شرکت‌های پرداخت‌یـار با در اختیار داشـتن یک وب‌سرویس، امکان صـدور اینماد برای بخش محدودی از کسـب‌وکارها را داشـتند و به این ترتیب آن کسب‌وکارهای کوچک عملا هیچ نیازی به تعامل با مرکز توسعه تجارت نداشتند. همین مساله ما را بر آن داشت تا پیشنهاد مشـابهی را برای صدور نمادهای یک ستاره و بالاتر توسط پرداخت‌یاران ارائه دهیم و در نهایت ضمن موافقت با این پیشنهاد، مقرر شـد تا شرکت‌های متقاضی همـکاری در امر ایجاد کارگزاری صـدور اینماد-که الزامی نیسـت حتما در زمره پرداخت‌یاران باشند-آمادگی خود را اعلام کنند.» آن‌طور که در اطلاعیه مرکز توسعه تجارت الکترونیک آمده، متقاضیان مشارکت در این طرح می‌توانند تا دوم دی ماه سـال ۱۴۰۲، مدارک خود را ارسـال کنند. اما آن‌طور که پیگیری‌های انجام شده از شماری از فعالان این حوزه نشـان می‌دهد، چگونگی اجـرای این ایده هنوز در هاله‌ای از ابهام اسـت و مشخص نیسـت این امکان به صورت هم‌زمان در اختیار چندین شرکت یا پرداخت‌یار قرار خواهد گرفت یا یک شرکت واحد انحصار مدیریت امور صدور اینماد را در اختیار خواهد داشت.

> **فاطمیان:** مشکلات مربوط به بحث مجوز، با ایجاد این کارگزاری حل نمی‌شود؛ این در حالی است که ظرفیت حل آن در درگاه ملی مجوزها وجود دارد

■ پابرجا ماندن مشکل اصلی

رئیس انجمـن فین‌تک در تحلیل پاسـخ بـه این سـوال که آیا رویکرد در پیش گرفته شـده، می‌تواند گره‌گشای مشکلاتی باشد که در سـال‌های اخیر با الـزام دریافت اینماد در مسـیر توسـعه کسـب‌وکارها قرار گرفته اسـت، می‌گوید: پیش‌بینی ما این است که بـا ایجاد کارگـزاری صدور اینـماد، صرفا بخشی از مشـکلات داخلی و سـامانه‌ای حل خواهد شـد و تغییری در حل مشکلاتی ایجاد نمی‌شود که به مساله داشتن مجوز کسب‌وکار یا احراز هویت مرتبط بوده‌اند. او در تشریح این مسـاله می‌افزایـد: پیش‌تر مثلا کاربران زیادی اظهار می‌کردند که تیکت دریافت پشـتیبانی آنها بی‌پاسخ مانده؛ در ورود به سامانه و پنل کاربری با مشکل مواجهند یا مثلا با وجود ارائه کامل مدارک، فرآیند صدور اینماد کسـب‌وکار آنها به جریان نیفتاده است. در نتیجه ایجاد یک کارگزاری جداگانه برای صدور اینماد که مدیریت آن در اختیار یک شرکت خصوصی و مستقل از مرکز توسعه باشد، می‌تواند چنین مشکلاتی را حل کند، اما موانع ریشه‌ای‌تر به قوت خود باقی خواهند ماند.

این فعال صنعت فین‌تک با اشاره به اینکه مشکلات مربوط بـه بحث مجـوز با ایجـاد این کارگـزاری حل نمی‌شود در حالی که ظرفیت آن در درگاه ملی مجوزها وجود دارد، می‌گوید: طبق قوانین بالادستی، چنانچه نهاد متولی صدور یک مجوز، ظرف مدت تعیین شده اقدام به صدور مجوز درخواسـتی نکنـد، این امکان وجود دارد کـه صدور مجوز به صورت خودکار توسـط خود سـامانه انجام شـود. در نتیجه چنانچه این مورد تقویت شود، می‌توان به حل بسیاری مشکلات امیدوار بود. فاطمیان معتقد است که قانون مرتبط با این درگاه را می‌توان جزو قوانین مترقی به حساب آورد؛ اما اینکه در عمل این درگاه به بلوغی که در قانون برای آن تصویر شده برسد، قطعا امری زمان‌بر است.

پس از انتشـار خبر ایجـاد کارگزاری صـدور اینماد، حمیدرضا ذوالفقار، از برنامه‌نویسـان فعال در شـبکه اجتماعی ایکس در واکنش به خبر ایجاد کارگزاری صدور اینماد و حل مشکلات موجود نوشته بود: «وقتی متولی اصلی اینماد هنوز در بخش‌های اصلی و داخلی دارای مشکلات اسـت، چطور قرار است مشـکلات آن با در اختیار داشتن یک API حل شود.» وی در ادامه افزوده بود: «دوستان فنی به خوبی می‌دانند که تیمی که در ارائه و مدیریت پایدار یک سرویس ساده دچار مشکل است، قطعا توانایی ارائه زیرساخت اتصال API را هم نخواهد داشت.» با این حال رئیس انجمن فین‌تک در پاسخ به چنین ابهاماتی می‌گوید: بخش زیادی از فرآیند صدور اینماد، نیاز به ارتباط مستقیم لحظه‌ای با سیسـتم مرکز توسـعه ندارد، در نتیجه از دسترس خارج شدن سامانه‌های مرتبط با اینماد در زمان‌های مختلف، وقفه چندانی در کار صدور نماد اعتماد از سـوی طرف ثالث ایجاد نخواهد کرد. او معتقد است که بسیاری از کارها مانند احراز هویت کاربران (شاهکار) و برخی استعلامات، به سیستم‌های دولتی دیگری متصل هستند که می‌توان آنها را در روندی نسبتا پایدار پیش برد.

■ اهرمی برای کمک به کلاهبرداران

با تمام اینها و فـارغ از آنکه صدور اینماد از سـوی چه بخش و نهادی انجام شود، مشـکلاتی که به دلیل الزامی بودن دریافت آن در مسیر کسب‌وکارها قرار گرفته‌اند، همچنان پابرجا هستند. اگرچه مدافعان این الزام، در اظهارات خود بر ضرورت وجود این تاییدیه برای مبارزه با کلاهبرداری و پول‌شویی تاکید می‌کنند، اما اعتقاد کارشناسان آن است که این نماد بازدارندگی لازم برای مبارزه با کلاهبرداری را نداشـته و حتی گاهی به اهرمی تبدیل می‌شـود که کلاهبرداران با دریافت آن، با خیالی آسـوده‌تر در مسـیر جلب اعتماد کاربران و اخاذی از آنهـا حرکت می‌کنند. فاطمیان با تاکید بر آنکه در مدت اخیر بارها مشـاهده شده که برخی از کلاهبرداری‌ها از سوی گروه‌هایی انجام شده که برای کسـب‌وکار جعلی خود نماد اعتماد الکترونیک نیز داشـته‌اند، می‌گوید: این کلاهبرداران اساسـا با اجاره هویت، کسـب‌وکار جعلی خود را تبلیغ می‌کنند. کاربران با دیدن نماد اعتماد، در صحت گفته‌های این گـروه تردید نکرده و خریـد می‌کنند. اما در نهایت، کالایی برای آنها ارسال نمی‌شـود و نهادهای ناظر و مجری قانون نیز دسـترسی خاصی برای پیگیری کلاهبرداران و دسـتگیری آنها در اختیار ندارند. او تاکیـد می‌کند که چنین سـناریوهایی عموما برای مدت کوتاه یک هفته تـا ۱۰ روز اجرا می‌شود که از نگاه بازدیدهای دوره‌ای تتا دور می‌ماند. از طرفی در این مدت نیز کالاهای گران‌قیمت‌تری مانند گوشی موبایل، به عنوان قلاب، برای جذب مشتریان عرضه می‌شوند و در چنین مواردی، اینماد نه تنها بازدارندگی لازم برای جلوگیری از تخلف را نداشته، بلکه به‌نظر می‌رسد به پوششی مناسب برای موجه نشان دادن آن تخلف تبدیل شده است.

رئیس انجمن فین‌تک در پایان گفته‌های خود تاکید می‌کند: «دریافت اینماد، ذیل آیین‌نامه ماده ۱۴ قانون مبارزه با پول‌شویی الزام شده است. اما نکته‌ای در این میان وجود دارد آن است که اساسـا کار اینماد، صرفا «احراز هویت» و «احراز اهلیت» است و در مسائل مرتبط با پول‌شویی، دیتای کافی در اختیار ندارد که بخواهد پردازشی انجام دهد که بتواند مانعی در مسیر پول‌شویی و... باشـد. بلکه تلفیق اینماد با اتفاقاتی کـه در بخش نظارت شـاپرک می‌افتد و سیسـتم‌های کشـف تخلفی که در اختیار پرداخت‌یاران است، می‌تواند به مبارزه با پول‌شویی کمک کند و الزام اینماد به تنهایی، تامین‌کننده هدف نهایی سیاستگذار برای مبارزه با پول‌شویی نیست.»

فعالان فین‌تک معتقدند که از حدود دو سال پیش که دریافت اینماد از فاز اختیاری بودن خارج شـده، به مشـکلی جدی در مسیر توسعه کسـب‌وکارها تبدیل شده اسـت. آنها تاکید دارند که آنچه اکنون در قالب نماد اعتماد الکترونیک عرضه می‌شود، اساسـا تطابقی با مدل‌های جهانی آن کـه در دیگر نقاط دنیا و تحت عنوان سرویس‌های جلب اعتماد (Trust Services) ارائه می‌شوند، ندارد و باید آن را بدعتی چالش‌برانگیز به حساب آورد.

تراشه‌ساز چینی از رقیب آمریکایی شکایت کرد

ایسنا: شرکت تراشه‌سازی YMTC چین از شرکت آمریکایی میکرون تکنولوژی برای نقض هشت امتیاز انحصاری خود، شـکایت کرد. شرکت YMTC این شـکایت را علیه میکرون و گـروه محصـولات مصرفی میکـرون کـه زیرمجموعه این شرکت آمریکایی است، در ۹ اکتبر در دادگاه منطقه شمالی کالیفرنیا تنظیم کرد. طبق این شکایت، میکرون برای مقابله با رقابت شرکت YMTC و رشد سـهم بازار خود، به استفاده از فنـاوری ثبت امتیازشـده این شرکت چینـی روی آورده و برای استفاده از ابداعات ثبت امتیازشـده، پولی به شرکت YMTC پرداخت نکرده اسـت. میکرون تراشه‌های DRAM و تراشـه‌های حافظه فلش ناند تولید کـرده و با شرکت‌های کـره‌ای سامسـونگ الکترونیکـس و اس کـی هاینیکس و همچنین کیوشیا که متعلق به توشیباست، رقابت می‌کند. شرکت YMTC رقیب کوچک‌تری اسـت که سال گذشته با محدودیت دولت آمریکا برای خرید قطعات آمریکایی روبه‌رو شد. آمریکا در سال‌های اخیر، محدودیت‌ها برای صادرات فناوری تراشه‌سـازی به چین را با استناد به مسائل امنیتی، افزایش داده اسـت. چین در ماه مه اعلام کـرد محصولات میکرون در بازبینی امنیت شبکه مردود شده‌اند و خرید آنها را برای اپراتورهای زیرساخت حساس، ممنوع کرد. میکرون در سال ۲۰۱۸ درگیر اختلافی با شرکت تراشه‌سازی فوجیان جینهوا شـد که این شرکت را به سرقـت اسرار تجاری متهم کرده بود. اواخر همان سـال، فروش محصـولات اصلی این شرکت در چین، موقتا ممنوع شـد. چین زمانی بزرگ‌ترین بازار میکـرون بود و نیمـی از درآمد ۲۰ میلیـارد دلاری این شرکت آمریکایی در سـال ۲۰۱۷، از چین به دست آمد اما سهم بازارش در سـال ۲۰۲۲ که کارخانه تولید تراشه‌های DRAM خود را در شانگهای تعطیل کرد، به ۱۶ درصد کاهش یافت. بر اسـاس گزارش رویترز، میکرون اعلام کرد به بازار چین متعهد مانده اسـت و در ژوئن، اعلام کرد ۴٫۳ میلیارد یوآن (۵۹۰ میلیون دلار) در سال‌های آینده، در یک کارخانه پکیجینگ تراشه در شهر شیان سرمایه‌گذاری خواهد کرد و ماه میلادی جاری، برای نخسـتین بار در نمایشگاه تجاری شانگهای شرکت کرد.

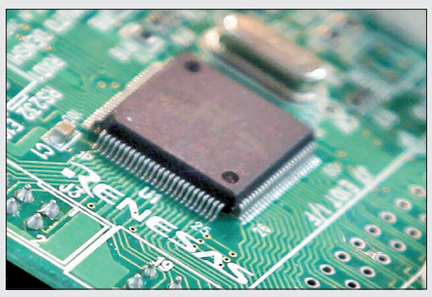

از آن سو

رشد ۲۰ میلیارد دلاری شیائومی از مشکلات اپل

ایسـنا: کاهش فروش اپل در چین، فرصتی برای یک سازنده تلفن هوشـمند اندرویـدی ایجاد کرده اسـت تا نظر مسـاعد مشـتریان و سرمایه‌گذاران را جلـب کند. شرکت شـیائومی از ژوئن، تحت‌تاثیر استقبال از جدیدترین گوشی‌های این شرکت و همچنین ورود بـه بازار خودروهـای برقی و کسـب‌وکارهای دیگر، شـاهد رشـد حدود ۲۰ میلیارد دلاری ارزش بـازار خود بوده است. سهام شـیائومی در بازار هنگ کنگ، در این مدت، بیش از ۶۰ درصد رشـد کرده و بهترین عملکرد را در شاخص فناوری هانگ‌سِنگ داشته اسـت. همزمان با کاهش درآمد اپل در چین، سازندگان گوشـی‌های اندرویدی چینی در حال سرمایه‌گـذاری روی این فرصت هسـتند. سری ۱۴ شیائومی، بیش از یک میلیون سـفارش از زمان عرضه در اواخر اکتبر، دریافت کرده اسـت کـه دومین شروع خوب برای یک تلفن هوشـمند چینی در چند مـاه اخیر و پس از موفقیت گوشی میت ۶۰ پرو هوآوی است. هوآوی در این بازار سهام وجود ندارد اما سرمایه‌گذاران سهام تامین کنندگان این شرکت را خریداری می‌کنند. در حالی که سهام شیائومی در پی سفارش‌های چشمگیر برای سری ۱۴، رشد خیره‌کننده‌ای داشته است، بعضی از تحلیلگران می‌گویند که سهام این شرکت صعود بیشـتری پیدا خواهد کرد. خودروهای برقی و هوش مصنوعی اشیا، از دیگر عوامل تاثیرگذار در رونق سهام شیائومی هستند. شرکت‌های وال‌استریت از جمله مورگان استنلی و سیتی گروپ هم به سیگنال‌های پایان رکود بازار تلفن هوشمند چین و احیای احتمالی آن در سـال میلادی آینده، اشـاره کرده‌اند. بازگشت قدرتمند هـوآوی هم باعـث افزایش اشـتیاق مصرف کنندگان چینی بـرای نوآوری محصولات داخلی شـده اسـت. سری ۱۴ شـیائومی، دوربین پیشرفتـه، جدیدترین پردازنـده کوالکام و سیسـتم‌عامل نوآورانه HyperOS را دارد که برای اتصال تلفن هوشمند به خودرو، دستگاه‌های برقی و سایر دستگاه‌های هوش مصنوعی اشیا، طراحی‌شده است. بر اساس گزارش بلومبرگ، به گفته استیون تسنگ، تحلیلگر بلومبرگ اینتلیجنس، در حالی که هوآوی در سیکل اخیر تلفن هوشمند، احتمالا بیشترین سهم را در میان برندهای چینی خواهد برد اما فناوری شـیائومی هم کمک خواهد کرد با رقیبانی نظیر اوپو و ویوو در سال آینده بهتر رقابت کند. به‌علاوه، فرصت رشد احتمالی در بازارهای خارجی احتمالا به نفع شیائومی خواهد بود که بهترین حضور خارجی را در میان فروشندگان تلفن چینی دارد.

انتظار طرفداران اندروید برای اتصال ماهواره‌ای طولانی‌تر شد

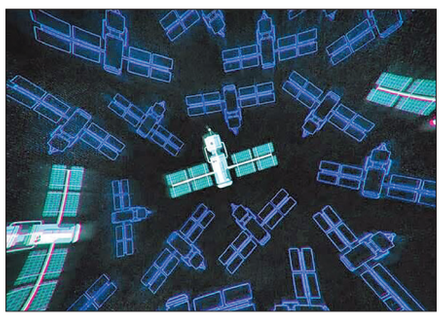

ایسنا: با عدم اسـتقبال سـازندگان دسـتگاه اندرویدی از فناوری ارتباط ماهواره‌ای اختصاصی شرکت کوالکام، کاربران این گوشی‌ها باید مـدت طولانی‌تری برای دسـترسی به این ویژگی صبر کنند. اپل در سری آی‌فون ۱۴ که در سال ۲۰۲۲ رونمایی شـد، اتصال ماهـواره‌ای برای اهـداف اضطراری را معرفی کرد. این قابلیت به کاربران آی‌فـون ۱۴ اجازه می‌داد در شرایـط اضطراری که به کمـک نیاز دارنـد و در منطقه‌ای گرفتار شـده‌اند که پوشـش شـبکه موبایل ندارد، با خدمات اضطراری تماس بگیرند. با گذشـت بیش از یک سـال، هیچ کدام از گوشی‌هـای اندرویدی، هنـوز این ویژگـی را عرضه نکرده‌اند. این در حالی است که پیش از رونمایی آی‌فون ۱۴، گوگل و کوالکام، پشـتیبانی از اتصال ماهواره‌ای در اندروید ۱۴ را نمایش داده بودند. کوالکام پس از آن، ویژگی «ماهواره اسنپ دراگون» برای ارتباط ماهواره‌ای دو طرفه را در نمایشگاه CES2022، معـرفی کرد. با این حال، کاربـران اندرویدی که مشـتاقانه منتظر فراهم شـدن امکان اتصال ماهـواره‌ای در گوشی‌های اندرویدی هستند، مجبورند مدت طولانی‌تری صبر کنند. کوالکام، برنامه‌ها بـرای عرضه ویژگی کمک اضطراری ماهواره‌ای برای گوشی‌های اندرویدی را تنها پس از گذشـت ۱۰ ماه از اعلام آن، لغو کرده است. شرکت ایریدیوم اعلام کرده که کوالکام تصمیم گرفته است به همکاری با این شرکت برای عرضه این ویژگی، خاتمه دهد زیرا هیـچ کدام از شرکت‌های سازنده تلفن هوشمند، از آن اسـتقبال نکرده‌اند. این ویژگی با موفقیت طراحی و نمایش داده شده بود، اما ظاهرا علاقه‌ای به آن وجود نداشـت. فناوری کوالکام نسبت به ویژگی عرضه شده توسط اپل، برتری داشـت زیرا امکان ارتباط ماهواره‌ای دوطرفه را بدون محدود کردن گزینه هشـدار پیام اضطراری، فراهم می‌کرد. کوالکام اعلام کرده است سازندگان تلفن‌های هوشمند اندرویدی، راه‌کارهای مبتنی بر استانداردها را ترجیح می‌دهند و یک راه‌کار مبتنی بر استاندارد می‌خواهند، نه یک فناوری اختصاصی. هر چند این پسرفت، به معنای آن اسـت که گوشی‌های اندرویـدی هنوز با اتصال ماهـواره‌ای فاصله دارند، اما راه‌کار استاندارد، به نفع کل اکوسیستم خواهد بود. کوالکام، از اتصال ماهواره‌ای دسـت نکشـیده اما دیگر روی فناوری اختصاصی خود کار نمی‌کند. این شرکت اعلام کرده که به همکاری با شرکت ایریدیوم روی یک استاندارد جهانی، ادامه می‌دهـد و شرکت ایریدیوم هـم می‌تواند با شرکت‌های دیگری کـه روی اتصال ماهـواره‌ای تلفن‌های هوشـمند کار می‌کنند، همکاری کند.

خبر

قرارداد ارتقای کیفی نفت کوره پالایش نفت کرمانشاه نهایی شد

دنیای اقتصاد - کرمانشاه - الهام اکبری: سخنگوی شرکت پالایش نفت کرمانشاه از انعقاد قرارداد ارتقای کیفی نفت کوره تولیدی این شرکت، طی مراسمی با حضور معاون رئیس جمهوری خبر داد.

به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل شرکت پالایش نفت کرمانشاه، محمدرضا امامی‌نیا در این‌باره اظهار کرد: مراسم امضای قرارداد ارتقای کیفی نفت کوره تولیدی پالایشگاه‌های نفت کرمانشاه و لاوان با حضور روح‌الله دهقانی فیروزآبادی، معاون علمی و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری و حمیدرضا زیدی‌فرد معاون وزیر در امور مهندسی، پژوهش و فناوری، جلیل سالاری مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، جمعی از مدیران پالایشگاهی و مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان در سالن جلسات وزارت نفت برگزار شد. امامی‌نیا یادآور شد: براساس این دو قرارداد که میان شرکت پالایش نفت کرمانشاه و شرکت آذر انرژی تبریز و همچنین شرکت پالایش نفت لاوان و شرکت اکسیر نوین فرایندآسیا و با هدف ارتقای کیفی نفت کوره تولیدی این دو پالایشگاه به امضا رسید، میزان گوگرد نفت کوره تولیدی در این دو پالایشگاه به میزان قابل ملاحظه‌ای کاهش خواهد یافت.

سخنگوی پالایشگاه کرمانشاه گفت: انعقاد این قرارداد نقش مهمی در کاهش آلاینده‌های محیط‌زیستی و ارتقای شاخص‌های کیفی فرآورده‌های نفتی پالایشگاه‌های نفت کشور ایفا خواهد کرد.

وی با اشاره به سخنان معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران در این مراسم گفت: یکی از چالش‌های ما بحث نفت کوره بود که خوشبختانه امروز شاهد برداشتن گامی موثر در این مسیر توسط پالایشگاه کرمانشاه و لاوان هستیم. این دو پالایشگاه نخستین شرکت‌هایی هستند که به دانش فنی داخلی در حوزه نفت کوره اعتماد کردند و برای این مجموعه‌ها استقرار دانش فنی داخلی باعث افتخار است، از این رو از آنها تشکر می کنم و بی‌شک می گویم که این طرح‌ها بهره‌وری اقتصادی دارد و افزون بر آن گامی مهم برای بهینه‌سازی مصرف انرژی است.

سخنگوی شرکت پالایش نفت کرمانشاه گفت: در ادامه این مراسم، فرهاد کاویانی، مدیرعامل پالایشگاه کرمانشاه نیز به ارائه توضیحاتی فنی در خصوص جزئیات این طرح پرداخت که در واقع هدف از اجرای طرح، این است که مقدار گوگرد نفت کوره از ۳٫۲ به ۰٫۸ درصد کاهش یابد. همچنین در این طرح، ۳۰ درصد از نفت کوره تولیدی پالایشگاه کرمانشاه به نفت گاز تبدیل خواهد شد.

معاون قضایی دادگستری خراسان رضوی مطرح کرد

«سلامت» از اولویت‌های قوه قضائیه است

دنیای اقتصاد - مشهد: معاون قضایی رئیس کل دادگستری خراسان رضوی در امور اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری گفت: حوزه سلامت از حوزه‌های بسیار مهم و قابل توجه برای قوه قضائیه است.

به گزارش ستاد خبری هجدهمین نمایشگاه تخصصی تجهیزات پزشکی، دندان‌پزشکی، آزمایشگاهی، تجهیزات کلینیک، البسه یک‌بار مصرف بیمارستانی مشهد، سیدامیر مرتضوی افزود: ما به عنوان حافظ جان انسان‌ها وظیفه داریم در این حوزه به تکنولوژی نوین و پیشرفته رو بیاوریم. وی ادامه داد: از این رو باید بتوانیم وابستگی خودمان را به کشورهای خارجی کاهش دهیم و از ظرفیت نخبگان و استعدادهای درخشانی که داریم به بهترین شکل استفاده کنیم. معاون امور اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری استان خراسان رضوی اظهار کرد: خوشبختانه امروز شاهد این اتفاق در این نمایشگاه بودیم که در حوزه‌های مختلف پزشکی دارای پیشرفت‌های زیادی هستیم و امیدواریم وابستگی این حوزه به مرور کاهش یابد. مرتضوی تاکید کرد: اینکه نسل جوان و نخبه به بهترین شکل به کار گرفته شده‌اند، بسیار اثرگذار است و درواقع یک کار ترکیبی را در این نمایشگاه مشاهده کردیم و شاهد یک تکمیل زنجیره‌ای کار در حوزه پزشکی هستیم که بسیار قابل توجه است.

وی تصریح کرد: این کار سبب شده است که هزینه‌های حوزه سلامت به شدت کاهش پیدا کند و امکان رقابت نه تنها با کشورهای آسیایی بلکه با کشورهای اروپایی و آمریکایی را فراهم سازد و خوشبختانه در بحث صادرات از لحاظ حجم و دامنه شاهد گستردگی زیادی باشیم.

مسیر ورود گردشگر خارجی از «یونسکو» می گذرد؟

سراب ۱۵ میلیون توریست

دنیای اقتصاد - فاطمه باباخانی: یکی از دغدغه‌های همیشگی متولی گردشگری ثبت آثار بیشتری از ایران در فهرست میراث جهانی یونسکو است. در آخرین مورد علی دارابی قائم‌مقام وزیر و معاون میراث فرهنگی کشور در احکام جداگانه‌ای، مدیران چهار پرونده ثبت جهانی یعنی «مسجد ایرانی»، «آسبادهای ایرانی»، «خانه‌های ایرانی و منظر فرهنگی ماسوله» و «قلعه فلک‌الافلاک و دره خرم‌آباد» را منصوب کرد. او در این احکام، برنامه‌ریزی دقیق برای رفع موانع ثبت جهانی پرونده‌های مذکور و تدوین مطالعات نهایی این پرونده‌ها را برای ارسال در زمان مقرر خواستار شد. آیا این ثبت‌ها تاثیری در رونق گردشگری ورودی ایران دارد؟ اسماعیل قادری مدرس دانشگاه و محسن حاجی‌سعید رئیس جامعه انجمن‌های راهنمایان گردشگری در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» تاکید کردند که فارغ از این ثبت‌ها، اقداماتی باید از سوی متولی انجام شود که همچنان روی زمین مانده و به آنها بی‌توجهی شده است. به گفته این کارشناسان ارتباط دوستانه میان کشورها از پیش‌نیازهای توسعه گردشگری است.

■ سهم دوصدم درصدی ایران از توریسم جهانی

اسماعیل قادری مدرس گردشگری در دانشگاه علامه طباطبایی معتقد است گرچه ثبت یک اثر در رونق گردشگری اهمیت دارد اما نمی‌توان به قطع گفت که یک مقصد گردشگری تنها به واسطه تعداد آثار ثبت‌شده‌اش در میراث جهانی یونسکو افزایش جذب توریست داشته است. او می‌افزاید: ایران جزو ۱۰ کشور اول دنیا به لحاظ جاذبه گردشگری است با این حال دوصدم درصد گردشگری دنیا را دارد و رتبه‌اش نزدیک به ۹۰ است.

این مدرس دانشگاه با اشاره به اینکه اگر ثبت جهانی به تنهایی کفایت می کرد، ایران باید جزو ۱۰ کشور برتر توریستی جهان می‌بود، اضافه می کند: در مقابل شاهدیم که در فهرست کشورهای گردشگرپذیر بیشتر کشورهای اروپایی، آمریکا، ترکیه و... قرار دارند و ما جایگاه نامناسبی را در این لیست به خود اختصاص داده‌ایم.

ایران چشم‌انداز خود را ۱۵ میلیون توریست ورودی قرار داده است. با این حال به گفته قادری این چشم‌انداز بر مبنای درستی برآورد نشده است. او می گوید: ما در کشورمان به چشم‌اندازها در حوزه توریسم نمی‌رسیم زیرا هدف گذاری بر پایه درستی بنا نشده است. مسوولان در حال حاضر از عدد پنج میلیون توریست ورودی صحبت می کنند که با افزایش سه یا چهار برابری قرار است به رقم ۱۵ تا ۲۰ میلیون برسد. این در حالی است که آمار اتباع بیگانه‌ای که به ایران سفر می کنند ۵ میلیون نفر است ولی همه آنها در دسته‌بندی گردشگر قرار نمی گیرند.

این مدرس گردشگری دانشگاه علامه معتقد است جمعیت توریست ورودی ایران سالانه بین ۲ تا ۳ میلیون نفر است. او می‌افزاید: بر اساس آمار درست می‌توانیم چشم‌انداز خود را تعریف کرده و هدف گذاری برای گردشگری داشته باشیم.

■ ایران دیگر دفتر منطقه‌ای یونسکو نیست

محسن حاجی‌سعید رئیس جامعه انجمن‌های راهنمایان گردشگری نیز در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» با اشاره به از دست رفتن جایگاه ایران به عنوان دفتر منطقه‌ای یونسکو می گوید: ممکن است کشورمان زیرمجموعه دفتر هند یا قزاقستان قرار گیرد که خبر ناخوشایندی برای میراث فرهنگی ماست.

او همچنین از توافقاتی صحبت می کند که پیش‌تر با یونسکو برای آموزش راهنمایان گردشگری انجام شده بود. حاجی‌سعید می‌افزاید: قرار بود بر مبنای این توافق، یونسکو حمایت‌های مالی از آموزش راهنمایان تخصصی میراث جهانی کشورمان داشته باشد. پیش‌تر جامعه راهنمایان این آموزش‌ها را می‌داد و برای تداوم آنها یونسکو پیشقدم شد. منتها در نهایت آنها تصمیم گرفتند از حمایت مالی در این زمینه صرف‌نظر کنند.

به گفته رئیس جامعه انجمن‌های راهنمایان گردشگری پروژه‌های دیگری نیز درباره توسعه متوازن گردشگری و مبارزه با فقر در گفت‌وگو با برخی نهادهای بین‌المللی چیده شد که همه آنها به واسطه عدم‌پیگیری از دست رفت. او اضافه می کند: ما در ایران با مشکل تخصیص بودجه در حوزه‌های مختلف و از جمله گردشگری مواجهیم. متاسفانه زمانی که این منابع از طریق منابع دیگر هم تامین می‌شود با عدم‌پیگیری نهاد متولی به نتیجه نمی‌رسند.

یکی از دغدغه‌های اصلی متولی گردشگری در ایران ثبت پرونده‌های جدید در میراث جهانی یونسکو است. مسوولان عنوان می کنند که این ثبت‌ها جهشی در گردشگری ایران ایجاد می کند، با این حال، حاجی‌سعید می گوید مجموعه‌ای از فعالیت‌ها در کنار هم باید قرار گیرند. او توضیح می‌دهد: برای رونق گردشگری ورودی یکی از چالش‌های ما به حوزه بین‌الملل برمی گردد. با ثبت‌های تاریخی چه در حوزه میراث فرهنگی و چه میراث طبیعی ما بزرگی و اهمیت سایت‌های خود را به رخ دنیا می کشیم اما صرف ثبت به معنای تعداد گردشگر بیشتر نیست. او اضافه می کند: توسعه گردشگری در همه کشورها به موضوعات مختلفی نظیر ثبات سیاست خارجی، مسائل داخلی، حفظ امنیت و... گره خورده است. در کشورمان تحریم‌ها گرچه برای جذب گردشگر مشکل ایجاد می کند اما مساله اصلی هشدار برای عدم‌سفر به ایران است. ما هنوز برای این موضوع رایزنی هم نکرده‌ایم، نه از سمت وزارت خارجه نه از سمت وزارت گردشگری که این هشدارها لغو شود.

به گفته رئیس جامعه انجمن‌های راهنمایان گردشگری بخش خصوصی و دولت برای رفع چالش‌های توریسم باید دست در دست هم بگذارند. او درباره شرایط کنونی راهنمایان گردشگری در ایران می گوید: راهنمایان تخصصی که در حوزه اروپا کار می کردند مدت طولانی است که بیکار هستند و فکری برای این موضوعات نمی‌شود. البته گاهی مواقع حرکت‌هایی از سوی مسوولان می‌بینیم که خودشان هم می‌دانند راهگشا نیست و تنها برای فعالان این صنعت آزاردهنده است. از این رو باید در رویکرد وزارتخانه و بالاتر از آن دولت تمرکز خود را روی مشکلات اصلی صنعت گردشگری بگذارند تا ثبت جهانی عامل سفر به ایران شود.

کاروانسراها به تازگی در میراث جهانی یونسکو ثبت شده‌اند. حاجی‌سعید معتقد است از پتانسیل این بناهای تاریخی می‌توان برای توسعه گردشگری داخلی و خارجی بهره گرفت. او توضیح می‌دهد: مجموعه‌ای از این کاروانسراها را در اصفهان و یزد داریم که می‌توانیم درباره آنها کارهای خلاقانه انجام دهیم.

این فعال حوزه گردشگری اضافه می کند: در مسیر از یک شهر به شهر دیگر می‌توان مسیرهای گردشگری را تعریف کرد که کاروانسراها در آن گنجانده شود. ما می‌توانیم به هر کدام از این بناها یک تم دهیم و آنها را احیا کنیم، با این کار به حفاظت از آنها هم کمک کرده‌ایم.

رئیس جامعه انجمن‌های راهنمایان گردشگری معتقد است دولت به تنهایی نمی‌تواند از عهده مرمت کاروانسراها و سایر بناهای تاریخی بربیاید. او می گوید: ما ده‌ها هزار اثر گردشگری داریم که باید حتما با برون‌سپاری آنها به بخش خصوصی هم موجب حفاظت از این بناها شویم و هم از آنها برای توسعه گردشگری بهره گیریم.

به گفته حاجی‌سعید احیای کاروانسراها می‌تواند به توسعه گردشگری منجر شود و زمانی که آن را با عنصر خلاقیت بیامیزیم نه‌تنها گردشگری خارجی بلکه توریسم داخلی نیز رونق می گیرد. او می‌افزاید: با احیای این بناها و تعریف مسیرهای جدید دفاتر خدمات مسافرتی برای آنها تور تعریف می کنند. علاوه بر آن می‌توان از سفرنامه‌هایی که به دست سیاحان ایرانی و خارجی از سفرشان به این کاروانسراها در سده‌های گذشته نگاشته شده نیز بهره برد.

خبر

تولید ۴۵ هزار مگاوات ساعت برق خورشیدی در خراسان جنوبی

دنیای اقتصاد - بیرجند - محمد قربانی: مجری طرح انرژی‌های تجدیدپذیر و کاهش تلفات شرکت توزیع نیروی برق خراسان جنوبی گفت: ۴۵ هزار و ۵۴۶ مگاوات ساعت برق از ابتدای طرح در اواخر سال ۹۵ تا پایان شهریور امسال در نیروگاه‌های انشعابی استان تولید شد.

علیرضا پوزشی در گفت‌وگو با خبرنگار ما در بیرجند با بیان اینکه اکنون ۶۴۳ نیروگاه انشعابی در خراسان جنوبی فعال است، اظهار کرد: ظرفیت تجمعی این نیروگاه‌ها بالغ بر ۸ هزار و ۴۹۷ کیلووات است. وی درآمد حاصل از این میزان انرژی را ۸۸ میلیارد تومان دانست و افزود: این میزان در دوره‌های دو ماهه به مالکیت نیروگاه‌ها پرداخت شده است. مجری طرح انرژی‌های تجدیدپذیر و کاهش تلفات شرکت توزیع نیروی برق خراسان جنوبی خاطرنشان کرد: میزان انرژی تولید شده این نیروگاه‌ها از ابتدای امسال تا پایان شهریور ۷ هزار و ۸۹۸ مگاوات ساعت و درآمد حاصل از این میزان انرژی ۲۳ میلیارد تومان بوده است.

پوزشی با اشاره به اینکه مجموع ظرفیت نیروگاه‌های انشعابی و خورشیدی ۲۶٫۵ مگاوات است، یادآور شد: از این میزان مجموع ظرفیت نیروگاه‌های انشعابی ۸ مگاوات و مجموع ظرفیت مزارع خورشیدی ۱۸٫۵ مگاوات است.

وی اظهار کرد: پیک استان در مردادماه ۳۲۰ مگاوات بوده است که ۸ درصد پیک توسط نیروگاه‌های خورشیدی تامین شده است.

مجری طرح انرژی‌های تجدیدپذیر و کاهش تلفات شرکت توزیع نیروی برق خراسان جنوبی افزود: طرح احداث نیروگاه‌های خورشیدی از پایان سال ۹۵ با انعقاد قرارداد آغاز شد و اولین نیروگاه خورشیدی در فروردین ۹۶ در روستای دستگرد بیرجند به شبکه متصل شد. وی گفت: در بحث قرارداد افرادی که دارای شرایط هستند و از نظر وام و استحکام ملک شرایط لازم را داشته باشند می‌توانند برای انعقاد قرارداد مراجعه کنند.

پوزشی اظهار کرد: از آذرماه ۱۴۰۱ تا پایان مهر امسال حدود یک‌هزار و ۲۵۰ درخواست از کمیته امداد، بهزیستی، بسیج سازندگی، فرمانداری‌ها، بخشداری‌ها و دهیاری‌های استان دریافت شده که پس از بررسی میدانی و انجام مراحل لازم نسبت به انعقاد قرارداد اقدام شده است.

وی از وجود ۴ مزرعه خورشیدی با ۱۸٫۵ مگاوات در استان خبر داد و خاطرنشان کرد: از این تعداد یک مزرعه ۱۰ مگاواتی در شهرستان خوسف، ۷ مگاواتی در سربیشه، یک مگاواتی در بشرویه و ۵۰۰ کیلوواتی در ارسک بشرویه فعال است.

پوزشی با اشاره به اینکه با توجه به میزان تابش خورشید در سال یک نیروگاه ۵ کیلوواتی در سال ۱۰ هزار کیلووات ساعت انرژی تولید می کند، یادآور شد: مجموع درآمد یک نیروگاه ۵ کیلوواتی حمایتی با نرخ ۲ هزار و ۲۰۰ تومان، ۲۲ میلیون و با نرخ آزاد ۱۷٫۵ میلیون تومان در سال است. مجری طرح انرژی‌های تجدیدپذیر و کاهش تلفات شرکت توزیع نیروی برق خراسان جنوبی گفت: هزینه احداث نیروگاه ۵ کیلوواتی ۱۳۰ تا ۱۴۰ میلیون تومان است.

واحد آموزش روزنامه دنیای اقتصاد
آموزش را متفاوت فرا گیرید
Lms.den.ir

آگهی تجدید مناقصه عمومی
شماره ۱۴۰۲/۳۰ نوبت اول

یک مجتمع صنعتی در اصفهان در نظر دارد اجرای عملیات خرید و نصب دیوار بتنی خود را از طریق تجدید مناقصه به یکی از پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید.
متقاضیان از تاریخ نشر آگهی به مدت ۱۰ روز فرصت خواهند داشت جهت دریافت و تحویل برگ شرایط مناقصه مراجعه نمایند.
الف: شرکت در رد یا قبول یک یا تمام پیشنهادات به هر نحو مختار است.
ب: پرداخت هزینه چاپ آگهی و کارشناسی به‌عهده برنده مناقصه می‌باشد.
تلفن تماس: ۵۲۳۲۲۲۶۰-۰۳۱ می‌باشد.
روابط عمومی مجتمع صنعتی

آگهی مزایده
شماره: ۵۰۲/۰۱

صنایع شهدای مهام پارچین در نظر دارد **۱۵۰۰ بشکه فلزی ۲۲۰ لیتری مستعمل** خود را، از طریق شناسایی خریداران واجد شرایط به فروش رساند. لذا متقاضیان می‌توانند با در دست داشتن معرفی‌نامه و مهر شرکت، به آدرس ذیل مراجعه و نسبت به دریافت اسناد مزایده اقدام نمایند.
آدرس: تهران، انتهای اتوبان شهید بابایی یا پاکدشت، میدان پارچین، جاده اختصاصی پارچین، صنایع شهدای مهام پارچین
- زمان تحویل‌گیری و عودت اسناد از تاریخ درج آگهی در روزنامه حداکثر به مدت ۱۰ روز می‌باشد.
- میزان سپرده شرکت در مزایده به‌شرح اسناد مزایده می‌باشد.
- هزینه درج آگهی و دستمزد کارشناس دادگستری به‌عهده برنده مزایده می‌باشد.
- صنایع شهدای مهام پارچین در رد یا قبول هر یک از پیشنهادها مختار است.
- استعلام‌های رسیده به‌صورت غیرحضوری مفتوح و نتیجه آن کتباً اعلام می‌گردد.

شماره تلفن: ۸ و ۳۵۷۶۹۰۴۷-۳۶۰۲۲۰۵۷-۳۶۰۲۳۲۹۸-۰۲۱
دورنگار: ۳۶۰۷۶۱۳۲-۰۲۱

نوبت اول
آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای
شماره: AK-BID-P-02-45
شرکت پتروشیمی امیرکبیر (سهامی عام)
مناقصه گذار: شرکت پتروشیمی امیرکبیر.
موضوع مناقصه: سرویس، نگهداری، تعمیر، تأمین و تعویض قطعات و تجهیزات آسانسور واحدهای HD,LLD,OL و سه دستگاه بالابر رستوران مرکزی مجتمع.
متن کامل آگهی فوق در سایت شرکت پتروشیمی امیرکبیر به آدرس www.akpc.ir قابل رویت می‌باشد. متقاضیان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۸۷۷۵۰-۰۲۱ داخلی ۲۳۳ و ۲۹۸ تماس حاصل نمایند.
درج این آگهی هیچ‌گونه تعهدی برای دستگاه مناقصه‌گذار ایجاد نمی‌نماید.
شرکت پتروشیمی امیرکبیر

نوبت سوم
آگهی مناقصه عمومی
شماره: مناقصه RZS-0143083
موضوع آگهی: تأمین کالای
شرکت پالایش نفت تبریز (سهامی عام)

آیتم	واحد	مقدار	شرح کالا
۱	Set	۲	P/F WORTHING TON Steam Turbine (Complete Set of Stationary Diaphragm With Blade & Labyrinth)

آخرین مهلت اعلام آمادگی و ارسال رزومه پایان وقت اداری روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۰۶ می‌باشد. برای کسب اطلاعات بیشتر و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه به سایت شرکت www.tzorc.ir بخش تأمین‌کنندگان - فراخوان‌ها مراجعه نمایید.
روابط عمومی و امور بین‌الملل شرکت پالایش نفت تبریز

نوبت اول
آگهی مناقصه عمومی
نمایشگاه بین‌المللی اصفهان ISFAHAN EXHIBITION
شرکت نمایشگاه های بین المللی استان اصفهان در نظر دارد **خرید، کاشت، حفظ و نگه داری فضای سبز محل برگزاری نمایشگاه های بین المللی استان اصفهان** را از طریق مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید ، لذا کلیه پیمانکارانی که در این زمینه دارای رزومه فعالیت هستند می توانند جهت دریافت اسناد مناقصه ازتاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۳ لغایت ۱۴۰۲/۰۸/۳۰ به واحد مالی و قراردادهای شرکت واقع در اصفهان، خیابان علامه امینی، روبه‌روی خیابان فردوس مراجعه نمایند.
آخرین مهلت تحویل پیشنهادات مناقصه : ۱۴۰۲/۰۹/۰۴

نوبت دوم
شرکت پتروشیمی تبریز (سهامی عام)
موضوع: فراخوان مناقصه عمومی
شرکت پتروشیمی تبریز (سهامی عام)
شرکت پتروشیمی تبریز (سهامی عام) در نظر دارد **اقلام برقی و صنعتی زیمنس** مورد نیاز خود را از طریق مناقصه عمومی تأمین نماید. لذا از کلیه تأمین کنندگان ذیربط و ذیصلاح و دارای سابقه کاری مرتبط دعوت می شود حداکثر تا ۷ روز بعد از چاپ نوبت دوم آگهی به منظور دریافت اسناد مناقصه، نسبت به واریز مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال به حساب شبا IR ۶۵۰۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۵۱۸۰۵۷۲۰۰ نزد بانک تجارت به نام شرکت پتروشیمی تبریز به شناسه پرداخت ۰۲۰۱۰۰۱۲۱۰۵۳۶۴۱۰۰ اقدام و فیش واریزی (نام شرکت در فیش واریزی ثبت گردد) به همراه درخواست کتبی خرید اسناد و مدارک حقوقی شرکت شامل اطلاعات پایه ای شرکت، تصویر اساسنامه، تصویر آگهی تأسیس، تصویرآگهی آخرین تغییرات، گواهی صاحبین امضای مجاز و یک نمونه سابقه کاری مرتبط (ابلاغ سفارش) را به پست الکترونیک ei5.proc@tpco.ir ارسال و یا به نشانی: تبریز- انتهای اتوبان شهید کسایی- کیلومتر ۳ آزاد راه شهید باکری- جاده اختصاصی پتروشیمی تبریز- پتروشیمی تبریز- ساختمان مرکزی- واحد تدارکات- اتاق ۱۰۹ مراجعه نمایند.
متقاضیان می توانند به منظور کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن: ۳۴۲۸۲۵۷۲-۰۴۱ تماس حاصل نمایند.

سپرده شرکت در مناقصه (ریال)	شماره تقاضا	شرح
۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰	PVS-0244027	اقلام برقی و صنعتی زیمنس

اطلاعات کامل مربوط به مناقصه فوق در سایت پتروشیمی تبریز به آدرس WWW.TPCO.IR موجود می باشد.
روابط عمومی شرکت پتروشیمی تبریز(سهامی عام)

نوبت دوم
دعوت به شرکت در مناقصه
موضوع: برگزاری مناقصه عمومی در خصوص خرید دستگاه تزریق ۱۷۰ تن برند BOLE کد BL 170EKW
شرکت نفت پارس
شرکت نفت پارس در نظر دارد یک دستگاه تزریق ۱۷۰ تن برند BOLE کد BL 170EKW را از طریق مناقصه عمومی، از شرکت‌های واجد شرایط خریداری نماید. متقاضیان می‌توانند نسبت به دریافت اسناد از تاریخ درج آگهی تا پایان وقت اداری (ساعت ۱۶) روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۰۴ به آدرس: کیلومتر ۲۲ جاده مخصوص تهران – کرج پالایشگاه نفت پارس واحد دبیرخانه و یا سایت نفت پارس به آدرس http://www.parsoilco.com/fa/tender.html مراجعه نمایند. مهلت تحویل پیشنهادات به دبیرخانه شرکت تا پایان وقت اداری (ساعت ۱۶) روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۵ می‌باشد.
شماره تماس جهت کسب اطلاعات بیشتر: ۲۹-۰۲۱۴۶۸۱۵۰۲۸ (دفتر بازرگانی داخل)
* واگذاری موضوع مناقصه مشروط بر حصول شرایط قانونی، بر مبنای اسناد مناقصه انجام خواهد شد.
* به پیشنهادهای فاقد امضاء/ مهر، مشروط، مبهم، فاقد تضمین/ سپرده و پیشنهادهایی که بعد از مدت مقرر در آگهی مناقصه واصل شود ترتیب اثر داده نخواهد شد.
* این آگهی صرفاً به منزله دعوت به مناقصه می‌باشد و بدیهی است شرکت نفت پارس در رد یا قبول یک یا کلیه پیشنهادها مختار است.

مناقصه عمومی خرید ۱ عدد FDV VALVE همراه با کنترل‌باکس
کارخانه روغن گنجه رودبار در نظر دارد خرید فوق را از طریق مناقصه عمومی در قالب عقد قرارداد انجام نماید.
لذا از واجدین شرایط دعوت به‌عمل می‌آید جهت دریافت اسناد مناقصه حداکثر به مدت ۳ روز پس از نشر آخرین آگهی به نشانی کارخانه مراجعه نمایند. ضمناً پیشنهادات در موعد مقرر مفتوح خواهد شد بدیهی است این شرکت در رد یا قبول پیشنهادات مختار است. متقاضیان برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند با تلفن واحد بازرگانی کارخانه ۰۱۳۳۴۶۶۸۵۸۱ تماس حاصل نمایند.
* نشانی کارخانه: گیلان – رودبار – گنجه – کارخانه روغن گنجه رودبار.
* تاریخ آخرین مهلت دریافت مدارک اسناد مناقصه: ۱۴۰۲/۰۸/۲۵
* تاریخ آخرین مهلت ارسال پاکات: ۱۴۰۲/۰۹/۰۲
* تاریخ بازگشایی پاکات: ۱۴۰۲/۰۹/۰۵ ساعت ۱۴
* مبلغ سپرده شرکت در مناقصه باید به‌صورت ضمانت‌نامه بانکی و یا رسید واریزی به حساب شبا IR ۹۲۰۱۵۰۰۰۰۰۰۰۴۸۴۸۰۰۰۸۴۱۰۵ بانک سپه شعبه منجیل کد ۳۸۱ به‌نام کارخانه روغن گنجه رودبار باشد.

شماره مناقصه	شرح مناقصه	تعداد	واحد
۰۲۱۵۷	خرید FDV VALVE همراه با کنترل‌باکس	۱	عدد

نوبت دوم
شرکت پتروشیمی تبریز (سهامی عام)
موضوع: فراخوان مناقصه عمومی
شرکت پتروشیمی تبریز (سهامی عام)
شرکت پتروشیمی تبریز (سهامی عام) در نظر دارد **اقلام یدکی "WUXI LIMA" FLASH VESSEL** مورد نیاز خود را از طریق مناقصه عمومی تأمین نماید. لذا از کلیه تأمین کنندگان ذیربط و ذیصلاح و دارای سابقه کاری مرتبط دعوت می شود حداکثر تا ۷ روز بعد از چاپ نوبت دوم آگهی به منظور دریافت اسناد مناقصه، نسبت به واریز مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال به حساب شبا IR ۶۵۰۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۵۱۸۰۵۷۲۰۰ نزد بانک تجارت به نام شرکت پتروشیمی تبریز به شناسه پرداخت ۰۲۰۱۰۰۱۲۱۰۵۳۶۴۱۰۰ اقدام و فیش واریزی (نام شرکت در فیش واریزی ثبت گردد) به همراه درخواست کتبی خرید اسناد و مدارک حقوقی شرکت شامل اطلاعات پایه ای شرکت، تصویر اساسنامه، تصویر آگهی تأسیس، تصویرآگهی آخرین تغییرات، گواهی صاحبین امضای مجاز و یک نمونه سابقه کاری مرتبط (ابلاغ سفارش) را به پست الکترونیک m5.proc@tpco.ir ارسال و یا به نشانی: تبریز- انتهای اتوبان شهید کسایی- کیلومتر ۳ آزاد راه شهید باکری- جاده اختصاصی پتروشیمی تبریز- پتروشیمی تبریز- ساختمان مرکزی- واحد تدارکات مراجعه نمایند.
متقاضیان می توانند به منظور کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن: ۸۸۷۳۷۳۵۵-۰۲۱ داخلی ۱۱۶ تماس حاصل نمایند.

سپرده شرکت در مناقصه (ریال)	شماره تقاضا	شرح
۷۱۰,۰۰۰,۰۰۰	PVS-0242032	P/F "WUXI LIMA" FLASH VESSEL

اطلاعات کامل مربوط به مناقصه فوق در سایت پتروشیمی تبریز به آدرس WWW.TPCO.IR موجود می باشد.
روابط عمومی شرکت پتروشیمی تبریز(سهامی عام)

خبر

ادغام ۱۰ میلیارد دلاری در استرالیا

دنیای‌اقتصاد: بخش معدن استرالیا احتمالا به‌زودی شاهد یک ادغام بزرگ و ۱۰٫۶ میلیارد دلاری خواهد بود. ظاهرا شرکت مشهور لایونت (Livent) از آمریکا درصدد است تا با خرید گروه آلکم (Allkem) استرالیا و ادغام آن با مجموعه خود چارچوب تازه‌ای برای نقش‌آفرینی در بخش معدن پایه‌گذاری کند. شرکت لایونت تایید کرده ملاقات با سرمایه‌گذاران استرالیایی آلکم را انجام خواهد داد تا پیش از رای‌گیری در ماه آینده که برای تصویب ادغام ۱۰٫۶ میلیارد دلاری رخ خواهد داد، به توافق برسند. این موضوع در صورت تحقق می‌تواند به ایجاد سومین تولیدکننده بزرگ لیتیوم جهان منجر شده و اقتصاد را در بحبوحه کاهش تقاضا و افت قیمت لیتیوم با وضعیت تازه‌ای روبه‌رو سازد. اگر سهامداران آلکم در ۱۹ دسامبر به این معامله رای دهند، پل گریوز، مدیرعامل لایونت شغل اصلی خود را رها کرده و مسوولیت در آرکادیوم لیتیوم را به عهده خواهد گرفت. این معامله توسط کارشناسان مستقل در گزارشی که توسط مشاوران مالی کرول تهیه شده توصیه و تایید شده‌است. ادغام این دو شرکت، سومین تولیدکننده بزرگ لیتیوم جهان را از نظر حجم دارایی شکل خواهد داد. در صورت تحقق این موضوع، لایونت بر معادنی در کشورهای استرالیا، کانادا و آرژانتین تسلط می‌یابد؛ هرچند کماکان پشت‌سر آلبامرل مستقر در ایالات‌متحده و SQM مستقر در شیلی خواهد بود. شکل‌گیری سومین تولیدکننده برتر جهان طبق گفته پل گریوز یکی از اولین اولویت‌های شرکت لایونت برای گسترش ردپای خود در حوزه لیتیوم است تا جایی که تبدیل به یک بازیگر معدنی در کلاس جهانی می‌شود.

تلاش برای تثبیت قیمت الماس

دنیای‌اقتصاد: ظاهرا قیمت نزولی الماس باعث‌شده تا مالکان این سنگ‌های گرانبها از عرضه محصول خود به بازار امتناع کنند. گزارش اخیر بلومبرگ در این‌باره خواندنی است: «هنگامی که مهم‌ترین خریداران الماس جهان در اواخر ماه گذشته به دفاتر دی‌برز (De Beers) در بوتسوانا رسیدند، یک پیشنهاد نادر از میزبان خود دریافت کردند؛ گزینه خرید هیچ‌چیز. همواره این شرکت الماس‌های خام خود را در یک‌سری به بازار عرضه کرده و به خریداران دستچین‌شده تحویل می‌دهد. انتظار خریداران هم این بود که طبق قرارداد و با قیمت تعیین‌شده الماس خود را از دی‌برز دریافت کنند و هرگونه تاخیر در آینده را با مجازات‌ها مانع شوند. حال اما با سقوط آزاد قیمت‌ها در سراسر جهان، انحصار الماس یک‌بار مجبور به انعطاف بیشتر و بیشتر شده و در نهایت محدودیت‌ها را به‌طور کامل حذف کرده‌اند اما بازهم خریداری نیست. این امتیازات و برخی اقدام‌های جدید اما نتیجه ناامیدکننده‌ای در سراسر بازار الماس در جهان داشته و برای جلوگیری از سقوط قیمت الماس در سال ۲۰۲۳ افاقه نکرده است. کندی تقاضای مصرف‌کننده که فروشندگان الماس را با افزایش موجودی درگیر کرده، وضعیت خاصی را برای بازیگران الماس ایجاد کرده‌است. به‌جز دی‌برز، رقیب بزرگ این شرکت یعنی آلروسا PJSC که شرکتی است روسی کل فروش خود را به مدت دو ماه لغو کرده، درحالی که بازار هند که مرکز برش و تجارت غالب الماس در جهان است، واردات را متوقف کرده‌است. افت فروش فروشندگان الماس در حدی شدید است که به یک‌ششم همیشه رسیده‌است. دی‌برز در حالی در آخرین فروش خود تنها ۸۰ میلیون دلار فروخته که معمولا این عدد چیزی بین ۴۰۰ تا ۵۰۰ میلیون دلار بود. عدم‌فروش الماس از سوی این بازیگران تلاشی است برای بازگرداندن تعادل به بازار و تقویت جریان درآمدی شرکت‌های فعال در این بخش.

سقف تولید مس در سال ۲۰۲۳

دنیای‌اقتصاد: کودلکو بازیگر مشهور صنعت مس از سقف تولید خود در سال ۲۰۲۳ پرده برداشت. مدیرعامل شرکت کودلکو شیلی پیش‌بینی کرد تولید مس این شرکت در سال ۲۰۲۳ به ۱٫۳۱۵ میلیون تن محدود شود. رویترز با انتشار این خبر تایید کرد تولید بزرگ‌ترین معدن کار مس جهان به کمترین سطح خود رسیده و برای سال بعد هم بعید است از ۱٫۳۴ میلیون تن عبور کند. استعفای مدیرعامل شرکت دولتی کودلکو دلیل اصلی افول این تولیدکننده بزرگ مس جهان است. ظاهرا شرکت معدنی کودلکو با مشکلات جدی در سطوح عملیاتی و سطح بالای بدهی دست‌وپنجه نرم کرده و همین عامل موجب‌شده تا پروژه‌های کلیدی و ضروری شرکت برای افزایش عمر معادن مس با تاخیر روبه‌رو شوند. این وضعیت در شرایطی بروز کرده که تولید سال گذشته کودلکو به کمترین میزان در ۲۵ سال گذشته رسید. البته این شرکت انتظار دارد که تولید مس در سال‌های آینده رو به بهبود رود.

دلیل فرصت‌سوزی بزرگ معدنی کانادا

دنیای‌اقتصاد: شیرهای تامین مالی برای توسعه معدن کاری در کانادا بسته است. شواهد موجود نشان می‌دهد برخلاف استرالیا و بسیاری از کشورهای مشابه که با قدرت در زمینه توسعه معدن کاری و سرمایه‌گذاری روی پروژه‌های خاک‌های کمیاب حرکت می‌کنند، کانادا وضعیت بدی دارد. این کشور نه‌تنها به این روند نپیوسته که حتی در زمینه توسعه تولیدات معدنی نیز با سستی پیش می‌رود. گزارش مجله آنلاین معدن کاری نشان می‌دهد کانادا به‌طور جدی در حال از دست‌دادن فرصت تبدیل‌شدن به یک قطب بزرگ تولید خاک‌های کمیاب در سالیان آتی است. چیزی که به‌جز مشکلات داخلی اقتصاد کانادا ناشی از افول جدی قیمت مواد معدنی، فلزات اساسی و خاک‌های کمیاب در بازارهای جهانی ناشی از افول اقتصاد چین است. گزارش این مجله تاکید دارد؛ نه‌تنها قیمت‌های بسیاری از مواد معدنی به دلیل نگرانی‌های اخیر مبنی بر اینکه کندشدن اقتصاد چین باعث تضعیف تقاضا برای سال‌های آتی می‌شود، کاهش یافته است، مثلا کاهش ۳۸ درصدی بهای نیکل در مقایسه با نقطه اوج آن در اوایل امسال، سرمایه‌گذاران نیز هر روز میل کمتر و کمتری برای ورود به بخش استخراج و فرآوری مواد معدنی دارند. یکی از مشهورترین سرمایه‌گذاران بخش معدن کانادا یعنی مارک سلبی در این‌باره معتقد است: «مجموعه پولی که برای توسعه فعالیت‌های استخراج در دسترس است به طرز چشمگیری کاهش‌یافته و به کف خود رسیده‌است.» موضوعی که به‌نظر می‌رسد خبر از چشم‌انداز نه‌چندان قدرتمند تولید فلزات کمیاب و حساس برای پشتیبانی از گذار انرژی و ورود به عصر اقتصاد سبز و پاک است.

داده‌های جهانی اکتشاف معدنی نشان می‌دهد؛ جهان بی‌خیال تغییرات اقلیمی

همه در جست‌وجوی طلا

دنیای‌اقتصاد: جهان برای ورود به عصر اقتصاد سبز آماده نیست. این را داده‌ها و شواهد مختلف تایید می‌کنند. هم رویه‌های دولتی و سیاسی در بخش‌های مختلف جهان و هم آمارهای رسمی از سطح انتشار آلاینده و میزان گرمایش زمین تایید می‌کنند بشر برای مقابله با توفان تغییرات اقلیمی که اثرات غریبی بر کره‌زمین داشته، آماده نیست. شواهدی که به‌نظر درست هستند، تاکید دارند؛ گرچه اکتشاف مس و نیکل به‌عنوان دو فلز پایه برای ساخت اقتصاد سبز و انرژی بدون کربن روبه‌رشد است، اما اولویت جهان همچنان چیزهای دیگری است. گزارش‌هایی که در روزهای اخیر به بهانه برگزاری اجلاس آب‌وهوایی کاپ۲۸ در دبی منتشر می‌شوند، مهر تاییدی است بر این ادعا که زنجیره تامین جهانی نتوانسته خود را برای این تحول هماهنگ و بازتعریف کند. خبر بدتر این است که روندهای تخریب محیط‌زیست نه‌تنها متوقف نشده که حتی ابعاد تازه‌ای از آن نمایان شده‌است. جدیدترین گزارش مجله مشهور نیچر نشان می‌دهد کیفیت هوا در کشورهای آفریقایی در نتیجه تداوم مصرف سوخت‌های فسیلی در دنیای توسعه‌یافته، به‌شدت افت کرده‌است. مطالعه اخیر برخی پژوهشگران که در نیچر ژئوساینس منتشر شده، شواهدی را ارائه می‌دهد که نشان می‌دهد سوزاندن سوخت زیست‌توده برای پخت و پز، گرمایش و روشنایی، بهره‌برداری از نفت‌خام، یا شدت‌دادن به توسعه صنایع معدن زغال‌سنگ در کنار تداوم تولید و مصرف وسایل نقلیه درون‌سوز در اروپا، افول کیفیت هوا در جهان را نوید داده‌است. بر اساس این مقاله، سطح غلظت ذرات معلق در بسیاری از شهرهای آفریقا در حال‌حاضر ۵ تا ۱۰ برابر بیشتر از سطح توصیه شده از سوی سازمان بهداشت جهانی است. بدتر اینکه این گزارش پیش‌بینی می‌کند با افزایش جمعیت جهان و شتاب صنعتی‌شدن جوامع مختلف، وضعیت هوا و محیط‌زیست بدتر می‌شود.

این مطالعه که توسط جمعی از محققان در دانشگاه‌های بیرمنگهام، کمبریج، امپریال کالج لندن، دانشگاه کنیا جنوب‌شرقی و مرکز آفریقایی هوای پاک تهیه شده‌است، خاطرنشان می‌کند که تلاش بسیار کمی برای مبارزه با کیفیت خطرناک هوا انجام‌شده و توسعه معادن با روال قبل این وضعیت را شدت داده‌است. جالب اینکه طبق داده‌های این پژوهش، تنها ۰٫۰۱ درصد از بودجه جهانی آلودگی هوا در حال‌حاضر در آفریقا صرف می‌شود.

گزارش این مراکز تحقیقاتی تاکید دارد؛ این هوای خطرناک می‌تواند باعث مشکلات سلامتی پیچیده و گاه مرگبار برای کسانی شود که آن را تنفس می‌کنند. اگر این دلیل کافی برای مقابله با این موضوع نبود، آلودگی هوا در آفریقا فقط برای مردم ساکن در این قاره یک مشکل نیست، بلکه خبر از افول توانایی جهانی برای دستیابی به اهداف آب‌وهوایی و نزول کیفیت مبارزه با شرایط اضطراری محیط‌زیستی می‌دهد.

با توجه به این وضعیت، محققان خواستار همکاری فوری برای نظارت مستمر بر کیفیت محیط‌زیست و هوا در جهان از طریق شبکه‌ای از حسگرها هستند تا به ایجاد تصویری دقیق از تغییرات آلودگی هوا و ردیابی پیشرفت و سرمایه‌گذاری در انرژی‌های پاک مانند انرژی خورشیدی، برق آبی و باد نظارت دقیق شود. انتظار می‌رود تقاضای انرژی آفریقا تا سال ۲۰۴۰ دوبرابر شود. این روند در مورد جهان نیز به میزان قابل‌توجهی رشد خواهد داشت. آیا بشر برای تغییر روش تولید و مصرف خود چاره‌جویی لازم را کرده است؟

■ معدن در قلب تغییرات گذار

اگر بخش معدن تغییر نکند و متناسب با نیاز جهان به تامین مایحتاج و مواد اولیه ساخت کالاهای سبز کمک نرساند، دسترسی به اهداف آب‌وهوایی ذکرشده در پیمان پاریس ممکن نیست. چیزی که البته حقیقت دارد این است که سرعت رشد تولیدات سبز بسیار کندتر از چیزی است که بر آن اصرار می‌شود. گزارشی که اخیرا از سوی مجلاتی نظیر فوربس یا مقالاتی که در پایگاه شورای روابط خارجی منتشر شده، گویای نیاز جهان به سالانه ۵ تریلیون دلار تامین مالی برای تحقق اهداف آب‌وهوایی ۲۰۵۰ طی ۲۵ سال آتی است، حال آنکه کل تامین مالی سالانه این حوزه طبق روایت OECD و با وجود تمام کمک‌های دولتی و غیردولتی، به زحمت به ۸۰ تا ۸۵ میلیارد دلار در سال می‌رسد. این کمبود منابع در حالی است که سرمایه‌گذاری در بخش نفت و گاز با شدت بالایی در حال ادامه است. برای نمونه رئیس منتخب کاپ۲۸؛ در واقع مدیر اجرایی شرکت ملی نفت و گاز ابوظبی، اخیرا اعلام کرده؛ شرکت متبوعش قصد دارد به‌عنوان یازدهمین تولیدکننده بزرگ نفت و گاز جهان تا سال ۲۰۲۷، حدود ۱۵۰ میلیارد دلار برای گسترش ظرفیت تولید نفت و گاز امارات‌متحده‌عربی سرمایه‌گذاری کند. از آن‌سو سرمایه‌گذاری روی فلزات حساس و خاک‌های کمیاب و مواد اساسی موردنیاز برای توسعه فناوری‌های سبز در بخش معدن ناچیز است.

نکته جالب تمرکز عجیب معدن‌کاران روی طلا و نه فلزات حساس و راهبردی است. مقاله‌ای که اخیرا در مجله آنلاین معدن منتشرشده نشان می‌دهد؛ هنوز نیمی از سرمایه‌گذاری‌های معدنی متوجه طلا است و عمده افراد به‌دنبال کشف ذخایر بیشتر فلز زرد هستند. این گزارش تایید می‌کند؛ حدود ۴۶ درصد از کل سرمایه‌گذاری‌های جدید معدنی متوجه کشف و استخراج فلز طلا است و مابقی ۵۴ درصد نیز به دامنه متنوعی از فلزات برمی‌گردد.

طبق یک مطالعه جدید که توسط گروه اس‌اندپی (S&P Global Market Intelligence) انجام شده، مجموع بودجه اکتشاف معدن در سال ۲۰۲۲ نزولی شده‌است. خبری که شوکه‌کننده بوده؛ چراکه این برای اولین‌بار از سال ۲۰۲۰ است که این بودجه کاهش می‌یابد. داده‌های جهانی که از گزارش ۲۲۳۵ شرکت به‌دست می‌آید، نشان می‌دهد بودجه این شرکت‌ها که برای یافتن یا گسترش ذخایر اختصاص‌داده شده‌است، با حدود ۳ درصد کاهش به ۱۲٫۸ میلیارد دلار تنزل یافته‌است.

بودجه کشف و استخراج طلا که از نظر تاریخی بیشتر از هر فلز یا رگه معدنی دیگری توسط معدن‌کاران جدید هدایت می‌شد، با ۱۶ درصد یا ۱٫۱ میلیارد دلار کاهش به سالانه حدود ۶ میلیارد دلار رسیده که به‌معنای سهم ۴۶ درصدی از کل سرمایه‌گذاری‌های جدید اکتشافی در بخش معادن جهان است. در کنار این رقم نیز حدود ۵۴ درصد از بودجه این شرکت‌ها در سال ۲۰۲۲ صرف افزایش و توسعه معادن لیتیوم، نیکل و سایر فلزات باتری‌شده، ضمن اینکه کشف و استخراج اورانیوم و خاک‌های کمیاب یا افزایش مس در این فضا نزولی شده‌است.

چشم‌انداز تقاضای جهانی لیتیوم

آژانس جهانی انرژی معتقد است تا سال ۲۰۳۰ جهان به ۳۵۰ میلیون دستگاه خودروی برقی جدید نیاز دارد که این موضوع موتور اصلی تقاضای فزآینده برای لیتیوم است

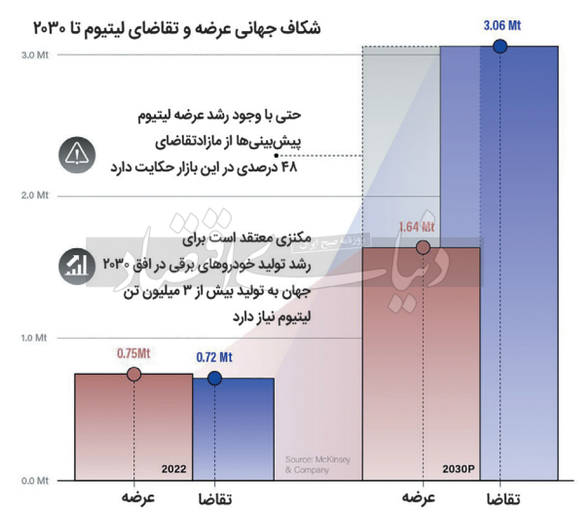

سقوط تامین مالی

تامین مالی پروژه‌های جدید و معدن‌کاران جوان

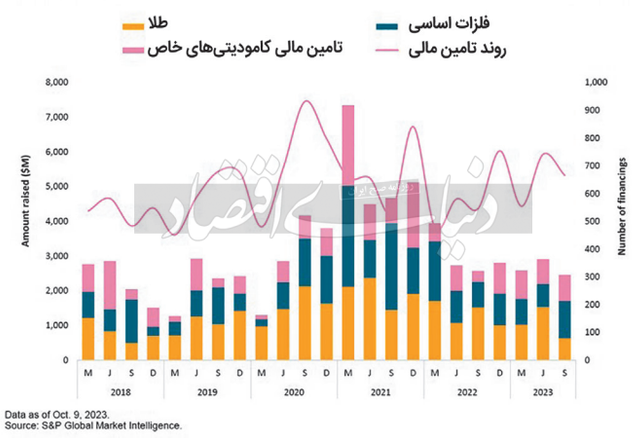

همه در جستجوی طلا

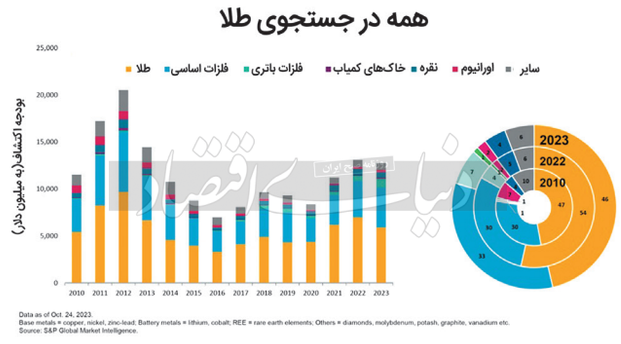

این آمار و بنابراین روند کلی نشان می‌دهد آینده صنعت و تامین صنایع تیره است؛ در واقع این داده‌ها از این واقعیت روشن پرده برمی‌دارند که مجموع پولی که به فلزات موردنیاز برای گذار به عصر انرژی پاک و اقتصاد سبز (که به ساخت کالاهایی که در آینده به آنها نیاز است و ذیل محصولات با برچسب سبز می‌گنجند، کمک می‌کند) اختصاص می‌یابد، چشمگیر نیست و برای جبران اشتباهات گذشته کفایت نمی‌کند. جالب اینکه با وجود همه هشدارها، کماکان طلا بیشترین بودجه اکتشاف را نسبت به سایر مواد دریافت می‌کند و حتی به سقف خود از سال ۲۰۱۲ رسیده‌است. آن زمان فلز زرد تقریبا نیمی از حدود ۲۰ میلیارد دلار بودجه‌هزینه شده برای اکتشاف را به خود اختصاص می‌داد. امروز هم در کمال شگفتی حدود ۳۸ درصد از تخصیص بودجه به اکتشاف را معدن‌کاران جدید و جونیور طلا در سال جاری تشکیل می‌دهند. پیام این موضوع برای جهان این است که مسوول کاهش هزینه‌های اکتشاف فلزات حساس و کمیاب عمدتا طلا است و این فلز است که عامل کاهش کلی بودجه این بخش بوده‌است.

■ وضعیت اکتشاف در جهان به چه شکل است؟

وقتی روند طولانی‌مدت سرمایه‌گذاری در بخش طلا که توسط S&P Global شناسایی شده‌است را دنبال می‌کنیم، متوجه این نکته می‌شویم که نگاه به اکتشاف در بخش معدن تغییرکرده اما این به‌معنای انحراف به سمت نیازهای جهانی نیست، بلکه روند حاضر گویای این موضوع است که اکتشافات مردمی کمرنگ شده‌است. منطقه اصلی برای اکتشاف طلا، آسیا و اقیانوسیه است که منابع تخصیص‌یافته به اکتشاف طلا در آنها نسبت به سال ۲۰۲۲ افزایش یافته است، البته این رشد چندان زیاد نیست. کانادا نیز به لطف بخش کوچکی از معدن‌کاران جونیور یا تازه‌کار خود، اکتشاف طلا را ادامه می‌دهد، هرچند نسبت به سال قبل تقریبا ۴۰۰ میلیون دلار کاهش بودجه داشته‌است. کاهش بودجه‌ریزی به اکتشاف معدنی درمیان کاوشگران طلا حاوی نکات مهمی است. از جمله اینکه این روند چون از کاهش قابل‌توجهی در مقایسه با سال گذشته برخوردار است، از ترس سرمایه‌گذاران از قیمت‌ها خبر می‌دهد. به‌طور کلی اینکه شرکت‌های بزرگ پول کمتری را برای جست‌وجوی فلزات گرانبها یا کلا مواد معدنی هزینه می‌کنند، نشان‌دهنده مشکلاتی است که شرکت‌های اکتشافی جوان در یک سال گذشته یا بیشتر در استفاده از بازارها برای تامین بودجه جدید داشته‌اند و بزرگ‌ترها را از ورود به این بخش برحذر داشته‌است.

بر اساس آمار سه‌ماهه دوم ۲۰۲۳، تامین مالی طلا برای شرکت‌های معدنی کوچک و متوسط به پایین‌ترین میزان در سه‌ماهه سوم از سه‌ماهه سپتامبر سال ۲۰۱۸ رسیده‌است. به‌طور کلی نیز حجم تامین مالی، بدون احتساب شرکت‌های اصلی با حدود ۸ میلیارد دلار در سال، پایین‌ترین میزان از سال ۲۰۱۹ بوده‌است. مانند بودجه‌های اکتشاف، کاهش کلی تامین مالی به‌رغم اینکه شرکت‌های معدنی درگیر فرآوری مواد تخصصی هستند یک بخش دیگر از وضعیت استخراج در جهان را نشان می‌دهد.

در مجموع نیز ۴۱ هزار و ۸۶ مورد حفر گودال در سراسر جهان برای اکتشاف و استخراج که از ژانویه تا اواسط اکتبر ۲۰۲۳ رخ‌داده و عمدتا به جست‌وجو برای فلزات و مواد معدنی غیرآهنی مربوط بوده، که این عدد نشان‌دهنده کاهش ۲۳ درصدی حفاری نسبت به سال گذشته است. در بخش حفاری طلا نیز در مدت مورداشاره میزان حفر گودال برای اکتشاف رگه‌های طلا ۳۶ درصد کاهش یافته‌است. این موضوع با توجه به اینکه قیمت طلا دوباره از دروازه ۲ هزار دلار گذشته و بعد نزولی آرام را تجربه کرده، یک رابطه مستقیم دارد؛ هرچه اکتشاف کمتر، قیمت بالاتر. با وجود بحران ژئوپلیتیکی و ضعف در تقاضا برای فلزات پایه موردنیاز باتری نیز بعید نیست که سهم طلا از کل بودجه اکتشاف فلزات معدنی در سال ۲۰۲۳ از مرز ۵۰ درصد بگذرد که به‌معنای بی‌توجهی جهان به موج تغییرات اقلیمی است که نیاز به تحرکات فوری برای کنترل دارد.

جالب اینکه داده‌های اس‌اندپی گلوبال نشان می‌دهد کل بودجه اکتشاف فلزات پایه همچنان در محدوده ۳۳ درصد از کل بودجه سالانه رسیده‌است که خبر از آینده عرضه خاک‌های کمیاب می‌دهد. در بین سرمایه‌های تزریق‌شده به بخش اکتشاف فلزات اساسی، مس با افزایشی ۳۲۷ میلیون دلاری در هزینه‌های اکتشاف، در زمره معدود فلزاتی است که هم در مرکز انتقال انرژی قرار دارد و هم موردتوجه معدن‌کاران است. دیگر فلز مهم برای گذار نیکل است که جهش قابل‌توجهی به میزان ۱۱۷ میلیون دلار را در هزینه‌های اکتشافی تجربه کرده و به کشف ذخایر جدید نیکل کمک کرده‌است. بخش عمده‌ای از بودجه اکتشاف نیکل به آمریکای‌شمالی اختصاص می‌یابد. همزمان بودجه اکتشاف آهن برای ساخت آلیاژ فولاد ضدزنگ اکنون به ۳۰۰ میلیون دلار نزدیک شده‌است.

کوین مورفی، مدیر تحقیقات فلزات و معدن S&P Global Commodity Insights می‌گوید: «باید به سال ۲۰۰۷-۲۰۰۶ برگردید تا فضایی را بیابید که در آن فلزات پایه جمعی بیشتر از طلا برای اکتشاف پول جذب کردند. فضا برای اکتشافات فلزاتی مثل مس یا نیکل بهبود یافته اما هنوز با نقطه ایده‌آل فاصله زیاد است. بودجه اکتشاف مس در سال ۲۰۲۳ کمتر از یک‌چهارم کل هزینه‌های اکتشاف معدن است و به‌رغم افزایش دورقمی نسبت به سال ۲۰۲۲ و عبور از سطح ۳٫۱۲ میلیارد دلار که عمدتا ناشی از فعالیت معدنچیان بزرگ است، اما با هدف جهانی فاصله دارد. مورفی البته با امیدواری می‌گوید که بودجه اکتشاف مس در گذشته نسبت به اکتشاف در سایر فلزات عقب‌تر بود، اما امسال بودجه افزایش یافته که خبر خوبی است، هرچند رشد تزریق منابع مالی به اکتشاف مس نتوانسته به افزایش ذخایر مس در مقایسه با سال ۲۰۲۲ رونق بیشتری ببخشد. همزمان با این وضعیت، ردگیری آمارهای جهانی حاکی از این موضوع است که بودجه‌های اکتشاف نیکل با رشد حدودا ۵۰ درصدی به ۷۳۲ میلیون دلار رسیده که عمدتا با هدف تکمیل کشف ذخایر و افزایش عمر معادن انجام شده‌است.

■ نتیجه‌گیری

جهان اگر می‌خواهد تغییرات اقلیمی را مهار کند، باید بیش از هر چیز دیگری بر توسعه بخش معدن به‌ویژه در حوزه فلزات خاکی و کمیاب یا فلزات اساسی و پایه نظیر مس متمرکز شده و برای آن سرمایه‌گذاری کند. بدون این مهم اما تحقق اهداف تعهد شده در پیمان پاریس ممکن نبوده و جهان را از مشارکت در پروژه گذار انرژی ناامید خواهد کرد.

خبر

صادراتی که آب می‌رود

دنیای‌اقتصاد: آمارهای منتشرشده از سوی سازمان توسعه و نوسازی معدن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) نشان می‌دهد که صادرات بخش معدن و صنایع معدنی در ۷ ماهه نخست سال از نظر ارزشی و وزنی با رشد نسبت به ۷ ماهه ۱۴۰۱ همراه بوده‌است. براساس این آمار صادرات محصولات بخش معدن و صنایع معدنی در هفت‌ماهه ۱۴۰۲، با افزایش ۳۸ درصدی وزن و ۷٫۵ درصدی ارزش، به بیش از هفت میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار رسیده است.

شرکت‌های بخش معدن و صنایع معدنی از ابتدای فروردین تا پایان مهر، ۳۵ میلیون و ۸۷۷ هزار و ۴۶ تن محصول به ارزش هفت‌میلیارد و ۴۲۰ میلیون و ۷۹۶ هزار دلار صادر کردند. این رقم در مدت مشابه سال گذشته، ۲۶ میلیون و ۳۰ هزار و ۵۳ تن محصول به ارزش ۶ میلیارد و ۹۰۱ میلیون و ۴۰۲ هزار دلار بود.

از این میزان، ۶ میلیون و ۴۱۹ هزار و ۷۸۷ تن (به ارزش سه‌میلیارد و ۳۷۳ میلیون و ۸۲۰ هزار دلار) محصولات زنجیره فولاد، ۱۷۵ هزار و ۲۴۷ تن (به ارزش ۸۵۴ میلیون و ۸۷ هزار دلار) مس و محصولات پایین‌دستی، ۲۲۱ هزار و ۹۳۶ تن (به ارزش ۵۰۳ میلیون و ۲۰۷ هزار دلار) زنجیره آلومینیوم و محصولات و ۲۳۸ هزار و ۹۹۲ تن (به ارزش ۳۲۷ میلیون و ۵۰۴ هزار دلار) محصولات زنجیره روی صادر شد.

کاهش قیمت‌های جهانی بر ارزش صادرات اثر نامطلوب داشت؛ در واقع در ۷ ماهه سال‌جاری شاهد جبران کاهش‌ها در سال گذشته بودیم که بخش زیادی از آن ناشی از تصمیم دولت برای اخذ عوارض صادراتی، آن‌هم در شرایطی بود که قیمت‌های جهانی با افزایش همراه بودند و جنگ روسیه و اوکراین توانسته بود قیمت کامودیتی‌ها را به اوج برساند. این در حالی است که بارها تاکید شده بخش معدن می‌تواند جایگزین نفت شده، ارزآوری غیرنفتی را افزایش دهد. هرچند در سال‌های اخیر بخش معدن و صنایع معدنی حضور چشمگیری در صادرات غیرنفتی داشتند اما نگاهی به میزان ذخایر معدنی، ظرفیت‌های ایجادشده و همچنین پتانسیل‌ها در حوزه‌هایی همچون دسترسی به آب‌های آزاد و... نشان می‌دهد، معدن و صنایع معدنی در جایگاه اصلی خود در صادرات غیرنفتی قرار نگرفته است.

چرایی این موضوع را می‌توان در چندین موضوع واکاوی کرد. شاید اولین موضوع با توجه به صادرات وزنی، موضوع توسعه اکتشافات باشد. هرچندبارها بر میزان ذخایر قطعی و احتمالی تاکید شده اما عدم‌توجه به توسعه اکتشافات در سال‌های گذشته باعث شد تا امروز صنایع معدنی برای تامین مواد اولیه با چالش‌های زیادی همراه باشد. به‌عنوان مثال صنعت فولاد که توسعه خود را بر پایه در اختیار داشتن ذخایر بسیاری از سنگ‌آهن تدوین کرده‌بود تا در ۱۴۰۴ به تولید ۵۵ میلیون تن فولاد دست پیدا کند، امروز با چالش تامین مواد اولیه مواجه است و حتی برخی از شرکت‌ها پروژه‌هایی برای حضور در کشورهای دیگر را روی میز داشته و بررسی می‌کنند. درنتیجه عدم‌بهره‌برداری از ذخایر در اختیار می‌تواند یکی از اصلی‌ترین دلایل برای کاهش تولید و به‌دنبال آن کاهش صادرات وزنی باشد.

موضوع دیگری که بر تولید بخش معدن و صنایع معدنی در سال‌های اخیر تاثیرگذار بود، موضوع تامین انرژی است که در حوزه زیرساخت‌های لازم برای تولید قرار می‌گیرد. البته گاز برای صنعتی همچون فولاد آن‌هم برای کارخانه‌هایی با روش احیای مستقیم، نقش مواد اولیه را دارد که در چند سال‌اخیر کمبود آن توانسته بر میزان تولید و به‌دنبال آن صادرات اثرگذار باشد.

اما در کنار برخی موضوعات یادشده نباید از نقش قوانین و مقررات غافل بود. وضع عوارض صادراتی، سال گذشته در اوج قیمت‌های جهانی توانست تاثیر منفی خود را در میزان صادرات ۶ ماهه نشان دهد امابار دیگر وزارت صمت در سال‌جاری نیز با تصویب این موضوع به سراغ وضع عوارض صادراتی رفت، هرچند دیوان عدالت اداری حکم توقف آن را صادر کرد اما تا رسیدن به این مرحله بسیاری از صادرکنندگان با سردرگمی مواجه بودند و به‌نوعی از حضور در بازارهای جهانی عقب‌نشینی کردند.

نتیجه چنین تصمیمات غیرکارشناسی و ناگهانی در کنار موارد یادشده در حوزه افزایش تولید، دست‌به‌دست هم می‌دهد تا بستر حضور هرچه بیشتر کشورهای رقیب در بازارهایی که به دلیل تحریم به سختی به‌دست آمده فراهم شود. نمونه‌ای از این موضوع را می‌توان حضور ترکیه در بازار فولاد عراق دانست که با افزایش صادرات خود توانست جایگاه اول را از آن خود و ایران را در جایگاه دوم قرار دهد. همچنین از سویی دیگر روسیه پس از آغاز جنگ با اوکراین و پس از تحریم‌هایی که علیه‌اش وضع شد، به سراغ بازارهای تحریمی آمد و با قیمت‌شکنی توانست صادرات برای ایران را سخت کند؛ در واقع شرایط داخلی که تداوم صادرات را برهم می‌زند در کنار تلاش رقبا برای حضور هرچه بیشتر در بازار توانسته صادرات را برای بخش معدن و صنایع معدنی سخت کند. شاید بهتر باشد دولت به‌جای تنبیه صادرکنندگان با قوانینی همچون وضع عوارض صادراتی و بازگشت ۱۰۰ درصدی ارز به سامانه نیما، برای توسعه بازارهای صادراتی به‌دنبال حمایت هرچه بیشتر باشد. بخش معدن و صنایع معدنی برای توسعه هرچه بیشتر نیازمند سرمایه‌گذاری است که بخشی از آن می‌تواند از محل صادرات تامین شود، از سویی دیگر بخش معدن این پتانسیل را دارد که علاوه‌بر تامین نیاز داخلی حضور پررنگی در بازارهای صادراتی داشته‌باشد که لازمه تمامی این‌ها توسعه دیپلماسی اقتصادی و حمایت از صادرکنندگان است، در غیر این‌صورت تنها باید به جبران کاهش‌های هر سال نسبت به سال قبل خوشحال بوده و اکتفا کنیم و رقبا نیز روزبه‌روز بازارهای خود را توسعه و سهم ایران را کاهش دهند.

نماد	نام شرکت	آخرین قیمت (ریال)	قیمت دیروز (ریال)	حجم معاملات (میلیون ریال)	ارزش معاملات (میلیون ریال)	EPS (ریال)	P/E
	صندوق سرمایه‌گذاری						
کغدس	تکین طوس	۱۹۸۰۰	۱۸۹۹۰	۱۶۱۶۹۱	۳۱۵۰۰۰۰۰۰		
کبوید	فرابورس زمان سنگ پرنده شرق	۱۱۸۵۰	۱۱۳۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۱۸۵۰۰۰۰۰	۵۲۵	۲۲۶۰
کندی	صبوری و تمدن شرق شاهرود	۱۲۱۷۰	۱۱۶۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۲۱۷۰۰۰۰۰	۱۰۲۲	۱۱۹۰
کزغال	زغال سنگ پروده طبس	۲۱۰۰۰	۱۹۰۰۰	۱۲۱۶۳۲	۲۵۰۰۰۰۰۰۰	۹۰۰۲	۲۲۹۸
	صندوق سرمایه‌گذاری مشترک						
کیمیا	تأمین مایه	۲۴۳۰	۲۳۹۰	۲۱۵۲۹۲۲	۳۰۰۰۰۰۰۰	۱۲۲۲	۲۱۹۰
	صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله						
ناهموم	سرمایه‌گذاری صدرتامین	۲۸۰۰	۲۰۰۰	۱۱۲۶۲۰	۲۱۶۰۰۰۰۰	۱۰۹۵	
کیما	بما	۲۰۲۲۲	۱۹۹۸۵	۱۲۹۸۵۲	۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۱۳۳	۱۷۲۰
کیافی	معادن بافق	۱۲۳۰۰	۱۲۰۰۰	۱۲۱۸۰۰	۱۲۳۰۰۰۰۰	۱۰۹۵	۱۲۸۹
کبهار	بهار نیلو	۵۸۱۰	۵۷۹۰	۲۲۱۵۰۰۰۰۰	۱۱۶۰۰۰۰۰	۶۶۶	۸۷۰
کیما	معدنی دماوند	۵۵۲۰	۵۲۳۳	۲۵۰۰۰۰	۱۳۸۰۰۰۰۰	۳۳۰	۱۶۰۰۱
کربن	توسعه معادن برلیان	۶۵۲۰	۶۱۰۰	۱۰۰۰۰۰	۶۵۲۰۰۰۰۰	۱۰۲۹	۶۳۰۰
کمعدن	معادن سنگ آوران	۲۰۰۰۰	۱۹۹۰۰	۱۲۱۰۰۰	۲۴۰۰۰۰۰۰۰	۱۲۰۰	۱۶۶۷
کنور	تأمین مواد اولیه فولاد سیرجان	۱۸۵۳۰	۱۸۲۹۰	۱۱۲۶۹۲	۲۰۹۰۰۰۰۰۰	۲۲۱۸	۸۳۶۰
وبصادر	توسعه صادرات فارابی	۱۱۰۰۰	۱۰۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۰۰۰۰
کگلو	سنگ‌آهن گهرزمین	۲۰۰۰۰	۱۹۹۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰۰۰	۵۰۹۹	۳۹۲۰
کلر	تأمین سرمایه امین	۹۹۰۰	۹۸۹۰	۱۰۰۰۰۰	۹۹۰۰۰۰۰۰	۱۰۲۰	۹۷۰۰
کماس	معدنی و صنعتی گل گهر	۲۰۲۰۰	۱۹۹۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۰۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۸۲۰۰
کمیا	کیمیدارو	۱۶۰۰۰	۱۵۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۴۵۰۰
کاوه	تولیدی داروپخش	۱۹۰۰۰	۱۸۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۱۹۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۷۲۰۰
کاما	کامیاب مانا	۱۲۰۰۰	۱۱۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۰۹۰۰
کاریز	سرمایه‌گذاری مسکن شمال شرق	۹۰۳۸۰	۸۹۷۰۰	۱۹۰۷۰۰	۱۷۰۰۰۰۰۰۰	۲۰۲۰	۴۴۵۰
کشرق	کشت و صنعت نهاوند نامی	۶۹۷۰۰	۶۹۰۰۰	۱۰۰۰۰	۶۹۷۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۶۳۰۰۰
کوثر	کشت و دام گلدشت تجارت اصفهان	۲۳۲۵۰	۲۳۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۳۲۵۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۱۲۰۰
کنوش	شیر و گوشت زاگرس جنوب کرد	۲۰۲۰۰	۱۹۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۲۰۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۸۲۰۰
کزیتا	کشاورزی و دامپروری پیوند	۲۰۲۰۰	۱۹۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۲۰۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۸۲۰۰
کشرق	کشت و صنعت شاهرود	۶۵۲۰	۶۴۹۰	۱۰۰۰۰۰	۶۵۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۶۰۰۰
کزفر	کشت و تولید فرآورده‌های کشاورزی فارس	۵۰۰۰	۴۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۴۵۰۰
کشاورز	کشت و صنعت شاهرود	۲۰۲۰۰	۱۹۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۲۰۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۸۲۰۰
کشت	کشت و صنعت دشت خوزستان	۲۰۲۰۰	۱۹۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۲۰۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۸۲۰۰
کاذر	کشت و دامداری قاذ	۱۶۰۰۰	۱۵۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۴۵۰۰
کاشی	محصول تولید گوشت مرغ زنجان	۱۲۰۰۰	۱۱۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۰۸۰۰
کزمین	کشاورزی و دامپروری ملارد شهر	۱۸۰۰۰	۱۷۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۶۲۰۰
کوثر	سپید دالکوه	۲۹۸۰۰	۲۹۷۹۰	۱۰۰۰۰۰	۲۹۸۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۷۰۰۰
	صندوق سرمایه‌گذاری زمین و ساختمان						
کزامی	پارس کلاریت	۱۹۰۱۸	۱۸۹۰۰	۱۱۶۸۹۱	۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۲۹۵	۱۴۶۰۰
	صندوق سرمایه‌گذاری مبتنی بر طلا						
طلا	آرزاب	۲۱۰۷	۲۰۹۰	۱۵۱۲۹۲۵	۳۱۷۰۰۰۰۰	۰۰۲	-
طلاک	ماشین سازی اراک	۱۳۹۰۰	۱۳۸۰۰	۱۰۲۶۷۲۹۸	۱۵۲۲۲۲۰۰۰	۱۰۳۵	۱۱۳۳
طغا	محور آسیا	۱۴۰۹۰	۱۳۹۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۴۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۶۰	۱۳۰۰
طهور	طهور دارو	۲۹۹۰۰	۲۹۸۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۹۹۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۷۱۰
طلای	طلای نوین	۸۰۰۰۰	۷۹۹۰۰	۱۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۷۲۰۰۰
	صندوق سرمایه‌گذاری مشترک						
کیمیا	آسیا سیر پارس	۱۶۲۰۰	۱۶۰۰۰	۱۲۲۹۳۴	۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۴۶۰۰
کاوه	پارسیان	۲۰۲۰۰	۱۹۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۲۰۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۸۲۰۰
کچاد	کشت و دامداری چاد	۲۲۹۰۰	۲۲۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۲۹۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۰۷۰۰
کدما	کشت و دامداری مادر	۲۲۰۰۰	۲۱۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۲۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۰۰۰۰
کدشت	کشت و صنعت دشت خوزستان	۲۰۲۰۰	۱۹۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۲۰۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۸۲۰۰
کرمان	نی توسعه و عمران استان کرمان	۲۱۰۰۰	۲۰۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۲۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۹۰۰۰
کی‌پو	آب‌پو	۱۳۲۱۰	۱۳۰۰۰	۲۳۶۹۱	۳۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۲۰۰۰
تهساز	تهساز کاشته نوین	۲۰۱۰۰	۲۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۰۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۸۲۰۰
کاید	توسعه و عمران آسیا	۱۲۲۹۰	۱۲۰۰۰	۱۸۹۳۱	۲۳۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۱۲۰۰
	صندوق سرمایه‌گذاری پالایشی						
وملت	ملت	۲۰۲۰۰	۱۹۹۹۰	۱۰۰۰۰۰	۲۰۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۸۲۰۰
	بانک‌ها و موسسات اعتباری						
وبملت	بانک ملت	۲۵۰۰۰	۲۴۹۰۰	۲۵۳۰۰۰۰۰	۶۲۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۲۰۲	۲۴۰۰۰
وبرلیان	بانک پارسیان	۱۹۹۸	۱۹۷۰	۱۵۳۲۳۰	۳۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۸۰۰
وبشهر	بانک پاسارگاد	۲۱۹۰	۲۱۸۰	۱۰۰۰۰۰	۲۱۹۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۰۰۰
وبتجارت	بانک تجارت	۲۳۱۰	۲۳۰۰	۲۲۲۲۲۲۲۲	۵۱۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۱۰۰
وهور	بانک خاورمیانه	۲۳۹۰	۲۳۸۰	۱۰۰۰۰۰	۲۳۹۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۱۷۰
وسینا	بانک سینا	۲۶۲۰	۲۶۰۰	۱۵۲۳۳۳	۴۰۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۴۰۰
وتات	بانک تات	۱۲۵۱	۱۲۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۲۵۱۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۱۳۰
وتوشه	توشه و توسعه صادرات	۱۹۰۰	۱۸۹۰	۱۰۰۰۰۰	۱۹۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۷۲۰
وپاسا	پاسارگاد فینانس	۱۹۰۰	۱۸۹۰	۱۰۰۰۰۰	۱۹۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۷۲۰
وتجارت	تجارت الکترونیک پارسیان	۲۱۰۰	۲۰۹۰	۱۰۰۰۰۰	۲۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۹۰۰
	لعابدار و ارتباطی						
حتوز	حمل و نقل توریستی	۲۵۲۵۰	۲۵۰۰	۲۱۶۱	۵۴۰۰۰۰۰۰	۱۲۰۱	۲۰۸۱
حفارو	حفاری طوسیه	۲۲۳۹۰	۲۲۲۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۲۳۹۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۰۲۰
حمل	حمل و نقل توکا	۲۵۳۹۰	۲۵۲۹۰	۱۰۰۰۰۰	۲۵۳۹۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۰۵۰
حتکزی	حمل و نقل پتروکیان طوبرلوس	۱۲۹۱۰	۱۲۸۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۲۹۱۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۱۶۲
حکشتی	کشتیرانی	۲۱۸۰۰	۲۱۶۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۱۸۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۰۰۰
حشا	آسیا سیر ترنس	۱۹۵۰	۱۹۳۰	۱۰۰۰۰۰	۱۹۵۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۰۰۰
حتوکل	توکلی	۲۱۹۰	۲۱۷۰	۱۰۰۰۰۰	۲۱۹۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۰۰۰
حخوارز	توسعه حمل و نقل ریلی پارسیان	۵۲۵۰	۵۱۹۰	۱۰۰۰۰۰	۵۲۵۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۵۰۰۰
حریل	دریاوار ایران	۱۹۲۰	۱۹۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۹۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۷۰۰
حریل	ریل سیر کیمیا	۱۶۲۰	۱۶۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۶۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۴۰۰
حسپا	توسعه خدمات دریایی و بندری سپا	۲۲۸۵۰	۲۲۷۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۲۸۵۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۰۰۰
حفارس	حفاری ساحل پارس	۱۰۹۰۰	۱۰۸۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۰۹۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۰۰۰
	پیمانکاری صنعتی						
کالبر	مهندسی ساختمان تأسیسات راه‌آهن	۱۹۹۰۰	۱۹۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۹۹۰۰۰۰۰۰	۱۲۹۱	۱۵۰۰۰
	کانی‌های غیرفلزی						
جهرم	کشتیرانی دریای خزر	۱۹۸۰۰	۱۹۷۰۰	۲۶۰۰۰۰۰	۱۹۸۰۰۰۰۰۰	۲۰۲۰	۲۰۲۰۰
	فلزات غیرآهنی						
رمپنا	مبارکه‌کنگرک	۱۱۷۰۰	۱۱۵۰۰	۱۸۹۷۲۲	۲۱۷۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۲۰۰۰
رینک	مبارکه‌کنگرک	۱۸۲۰۰	۱۸۰۰۰	۲۲۱۲	۳۹۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۲۰۰۰
	چرم دباغی شده؛ محصولات چرمی طبیعی و مصنوعی						
کاز	کاوه تجارت گاج	۲۲۱۰	۲۱۹۰	۱۰۰۰۰۰	۲۲۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۰۰۰
	سیمان، آهک و گچ						
سدارب	سیمان داراب	۲۰۲۰۰	۱۹۹۰	۲۰۲۵	۴۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۱۲	۲۰۲۵
ساروج	سیمان آرتا (ساروج)	۲۰۲۹۰	۲۰۰۰	۹۱۷۴	۱۸۴۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۰۹۵
سلوم	سیمان ارومیه	۲۱۸۱۰	۲۰۰۰	۲۰۱۱	۴۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۰۵۰
سمجو	سیمان بجنورد	۴۹۱۰۰	۴۹۰۰	۱۹۰۰	۹۳۲۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۴۵۰۰
سپاک	سپاک بوشهر	۱۱۹۳۰	۱۱۹۰۰	۹۱۹۹	۱۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۲۰۰
سخوز	سیمان خوزستان	۲۱۹۰۰	۲۰۰۰	۲۲۱۵	۴۴۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۰۰۰
سدشت	سیمان دشت	۲۲۹۰۰	۲۱۰۰	۱۰۹۳	۲۳۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۱۰۰
سفارس	سیمان فارس و خوزستان	۱۹۵۱۰	۱۹۰۰	۲۰۲۵	۳۸۴۰۰۰۰۰	۱۰۱۲	۱۸۷۰
ساوه	سیمان ساوه	۲۱۹۰۰	۲۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۱۹۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۰۰۰
سلرن	سیمان لارستان	۱۹۰۰۰	۱۸۹۰۰	۱۰۰۰۰۰	۱۹۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۱۷۲۰
سمرو	سیمان مرودشت	۲۲۰۰۰	۲۱۹۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۲۰۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۲۰۰۰
سنور	سیمان نورد	۵۴۲۰۰	۵۳۹۰۰	۵۱۳۳۳	۲۷۳۰۰۰۰۰۰	۱۰۹۹	۴۹۰۰

روزانه

بیشترین درصد افزایش

سرمایه گذاری بوعلی در حالی عنان نخست جدول بیشترین درصد افزایش روز گذشته را از آن خود کرد که تکسرام در رده دوم گروه ایستاد. «کترام» سود هر سهم خود را ۵۸۷ ریال اعلام کرده است. سرمایه این شرکت معادل یک هزار و ۶۹۶ میلیارد و ۲۰۷ میلیون ریال است.

نماد	نام شرکت	آخرین قیمت	درصد تغییر
وبوعلی	سرمایه گذاری بوعلی	۴۲۱۸	۶.۹۹
تکسرام	تکسرام	۸۹۶۰	۶.۹۳
وایران	ایران دارو	۹۱۷۰	۶.۱۳
کبیرحدید	کبیرحدید	۳۸۶۶۰	۵.۶۲
وتوسین	قطعات توسین ایران	۶۱۰۲	۵.۵۳
وسرمایه	سرمایه گذاری ساختمان	۱۹۵۵	۳.۹۰
وتوکا	توکا	۱۱۴۲۰	۳.۷۹
وصنعت	صنعت آلومینیوم ایران	۱۶۰۰۰	۳.۷۵
وسینا	سینا	۱۴۲۰۰۰	۳.۲۹
وتوشه	توشه و فلزات	۱۹۹۰۰	۳.۲۹
وسپاس	سپاس گستر	۲۲۹۰۰	۳.۲۹
وسایپا	سایپا	۲۹۰۰	۳.۲۹
وسرو	سرو	۱۹۹۰۰	۳.۲۹
وسپا	سپا	۲۹۰۰	۳.۲۹
وسرمد	سرمد	۱۹۹۰۰	۳.۲۹
وسفن	سفن	۲۹۰۰	۳.۲۹
وسکر	سکر	۱۹۹۰۰	۳.۲۹
وسکان	سکان	۲۹۰۰	۳.۲۹
وسدید	سدید	۱۹۹۰۰	۳.۲۹
وسرما	سرما	۲۹۰۰	۳.۲۹
وسلف	سلف	۱۹۹۰۰	۳.۲۹
وسلیر	سلیر	۲۹۰۰	۳.۲۹
وسلیم	سلیم	۱۹۹۰۰	۳.۲۹
وسلان	سلان	۲۹۰۰	۳.۲۹
وسلول	سلول	۱۹۹۰۰	۳.۲۹
وسلما	سلما	۲۹۰۰	۳.۲۹
وسلون	سلون	۱۹۹۰۰	۳.۲۹
وسلیس	سلیس	۲۹۰۰	۳.۲۹
وسلیمان	سلیمان	۱۹۹۰۰	۳.۲۹
وسلیمان	سلیمان

بازار آتی

آمار معاملات آتی بورس کالا-۲۲ آبان -۱۴:۱۷

قرارداد	شرح- هر واحد معاملاتی	قیمت -ریال
SAFAB02	قرارداد آتی زعفران نگین تحویل آبان‌ماه ۱۴۰۲	۵۶۴۲۰۰
ETCAZ02	قرارداد آتی صندوق طلا تحویل آذرماه ۱۴۰۲	۱۹۶۷۰۰
ETCBA02	قرارداد آتی صندوق طلا تحویل بهمن‌ماه ۱۴۰۲	۲۱۰۲۰۰
PSBA02	قرارداد آتی پسته بادامی تحویل بهمن‌ماه ۱۴۰۲	۴۵۶۰۰۰۰
SILES02	قرارداد آتی نقره تحویل اسفندماه ۱۴۰۲	۴۳۶۳۰۰
SAFES02	قرارداد آتی زعفران نگین تحویل اسفندماه ۱۴۰۲	۷۵۰۱۰۰
ETCFA03	قرارداد آتی صندوق طلا تحویل فروردین‌ماه ۱۴۰۳	۲۳۱۴۰۰
SAFOR03	قرارداد آتی زعفران نگین تحویل اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳	۸۱۵۰۰۰
GB31OR03	قرارداد آتی شمش طلای خام ۹۹۵ تحویل ۳۱ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳	۴۱۰۰۰۰۰۰
GB15ES02	قرارداد آتی شمش طلای خام ۹۹۵ تحویل ۱۵ اسفندماه ۱۴۰۲	۳۷۶۰۰۰۰۰
GB30AB02	قرارداد آتی شمش طلای خام ۹۹۵ تحویل ۳۰ آبان‌ماه ۱۴۰۲	۳۲۶۵۰۰۰۰
GB28AZ02	قرارداد آتی شمش طلای خام ۹۹۵ تحویل ۲۸ آذرماه ۱۴۰۲	۳۴۰۰۰۰۰۰
GB31TR03	قرارداد آتی شمش طلای خام ۹۹۵ تحویل ۳۱ تیرماه ۱۴۰۳	۴۳۰۳۰۰۰
ETCKH03	قرارداد آتی صندوق طلا تحویل خردادماه ۱۴۰۳	۲۴۸۱۰۰
ETCMO03	قرارداد آتی صندوق طلا تحویل مردادماه ۱۴۰۳	۲۷۰۴۰۰
SAFTR03	قرارداد آتی زعفران نگین تحویل تیرماه ۱۴۰۳	۸۹۴۱۰۰

بازار فولاد

جدول قیمتی مقاطع طویل فولادی-دوشنبه- ۲۲ آبان

نوع کالا	کارخانه / انبار	قیمت (ریال)
میلگرد ۸ آجدار -A2 هر کیلو	انبار تهران	۲۳۲۰۰۰
میلگرد ۱۰ آجدار -A2 هرکیلو	انبار تهران	۲۳۲۰۰۰
میلگرد ۱۲ آجدار -A2 هر کیلو	انبار تهران	۲۳۲۰۰۰
میلگرد ۱۴ تا ۳۲ آجدار -A3 هرکیلو	انبار تهران	۲۳۲۰۰۰
تیرآهن ۱۲- هر شاخه	انبار تهران	۳۹۷۰۰۰۰۰
تیرآهن ۱۴- هر شاخه	انبار تهران	۴۰۷۰۰۰۰۰
تیرآهن ۱۶- هر شاخه	انبار تهران	۴۶۶۰۰۰۰۰
تیرآهن ۱۸- هر شاخه	انبار تهران	۵۶۵۰۰۰۰۰
تیرآهن ۲۰- هر شاخه	انبار تهران	۷۱۳۰۰۰۰۰
تیرآهن ۲۲- هر شاخه	انبار تهران	۸۲۳۰۰۰۰۰
تیرآهن ۲۴- هر شاخه	انبار تهران	۹۴۱۰۰۰۰۰
تیرآهن ۲۷- هر شاخه	انبار تهران	۱۰۹۳۰۰۰۰۰
تیرآهن ۳۰- هر شاخه	انبار تهران	۱۳۲۲۰۰۰۰۰
میلگرد ۱۲ آجدار -A3 هرکیلو	انبار اصفهان	۲۵۵۰۰۰
میلگرد ۱۴ آجدار -A3 هرکیلو	انبار اصفهان	۲۴۱۰۰۰
میلگرد ۱۶ آجدار -A3 هرکیلو	انبار اصفهان	۲۴۱۰۰۰
میلگرد ۱۸ آجدار -A3 هرکیلو	انبار اصفهان	۲۴۳۰۰۰
میلگرد ۲۰ آجدار -A3 هر کیلو	انبار اصفهان	۲۴۱۰۰۰
میلگرد ۲۲ آجدار -A3هر کیلو	انبار اصفهان	۲۴۰۰۰۰
میلگرد ۲۵ آجدار -A3 هرکیلو	انبار اصفهان	۲۴۰۰۰۰
میلگرد ۲۸ آجدار -A3 هرکیلو	انبار اصفهان	۲۳۸۰۰۰
میلگرد ۳۲ آجدار -A3 هرکیلو	انبار اصفهان	۲۳۸۰۰۰
تیرآهن ۱۲- هرکیلو	انبار اصفهان	۳۰۰۰۰۰
تیرآهن ۱۴- هرکیلو	انبار اصفهان	۲۶۳۰۰۰
تیرآهن ۱۶- هرکیلو	انبار اصفهان	۲۴۳۰۰۰
تیرآهن ۱۸- هرکیلو	انبار اصفهان	۲۴۴۰۰۰
تیرآهن ۲۰- هرکیلو	انبار اصفهان	۲۵۷۰۰۰
تیرآهن ۲۲- هرکیلو	انبار اصفهان	۲۵۱۰۰۰
تیرآهن ۲۴- هرکیلو	انبار اصفهان	۲۴۸۰۰۰
تیرآهن ۲۷- هرکیلو	انبار اصفهان	۲۵۰۰۰۰
تیرآهن ۳۰- هرکیلو	انبار اصفهان	۲۵۷۰۰۰

قیمت‌های اعلامی مربوط به محصولات شرکت ذوب‌آهن اصفهان است.

آمار معاملات زنجیره ارزش فولاد در بورس کالا

نوع کالا	قیمت معاملاتی ریال هر کیلوگرم	تاریخ
سنگ‌آهن کلوخه -MVF620 ایمیدرو- میشدوان	۲۵۰۰	۱۴۰۲/۸/۶
کنسانتره سنگ‌آهن معدنی و صنعتی چادرملو	۳۶۱۵۵	۱۴۰۲/۸/۲۰
گندله سنگ‌آهن گهر زمین	۴۸۸۰۵	۱۴۰۲/۸/۲۰
گندله سنگ‌آهن معدنی و صنعتی گل‌گهر	۴۷۵۵۹	۱۴۰۲/۸/۲۰
آهن اسفنجی - ایمیدرو- قائنات	۱۲۶۰۶۰	۱۴۰۲/۸/۲۰
آهن اسفنجی آهن و فولاد غدیر ایرانیان	۱۱۲۳۸۴	۱۴۰۲/۸/۲۰
شمش بلوم (۱۵۰*۱۵۰) 5SP فولاد خوزستان	۱۸۷۶۱۵	۱۴۰۲/۸/۲۲
میلگرد متوسط -۱۶، ۱۸، ۲۰ ذوب‌آهن اصفهان	۲۰۸۰۰۰	۱۴۰۲/۸/۱۷

بررسی صنعت فولاد نشان می‌دهد

آسمان ابری بازار فولاد

دنیای‌اقتصاد: بازار داخلی بخش فولاد همچنان در شرایط رکود و ثبات به سر می‌برد و چشم‌انتظار یک محرک برای خروج از این وضعیت است. قیمت شمش فولاد تحت‌تاثیر رویدادهای جهانی و همچنین کاهش چشمگیر میزان تقاضای داخلی در کانال ۱۸ هزار تومانی قرار گرفته است و عملا بازار فولاد در خطر تعطیلی است. از طرفی با نزدیک شدن به فصل سرما و آغاز محدودیت‌های گاز برای واحدهای تولیدی آهن اسفنجی، پیش‌بینی می‌شود که به چالش‌های فولادکاران افزوده شده و کلاف درهم‌ریخته بخش فولاد پیچیده‌تر شود که گسترش فعالیت‌های صادراتی شاید بتواند به عنوان مرهم زخم صنعت فولاد عمل کند.

وضعیت بازار جهانی فلزات نیز همچون سایر کامودیتی‌ها تحت‌تاثیر جریانات اخیر در اقصی‌نقاط دنیا به صورت نسبی در شرایط ثبات قرار گرفته است. این ثبات در حالی برقرار شده است که فلزات اساسی به‌ویژه فولاد، در پی افزایش میزان تقاضای جهانی، روند صعودی قیمتی را در پیش گرفته بودند. اما در شرایط کنونی ادامه جنگ در نوار غزه باعث شده تا فعالان، واحدهای تولیدی، صادرکننده‌ها و واردکننده‌های فولادی و همچنین صنایع پایین‌دستی از میزان فعالیت خود بکاهند و معامله‌گران بازارهای کالایی ترجیح دهند تا روشن شدن سرنوشت جنگ از ریسک در معامله پرهیز کنند و با نوسان قیمتی محدود دست به خرید و فروش بزنند.

در عین حال، چین نیز به‌عنوان دومین اقتصاد بزرگ دنیا، تحت‌تاثیر شرایط موجود مجددا وارد دوره رکود شده است و از آنجا که این کشور به عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده و صادرکننده فولاد در جهان شناخته می‌شود و در شرایط کنونی بخش مسکن و ساخت‌وساز آن نیز از رونق افتاده است، از این‌رو میزان تقاضا برای فولاد از سوی شرکت‌های ساختمانی چین به طور چشمگیری کاهش یافته است. البته رونق فعالیت زیرساختی در این کشور توانسته است رکود مصرف در بخش ساختمان را تا حدی برطرف کند و به این ترتیب مانع سقوط آزاد قیمتی فولاد شود.

بازده قیمتی فولاد در بازار جهانی در بازه‌های ماهانه و سالانه مثبت است، اما تقاضا برای شمش و محصولات فولادی تحت فشار منفی قرار دارد که این موضوع از تمایل به تولید و صادرات در میان صنایع فولادی کشور، به‌خصوص صنایع تکمیلی فعال در بخش محصولات نهایی زنجیره فولاد کاسته است.

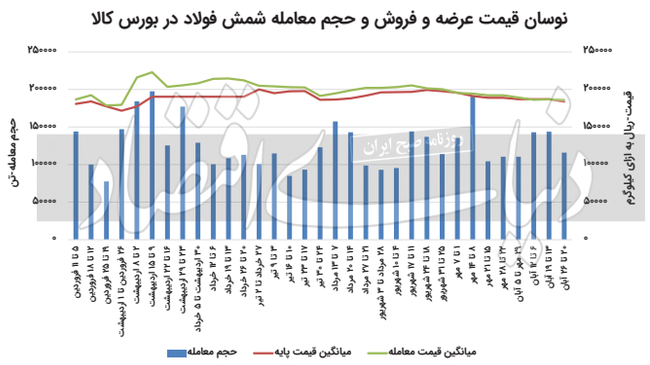

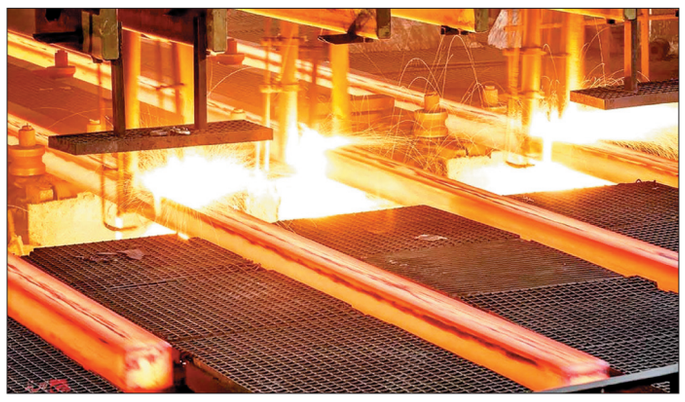

شمش فولاد طی هفته‌های اخیر در کانال ۱۸ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم مورد دادوستد قرار گرفته که با احتساب مالیات ارزش‌افزوده و کارمزد ارکان بورس به ۲۰ هزار و ۷۰۰ تومان می‌رسد. این در حالی است که هزینه حمل ۷۰۰ تومانی و همچنین هزینه تولید برای نوردکاران به نحوی رقم می‌خورد که قیمت هر کیلوگرم میلگرد به ۲۳ هزار تومان می‌رسد و عملا قیمت نهایی میلگرد بیشتر از شمش فولاد تمام می‌شود و از این‌رو خرید شمش برای نوردکاران صرفه اقتصادی ندارد. این موضوع در درازمدت موجب شده است که میزان تقاضا برای شمش در بورس کالا به مرور زمان روند کاهشی را در پیش بگیرد که ادامه این جریان خطر تعطیلی کارخانه‌های فولادی را در پی خواهد داشت. به طورکلی کاهش تقاضای داخلی از طرف واحدهای تولیدی میلگرد، بازار شمش را به هم ریخته و موجب افت قیمت آن شده است.

■ تهاتر؛ ابزاری برای نقدشوندگی خریدهای اعتباری

همچنین خریدهای اعتباری در بورس کالا به یکی از مولفه‌های برهم‌زننده بازار فیزیکی بدل شده است؛ چراکه خریداران غیرفولادی با خرید اعتباری از رینگ صنعتی درصدد نقد کردن محصول خریداری‌شده هستند که این موضوع به نوعی امکان رشد را از بازار فولاد گرفته و به عبارت بهتر تهاتر به ابزار نقدشوندگی برای خریدهای اعتباری در بورس کالا تبدیل شده است. در این بین مسوولی مانع این اتفاقات و دادوستدها نمی‌شود؛ چراکه سود حاصل از آن بسیار وسوسه‌برانگیز است.

در حال حاضر بازار داخلی فولاد در رکود جدی به دام افتاده است و راه نجات شرایط فعلی صنعت فولاد صادرات است؛ اما تصویب لایحه کنترل ارز توسط بانک مرکزی تا حد زیادی مانع کار صادرکننده‌های بخش فولاد می‌شود. در این بین دیدار هیات دولت افغانستان از خط تولید فولاد ایران، آینده صادرات را کم و بیش امیدوارکننده کرده است.

موضوع قطعی گاز با آغاز فصل زمستان یکی از چالش‌هایی است که هر سال واحدهای تولیدی آهن اسفنجی را تهدید می‌کند که با اجرای محدودیت انرژی در سه‌ماهه فصل سرما آسیب‌های جبران‌ناپذیری به بدنه بخش فولاد وارد می‌شود. بروز مشکل در حوزه تولید آهن اسفنجی و بخش فولاد موجب می‌شود که میزان تولید به صورت چشمگیری کاهش یابد و این امر موجب به هم خوردن تعادل در بازار می‌شود و از این رو افزایش رقابت و قیمت‌ها را برای ادامه سال می‌توان پیش‌بینی کرد. طبق روال سال‌های گذشته، اخطار قطعی گاز در ابتدای آذرماه به واحدهای فولادی ابلاغ می‌شود که پیش‌بینی می‌شود گره کور بازار فولاد را پیچیده‌تر کند.

■ معاملات ۴۳ درصدی شمش در رینگ فیزیکی

بازار فیزیکی تا لحظه تنظیم این گزارش در روز دوشنبه ۲۲ آبان‌ماه میزبان ۲۶۵ هزار و ۷۲۰ تن شمش فولادی بود که با تقاضای حدود ۱۹۲ هزار و ۵۴۵ تنی مواجه شد که از این میزان حدود ۱۱۶ هزار و ۵ تن مورد معامله قرار گرفت و به عبارت بهتر معادل ۴۳ درصد از میزان عرضه به فروش رسید. معاملات رینگ صنعتی بورس کالا در روز دوشنبه ۲۲ آبان‌ماه نشان می‌دهد که دادوستد شمش‌های فولادی با میانگین قیمت پایه ۱۸ هزار و ۳۷۰ تومان به ازای هر کیلوگرم انجام شده که نسبت به میانگین قیمت پایه در هفته‌های گذشته تغییری ایجاد نشده است.

معاملات انواع شمش فولاد در بازار فیزیکی ۲۲ آبان‌ماه در بازه قیمت پایه ۱۷ هزار و ۹۰۰ تومان تا ۱۸ هزار و ۸۴۰ تومان به ازای هر کیلوگرم انجام شد. پیش‌بینی می‌شود معاملات در تالار صنعتی بورس کالا هفته آینده نیز در بازه قیمتی ۱۸ هزار و ۵۲ تومان تا ۱۸ هزار و ۷۹۶ تومان به ازای هر کیلوگرم انجام شود، در چنین شرایطی عملا افت قیمت و کاهش میزان تقاضا برای شمش فولاد ادامه خواهد داشت.

کژراهه تلاش برای مقابله با آلودگی

دنیای‌اقتصاد - فاطمه بابالو: تلاش‌های جهانی نشان می‌دهد که پیشرفت در زمینه کاهش آلودگی پلاستیک امکان‌پذیر است، اما جهان از مسیر درست خود خارج شده است. یکی از نگرانی‌ها در حوزه آلودگی پلاستیکی، پلاستیک‌های مورد استفاده در بسته‌بندی‌ها به شمار می‌رود. این در حالی است که راه‌حل‌های فناوری مبتنی بر بسته‌بندی هوشمند به بازیافت کاغذ و پلاستیک کمک شایان توجهی می‌کند.

به گفته بنیاد الن‌مک‌آرتور (موسسه خیریه بین‌المللی که اقتصاد چرخشی را توسعه و ترویج می‌کند)، بزرگ‌ترین تلاش داوطلبانه جهانی برای مقابله با آلودگی و زباله‌های پلاستیکی نشان می‌دهد که می‌توان در یک موضوع فوری زیست‌محیطی پیشرفت کرد، اما اکنون اقدامات سخت‌گیرانه‌تری برای مهار بحران موردنیاز است.

از سال ۲۰۱۸، بیش از هزار سازمان از تعهد جهانی به رهبری این بنیاد با مشارکت برنامه محیط‌زیست سازمان ملل متحد در راستای جلوگیری از تبدیل شدن بسته‌بندی‌های پلاستیکی به زباله حمایت کرده‌اند.

طی پنج سال گذشته، امضاکنندگان تجاری که ۲۰ درصد از صنعت بسته‌بندی پلاستیکی جهان را نمایندگی می‌کنند، در انجام اقدامات مثبت برای مقابله با زباله‌های پلاستیکی به‌طور قابل‌توجهی از همتایان خود بهتر عمل کرده‌اند. آنها استفاده از چند قلم پلاستیکی مشکل‌ساز و قابل اجتناب را کاهش داده و استفاده از پلاستیک‌های بکر را تثبیت و سهم خود را از محصولات بازیافتی بیش از دوبرابر کرده‌اند.

با افزایش استفاده از پلاستیک‌های بازیافتی به میزان ۱٫۵ میلیون تن در سال، امضاکنندگان هر دو ثانیه معادل مصرف یک‌بشکه نفت صرفه‌جویی و از انتشار ۲٫۵ میلیون تن گازهای گلخانه‌ای جلوگیری می‌کنند.

با این حال، با توجه به اینکه بخش بزرگی از صنعت هنوز اقدامی انجام نداده است، بنیاد الن‌مک‌آرتور در نشریه «تعهد جهانی پنج‌ساله» تاکید می‌کند که امضاکنندگان تجاری احتمالا اهداف کلیدی ۲۰۲۵ را از دست خواهند داد و جهان در مسیر حذف زباله‌های پلاستیکی و آلودگی قرار ندارد. این بنیاد پیش‌بینی می‌کند که تا سال ۲۰۴۰، ۲۰ تریلیون اقلام بسته‌بندی انعطاف‌پذیر مانند بسته‌بندی‌ها، کیسه‌ها و... وارد اقیانوس‌ها می‌شوند؛ مگر اینکه سیاست الزام‌آور و اقدامات نظارتی قوی‌تری وجود داشته باشد. ساندر دفرویت، سرپرست ابتکار پلاستیک در بنیاد الن‌مک‌آرتور، گفت: نتایج حاصل از تعهد جهانی در پنج سال گذشته نشان داده است که می‌توان در راستای حفظ منابع فسیلی زمین و جلوگیری از ورود پلاستیک‌ها به اقیانوس‌ها، پیشرفت چشمگیری داشت. زمانی که اولین قدم‌های خود را در این مسیر برداشتیم، اقدامات محدودی در این زمینه صورت گرفته بود. تلاش‌های پنج سال گذشته به ما این امکان را داده است که گام بزرگی به جلو برداریم. اکنون می‌دانیم که پیشرفت در مقابله با زباله‌های پلاستیکی در مقیاس جهانی امکان‌پذیر است و موانع کلیدی که مانع از تغییرات بیشتر می‌شوند را می‌شناسیم. اما جهان با رفع بحران آلودگی پلاستیکی فاصله زیادی دارد. سند بین‌المللی الزام‌آور قانونی در مورد آلودگی پلاستیکی که در حال حاضر در حال مذاکره است، در کنار اقدامات تجاری تسریع شده، موردنیاز است. نمی‌توانیم یکی از این اقدامات را انتخاب کنیم؛ هر دو برای اطمینان از پیشرفت بیشتر و سریع‌تر بسیار مهم هستند.

این بنیاد اعلام کرد، امضاکنندگان تجاری نشان داده‌اند که در مقابله با زباله‌های پلاستیکی از طریق تلاش جمعی پیشرفت قابل‌توجهی می‌تواند به دست آید و به طور کلی، بقیه صنعت عقب‌مانده است.

شیلا آگاروال خان، مدیر بخش صنعت و اقتصاد UNEP، از پیشرفتی که توسط امضاکنندگان تعهد جهانی در پنج سال گذشته حاصل شده است، استقبال کرد و گفت: در پنج سال گذشته، تعهد جهانی نشان داده است که چگونه می‌توان آلودگی پلاستیکی را مهار کرد، در حالی که «نقاط ضعفی» که باید برای طراحی مجدد سیستم به‌درستی مورد توجه قرار گیرند، مشخص شده‌اند.

بیش از نیمی (۵۳ درصد) از امضاکنندگان گزارش‌دهنده دولت، اهداف کمی را برای تسریع پیشرفت در قابلیت استفاده مجدد و ارتقای طراحی مجدد سیستم‌ها به‌منظور استفاده از جایگزین‌های قابل‌بازیافت بیشتر، تعیین کرده‌اند. مذاکرات در حال انجام برای سند بین‌المللی الزام‌آور، فرصتی در راستای توافق در مورد قوانین، اقدامات و مشوق‌ها برای محیطی مناسب جهت پایان دادن به آلودگی پلاستیکی است. دولت‌ها، کسب‌وکارها و همه ذی‌نفعان مرتبط باید با اتحاد عمل کرده و اطمینان حاصل کنند که این فرصت تاریخی را از دست ندهیم.

برای ایجاد تغییر جهانی، رهبران صنعت برای غلبه بر موانع کلیدی بر مقیاس‌سازی مدل‌های تجاری استفاده مجدد تاکید دارند؛ به‌عنوان مثال، مقابله با زباله‌های بسته‌بندی انعطاف‌پذیر و آلودگی به‌ویژه در کشورهایی با بالاترین نرخ نشت پلاستیک و ایجاد زیرساخت برای جمع‌آوری، استفاده مجدد و بازیافت.

این موسسه خیریه تاکید می‌کند که به تعهد جهانی به‌عنوان یک نیروی کلیدی در هدایت اقدامات داوطلبانه و اطلاع‌رسانی و تکمیل سند الزام‌آور بین‌المللی که از طریق دور سوم مذاکرات در نایروبی کنیا (۱۳ تا ۱۹ نوامبر) انجام می‌شود، ادامه خواهد داد.

■ کمک به بازیافت با بسته‌بندی هوشمند

راه‌حل‌های فناوری مبتنی بر بسته‌بندی هوشمند به بازیافت کاغذ و پلاستیک کمک شایان توجهی می‌کند. کولپک، سازنده و طراح بسته‌بندی مواد غذایی در بریتانیا، با هدف حمایت از مصرف‌کنندگان در انتخاب آگاهانه محصول و دفع مسوولانه زباله، دستورالعمل‌های بازیافت و کمپوست کردن بسته‌بندی مقوایی خود را از طریق کدهای QR روی بسته و صفحات وب محصول ارائه می‌کند. دستورالعمل‌های بازیافت و کمپوست مطابق با قوانین منتشرشده برای بریتانیا، فرانسه و ایتالیا ارائه شده است.

به گزارش این شرکت، دسترسی آسان به اطلاعات پایداری برای بسته‌بندی مواد غذایی مقوایی به مصرف‌کنندگان در انتخاب آگاهانه محصول و دفع مسوولانه پس از استفاده کمک می‌کند. همچنین مشتریان را از اطلاعات بازیافت و کمپوست‌سازی و منابع مواد مطلع می‌کند. بنابراین آنها می‌توانند انتخاب‌های بسته‌بندی را با اهداف پایداری (صنعتی و زیست‌محیطی) مطابقت دهند. این ابتکار از هفته بازیافت WRAP در سال ۲۰۲۳ پشتیبانی کرده و برای بهبود نرخ بازیافت تلاش می‌کند. این اطلاعات برای طرح‌های ملی بازیافت در کشورهای مشخص در حال حاضر موجود است. راهنما به زبان‌های مختلف نمایش داده می‌شود تا به مصرف‌کنندگان نهایی در مورد نحوه بهترین دفع بسته‌بندی توضیحاتی دهد.

کدهای QR به صفحات وب‌پویا در وب‌سایت جدید کولپک مرتبط هستند. صفحات وب اطلاعات دقیق‌تری نسبت به چاپ روی بسته‌ها داشته و به‌راحتی می‌توانند با قوانین کشورهای دیگر هنگام انتشار به‌روز و به آن اضافه شوند. اعتبارنامه‌ها از طریق هر صفحه محصول در وب‌سایت شرکت قابل دسترسی است. این روش، راه‌حل ساده‌ای است که برای مصرف‌کنندگان در جهت دسترسی به داده‌های پایداری محصولات، پیاده‌سازی شده است. کدهای QR و چاپ روی بسته نشان می‌دهد که چگونه می‌توانند این مراحل را انجام دهند.

این شرکت، بسته‌بندی مواد غذایی را در بیش از ۶۰ کشور به فروش می‌رساند که همگی در مراحل مختلف قانون‌گذاری دستورالعمل‌های ملی بازیافت و کمپوست هستند. این تنوع برای هر کشور و حتی در برخی موارد در منطقه متفاوت است؛ به این معنی که دستورالعمل بازیافت یا کمپوست واحدی برای هر بسته‌بندی وجود ندارد. این راه‌حل یک مرکز برای دسترسی به اطلاعات پایدار برای هر محصول کولپک فراهم می‌کند.

نمونه دیگری از پیشرفت در بازیافت با استفاده از فناوری‌های هوشمند، نرم‌افزار به عنوان یک سرویس (SaaS) برای استفاده از پاسپورت‌های محصول دیجیتال است که توسط R-Cycle و براساس دستورالعمل جدید آلمان مبتنی بر «قابلیت ردیابی پلاستیک‌های چرخشی»، به نمایش گذاشته شد. نیازهای اطلاعاتی، صنعتی و قانونی در صنعت پلاستیک به طور پیوسته رو به افزایش است. ارزیابی‌های بازیافت‌پذیری، محاسبات مالیات پلاستیک، مقررات EPR یا مقررات آینده بسته‌بندی اتحادیه اروپا تنها چند نمونه هستند. به‌منظور ارائه تمام اطلاعات لازم، محصولات پلاستیکی باید در کل چرخه زندگی قابل‌ردیابی باشند. برای این منظور، شرکت‌های بیشتری به پاسپورت‌های محصول دیجیتال تکیه می‌کنند. R-Cycle استاندارد ردیابی باز برای بسته‌بندی‌های پلاستیکی پایدار است. با ارائه پاسپورت‌های محصول دیجیتال، اقتصاد چرخشی واقعی و زنجیره فرآیند بسیار کارآمد امکان‌پذیر می‌شود. شرکای ارزش‌افزوده از سراسر جهان از ثبت و بازیابی تمام خواص بسته‌بندی مربوطه سود می‌برند تا پایداری، کیفیت و فرآیند تولید محصول خود را بهبود بخشند.

این راه‌حل کلیدی به ذی‌نفعان در زنجیره ارزش این امکان را می‌دهد که داده‌های مربوطه را در یک سیستم تعاملی ذخیره کنند تا تبادل داده‌های کارآمد، استاندارد و ایمن در سراسر مرزهای شرکت امکان‌پذیر شود. تمام اطلاعات مرتبط، مانند مواد، خواص محصول، داده‌های فرآیند و بسیاری موارد دیگر را می‌توان در R-Cycle ثبت کرد.

رینگ فیزیکی

آمار معاملات رینگ فیزیکی بورس کالا

نوع کالا	قیمت معاملاتی-ریال هر کیلوگرم	تاریخ
پلی‌پروپیلن نساجی -HP550J دی آریا پلیمر	۶۳۰۰۱۷	۱۴۰۲/۸/۲۲
پلی‌پروپیلن شیمیایی -RP340R پتروشیمی جم‌پیلن	۳۷۱۷۸۱	۱۴۰۲/۸/۲۲
پلی وینیل کلراید -S65 پتروشیمی اروند	۲۹۱۸۹۲	۱۴۰۲/۸/۲۲
نخ پلی‌استر مشکی تولیدی سیرنگ	۷۱۵۰۰۰	۱۴۰۲/۸/۲۲
پلی‌پروپیلن شیمیایی -ZB440L صنعتی نوید زر شیمی	۵۷۸۹۱۲	۱۴۰۲/۸/۲۲
ورق سرد -B صنایع هفت الماس	۳۰۱۰۷۴	۱۴۰۲/۸/۲۲
سیمان مرکب-کیسه ۵۰ کیلویی سیمان درود	۹۲۶۱	۱۴۰۲/۸/۲۲
سیمان تیپ - ۵ سیمان خوزستان	۱۰۴۱۷	۱۴۰۲/۸/۲۲

فلزات جهانی

نرخ فروش فلزات اساسی در بورس فلزات لندن -۲۲ آبان- ۱۳:۵۸

محصول	قیمت - دلار به ازای تن
آلومینیوم	۲۲۱٫۵
نیکل	۱۷۱۴۸
سرب	۲۱۸۳٫۵
روی	۲۵۵۴٫۵
مس	۸۱۲۲٫۵
قلع	۲۵۰۵۰٫۵

نرخ‌های اعلامی، قیمت غیررسمی لحظه‌ای از بازار فلزات پایه است.

صندوق کالایی

آمار معاملات صندوق کالایی بورس کالا -۲۲ آبان- ۱۴:۰۶

نماد معاملاتی	نوع صندوق	قیمت - ریال
عیار	صندوق طلای عیار مفید	۷۱/۰۶۵
طلا	صندوق س.پشتوانه طلای لوتوس	۱۹۱۴۴۹
نهال	صندوق س. طلای سرخ نوویرا	۲۲۴۳۲
مثقال	صندوق س.پشتوانه طلای زرین آگاه	۲۲۰۷۵
سحرخیز	صندوق س. گروه زعفران سحرخیز	۲۲۲۲۶
زر	صندوق س. پشتوانه سکه طلای زر	۱۲۴۴۲۹
گوهر	صندوق سکه طلای کیان	۱۳۰۴۳۷
کهربا	صندوق س.پشتوانه سکه طلای کهربا	۲۵۱۱۵
ناب	صندوق س.پشتوانه طلای نهایت‌نگر	۹۱۱۹
زرفام	صندوق س.پشتوانه طلای زرفام آشنا	۱۹,۹۴۷
آلتون	صندوق س.پشتوانه طلای آسمان آلتون	۹۲۲۲
نفیس	صندوق س.پشتوانه طلای صبا	۱۵۵۴۵
گنج	صندوق س. طلای کیمیا زرین کاردان	۲۲۱۱۲

بازار گواهی

آمار معاملات گواهی بورس کالا -۲۲ آبان- ۱۴:۱۰

نماد معاملاتی	نوع کالا	قیمت - ریال
سکه ۰۳۱۲ پ ۰۱	تمام سکه طرح جدید ۰۳۱۲ رفاه	۲۹۰۹۷۰۲
سکه ۰۴۱۲ پ ۰۳	تمام سکه طرح جدید ۰۴۱۲ سامان	۲۹۱۱۰۲۳
سکه ۰۲۱۱ پ ۰۲	تمام سکه طرح جدید ۰۲۱۱ ملت	۲۹۰۹۰۳۸
سکه ۰۳۱۰ پ ۰۴	تمام سکه طرح جدید ۰۳۱۰ صادرات	۲۹۰۹۵۴۷
سکه ۰۴۱۱ پ ۰۵	تمام سکه طرح جدید ۰۴۱۱ آینده	۲۹۰۹۰۳۸
زعف ۰۲۱۰ پ ۱۰	زعفران ۰۲۱۰ نگین طلای سرخ(پ)	۵۵۵۹۳۷
زعف ۰۲۱۰ پ ۲۰	زعفران ۰۲۱۰ نگین وحدت جام(پ)	۵۶۰۹۵۶
زعف ۰۲۱۰ پ ۱۹	زعفران ۰۲۱۰ نگین تروند قابنات(پ)	۵۵۹۳۶۰
زعف ۰۲۱۰ پ ۲۱	زعفران ۰۲۱۰ نگین ملل(پ)	۵۶۰۰۱۵
زعف ۰۲۱۰ پ ۰۵	زعفران ۰۲۱۰ نگین زرین(پ)	۵۷۱۲۴۷
زعف ۰۲۱۰ پ ۱۱	زعفران ۰۲۱۰ نگین سحرخیز(پ)	۵۷۹۳۸۰
زعف ۰۲۱۰ پ ۲۵	زعفران ۰۲۱۰ نگین زرپران (پ)	۵۵۹۳۰۵
زعف ۰۲۱۰ پ ۱۶	زعفران ۰۲۱۰ نگین بیرجند(پ)	۵۶۰۶۵۳
زعف ۰۲۱۰ پ ۱۸	زعفران ۰۲۱۰ نگین بهرامن(پ)	۵۷۷۵۰۰
زعف ۰۲۱۰ پ ۰۸	زعفران ۰۲۱۰ نگین روستا(پ)	۵۷۷۵۰۰
زعف ۰۲۱۰ پ ۰۹	زعفران ۰۲۱۰ نگین نوین(پ)	۵۵۵۰۰۱
زعف ۰۲۱۰ پ ۲۴	زعفران ۰۲۱۰ نگین پارسیلون(پ)	۵۵۸۶۷۶

هر ۱۰۰ گواهی معادل یک سکه تمام است.

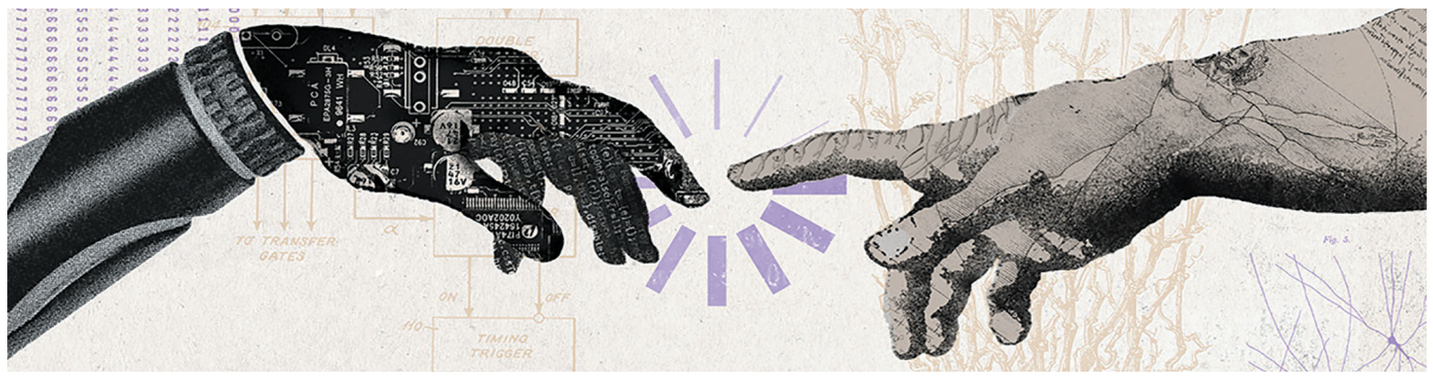

ابزارهای تکنولوژیک جدید، چگونه هزینه‌های مالی و غیرمالی سازمان‌ها را به حداقل می‌رسانند؟

تسهیل تصمیم‌گیری‌های مدیریتی با هوش مصنوعی

مترجم: منا اختیاری
منبع: HBR

رهبران سازمانی و مدیران، با فشار فزاینده‌ای برای اتخاذ تصمیمات درست در محیط کار مواجه‌اند. طبق پژوهشی که شرکت اوراکل و استفنز دیویدویتز، دانشمند داده انجام دادند، ۸۵ درصد از رهبران سازمانی استرس تصمیم گیری را تجربه کرده‌اند و سه‌چهارم‌شان متوجه شده‌اند که حجم تصمیمات روزانه‌شان در سه سال گذشته ۱۰ برابر بیشتر شده است. تخمین زده‌شده که بهای تصمیم گیری ضعیف در شرکت‌ها سالانه حداقل ۳ درصد از سود شرکت باشد؛ یعنی یک شرکت ۵ میلیارد دلاری، سالانه حدود ۱۵۰ میلیون دلار به خاطر ضعف تصمیم گیری ضرر می کند و البته که هزینه تصمیم گیری ضعیف صرفا مالی نیست. تاخیر در ارسال برای یک تامین کننده مهم، خرابی سیستم‌های آی‌تی یا برخورد اشتباه با مشتری ناراضی در رسانه‌های جمعی همه می‌توانند به سرعت از کنترل خارج شوند و برای شرکت‌ها بدنامی و خسارات سهمگینی در پی داشته باشد. به همین دلیل هر روز کسب‌وکارهای بیشتری به تکنولوژی‌های مبتنی بر هوش مصنوعی روی می‌آورند تا به بستن شکاف بین داده و ادراک کمک کنند و توانایی تصمیم گیری‌شان در موقعیت‌های پرفشار و فوری را بهبود ببخشند. این تکنولوژی‌ها طیف وسیعی از ابزارها را در بر می‌گیرند؛ از دستیار مجازی گرفته تا واقعیت افزوده و مجازی، ابزارهای کشف فرآیند و استخراج کار و طیفی از پلتفرم‌های تحلیل داده و هوش کسب‌وکار. اخیرا هوش مصنوعی مولد و مدل‌های زبانی بزرگ هم بسیار پرطرفدار شده‌اند؛ طبقه کاملا متفاوتی از الگوریتم‌ها که این قابلیت را دارند که انبوهی از داده را جذب (مثل متن، عدد، کد نرم‌افزاری، تصویر، فیلم، فرمول و...)، ساختار احتمالی‌شان را کشف و خلاصه، پاسخ، شبیه‌سازی و سناریوهای جایگزین تولید کنند. مدل‌های هوش مصنوعی مولد مشهور و شناخته‌شده، شامل چت جی‌پی‌تی شرکت اوپن ای‌آی، بارد گوگل (Bard)، لیاما ۲ متا (Llama 2) و آنتروپیک (Anthropic) می‌شود، اما مدل‌های بسیار بیشتری وجود دارند.

این نوشته به سه سوال مهم پیش روی تصمیم گیران برای استفاده از این تکنولوژی‌ها می‌پردازد: ۱- تکنولوژی‌های تصمیم گیری هوش مصنوعی در چه بستری می‌توانند مفید باشند؟ ۲- چالش‌ها و ریسک‌های استفاده از این تکنولوژی‌ها چیست؟ ۳- رهبران کسب‌وکارها چگونه می‌توانند از این تکنولوژی‌ها بهره ببرند و هم‌زمان ریسک‌هایشان را کاهش دهند؟

■ بهبود تصمیم‌گیری با سیستم‌های هوش‌مصنوعی

تکنولوژی‌های مبتنی بر هوش مصنوعی می‌توانند حداقل از سه راه مهم به تصمیم گیری بهتر و سریع‌تری منجر شوند: پیگیری لحظه‌ای و پیش‌بینی بهتر توسعه‌های میدانی، تمرین مجازی برای آموزش سناریوهای کسب‌وکاری واقعی به کارکنان و ابزارهای هوش مصنوعی مولد نوظهور که می‌توانند به سوالات پاسخ دهند و برای تصمیم گیران به عنوان مشاور و گروه ارزیابی مجازی عمل کنند.

● پیگیری و پیش‌بینی قوی‌تر

از آنجا که داده‌های حاصل از پیگیری فنی زنجیره تامین روزبه‌روز خوش‌ساخت‌تر می‌شوند و ساختار مطلوب‌تری پیدا می‌کنند، حالا شرکت‌ها می‌توانند بفهمند که مواد خام و ورودی‌ها از کجا می‌آیند، چه کسی آنها را تولید یا تامین کرده و آیا به شکل اخلاقی و طبیعت مداری تولید و تامین شده‌اند یا نه. غول کالاهای مصرفی بریتانیایی-هلندی یونیلیور را در نظر بگیرید. این شرکت مجموعه‌ای از تکنولوژی‌های پیشرفته را به کار گرفته تا نشانه‌های در حال شکل گیری جنگل‌زدایی را در زنجیره تولید روغن پالم گسترده و بی‌درو پیکرش کشف کند؛ به‌خصوص در حلقه اول زنجیره تامین بین مزرعه و کارخانه که غالبا ریسک تولید غیرمجاز و جنگل‌زدایی بیشتر است. برای تولیدکنندگان صنعتی روغن پالم-ماده اصلی در تولید مواد غذایی، لوازم‌آرایشی و سوخت-جنگل‌زدایی در قسمت‌های پرت و دورافتاده از زنجیره تامین یک ریسک محیط زیستی همیشگی است. شرکت برای اینکه دید بهتری نسبت به شرایط میدانی به دست بیاورد از تحلیل‌های ناشناس سیگنال‌های تلفن همراه استفاده می‌کند تا روند تولید روغن پالم را تعقیب کند و به‌این ترتیب بتواند منابع تامین غیرمجاز یا غیرعادی را شناسایی کند. همچنین تجزیه‌وتحلیل‌های هوش مصنوعی از تصویربرداری‌های ماهواره‌ای هم می‌توانند تغییرات ناگهانی یا غیرمنتظره در پوشش جنگلی را مشخص کنند و خطرات جنگل‌زدایی احتمالی را به‌صورت لحظه‌ای به مدیران هشدار دهند تا آنها بتوانند اقدامات پیشگیرانه‌ای اتخاذ کنند.

● اجرای مجازی با شرایط دنیای واقعی

اکنون صنایع بسیاری تکنولوژی هوش مصنوعی را برای تجهیز کارکنان و مدیران به مهارت‌های تصمیم گیری در شرایط کسب‌وکاری متنوعی-هم معمول و پرتکرار و هم غیرمعمول و غیرمنتظره-به کار می‌گیرند. برای کارمندان جدید مرکز تماس، احتمالا سخت‌ترین تجربه سروکله زدن با مشتریان سخت، احساساتی یا مستاصل باشد. غول مخابراتی ورایزون آمریکا، با استفاده از تکنولوژی استرایورز وی‌آر (Strivr's VR) اپراتورهای کارآموزش را در محیط‌های مجازی قرار می‌دهد که در آن می‌توانند در جایگاه مشتری قرار بگیرند و مشکلات را از دید آنها ببینند. این تجربه مسحورکننده به کارآموزان این امکان را می‌دهد که بتوانند تصمیماتی بگیرند که به کاهش تنش و افزایش شیوایی کلامشان-یکی از عوامل کلیدی بهبود تعامل با مشتری-در مکالمات کمک کند. اپلیکیشن‌های واقعیت مجازی در حوزه‌های بسیاری برای آموزش تصمیم گیری به افراد در دسترس هستند؛ از امور پلیسی گرفته تا خدمات درمانی و طراحی مهندسی و نگهداری زیرساخت‌های خدماتی. به عنوان نمونه نیروی انتظامی فورت میرز فلوریدا از تکنولوژی‌های فراگیر استفاده می‌کند تا به افسرانش کمک کند یاد بگیرند چگونه در شرایط اورژانسی یا موقعیت‌های پرفشار تصمیمات حیاتی بگیرند

● نجواگر، کمک‌خلبان و گروه ارزیابی مجازی

سومین حوزه‌ای که تکنولوژی‌های هوش مصنوعی-به‌خصوص هوش مصنوعی مولد-می‌توانند نقش مهمی در تصمیم گیری ایفا کنند، مشاوران مجازی و گروه‌های ارزیابی است. ما با کنستانتین میتسوپولوس، دانشمند محقق در موسسه «شناخت انسان و ماشین» (IHMC) در فلوریدا مصاحبه کردیم که به ما گفت: «در اصل سیستم‌های هوش مصنوعی مولد می‌توانند به بعضی از مشکلاتی غلبه کنند که بر تصمیم گیری انسان تاثیر می‌گذارند؛ مثل حافظه کاری محدود، دامنه توجه کوتاه و خستگی ناشی از تصمیم گیری، به‌خصوص وقتی پای تصمیم گیری تحت‌فشار در میان باشد. ابزارهای هوش مصنوعی مولد این قابلیت را دارند که به تصمیم گیران کمک کنند در زمان صرفه‌جویی کنند، انرژی ذخیره کنند و به مسائل یا سوالاتی بپردازند که بیشترین اهمیت را دارند.» به عنوان مثال سیستم‌های هوش مصنوعی می‌توانند در بخش خدمات درمانی با انجام اموری از قبیل غربال و تلفیق خودکار داده‌های کلیدی موردنیاز برای تصمیم گیری موثر، کاهش حجم هشدارهای دارویی غیرضروری و فعال‌سازی خودکار کارها و ارتباطات لازم برای پیگیری وضعیت بیمار بار شناختی (به‌میزان تلاش ذهنی موردنیاز برای پردازش اطلاعات گفته می‌شود) پزشکان را کاهش دهند. اپلیکیشن‌های دیگری هم در دسترس هستند، از تداوم کسب‌وکار و مدیریت واکنش به بحران گرفته تا ارزیابی ریسک در انواع سرمایه‌گذاری‌های مالی. یکی از اپلیکیشن‌های نوظهور هوش مصنوعی مولد، توسعه «کمک‌خلبان‌های» تصمیم گیری است که می‌توانند در موقعیت‌های پویا اطلاعات را ارزیابی کنند، گزینه‌های ممکن و بهترین گام‌های بعدی را پیشنهاد دهند و کارها را کامل کنند. شرکت مدیریت ریسک «فیوژن» که برای مدیریت ریسک عملیاتی نرم‌افزار ارائه می‌دهد و مقرش در شیکاگوست، در حال توسعه دستیار مبتنی بر هوش مصنوعی مولدی به نام «ریزیلینس کوپایلت» (Resilience Copilot، به معنای کمک خلبان تاب‌آور) است که برای غربال حجم انبوه داده، شناسایی عناصر مرتبط برای تصمیم گیران و تولید خلاصه‌های اجرایی، نظرات آنی و پیشنهادهای هوشمندانه و بهترین نمونه‌های پیشرفت از هوش مصنوعی استفاده می‌کند. هوش مصنوعی مولد در حوزه مدیریت شهرت هم به کمک سازمان‌ها می‌آید؛ مثلا از طریق ابزارهای «شنفت اجتماعی» (social listening به این معنی است که بحث‌ها و گفت‌وگوهای صورت گرفته در شبکه‌های اجتماعی را پیگیری و آنها را تبدیل به فرصت‌هایی کنیم تا کاربران بیشتری جذب کرده و آگاهی افراد را از برند خود افزایش دهیم.) که به بازاریابی کمک می‌کنند و مدیران رسانه‌های اجتماعی بازخوردها و نظرات آنلاین را به‌صورت زنده دنبال می‌کنند و درباره نحوه پاسخگویی، تصمیمات موثری می‌گیرند. «رپیوتیشن» که یک شرکت تولید نرم‌افزار مدیریت شهرت در کالیفرنیاست خدماتی همچون نظارت لحظه‌ای نظرات آنلاین یک شرکت در شبکه‌های اجتماعی گوناگون را با هشدارهای لحظه‌ای برای اطلاع‌رسانی امتیازات منفی، رصد رویدادهای بحرانی و توصیه‌های قراردادی برای مدیران رسانه‌های اجتماعی که با نظرات منفی سروکار دارند، فراهم می‌کند. یکی از بزرگ‌ترین قابلیت‌های بالقوه هوش مصنوعی مولد در کنترل و تست ایده‌ها و تامین یک جور گروه ارزیابی مجازی است. مت جانسون، یکی از دانشمندان ارشد موسسه شناخت انسان و ماشین و خلبان سابق نیروی دریایی آمریکا، می‌گوید: «هوش مصنوعی مولد اگر به‌درستی مورد استفاده قرار گیرد می‌تواند همچون یک هم‌تیمی واقعا خوب عمل کند. دقیقا مثل موقعیتی که شاید من بخواهم مفصل درباره مشکلی با همکارم صحبت کنم؛ حتی با اینکه فکر می‌کنم خودم راه‌حلش را می‌دانم. همچنین به‌صورت بالقوه حافظه سازمانی بلندی هم دارد که برای افرادی که ممکن است در یک سازمان تازه‌وارد باشند و می‌خواهند بدانند قبلا مشکلات چگونه رتق‌وفتق می‌شدند مفید باشد.» در حقیقت احتمالا «جنبه خلاق» هوش مصنوعی مولد در آینده برای تصمیم گیران بسیاری از حوزه‌ها و صنایع گوناگون حتی مهم‌تر هم خواهد شد. یک دلیلش قابلیت آن برای تولید حجم عظیم داده‌های ساختگی است که می‌تواند ساختار احتمالی فرآیندها و رویدادهای جهان واقعی را اغلب از روی نمونه‌های بسیار کوچکی تقلید کند. از داده‌های ساختگی می‌توان برای ساخت مدل‌های تصمیم گیری و سناریوی رویدادهای بسیار تاثیرگذار که به‌ندرت رخ می‌دهند-به‌عنوان نمونه کلاهبرداری‌های فوق‌العاده هوشمندانه در بیمه که ممکن است از چشم بازرسان انسانی دور بماند-استفاده کرد. همچنین هوش مصنوعی مولد می‌تواند مجموعه‌های بسیار عظیمی از داده‌های مشتریان را به گونه‌ای تعدیل کند که حریم خصوصی افراد حفظ شود و بدین ترتیب اطلاعات تعدیل‌شده را چه برای تصمیم گیری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی و چه برای تصمیم گیری‌های انسانی می‌توان با اطمینان و امنیت به اشتراک گذاشت.

■ الزامات ساخت اعتماد بین انسان و ماشین

با اینکه سیستم‌های هوش مصنوعی به‌طور روزافزونی برای حمایت از تصمیم گیری انسانی به کار می‌روند و در برخی موارد حتی جایگزین آن هم می‌شوند، چالش‌ها و ریسک‌ها فراوان‌اند. این ریسک‌ها شامل مشکلاتی همچون احتمال سوگیری، نقض اخلاق، نگرانی‌های مربوط به منشأ داده و دقت و درستی می‌شوند و دقیقا همین ریسک‌ها سوالات حساسی برای کسب‌وکارهایی که روی این قبیل تکنولوژی‌ها سرمایه‌گذاری می‌کنند، به وجود می‌آورند. به عنوان یک تصمیم گیرنده، چه زمانی به ماشین بیش از انسان اعتماد می‌کنید؟ شرایط همکاری موثر انسان و ماشین چیست؟ تخصص و قضاوت انسانی موجود چگونه وارد معادله می‌شود؟ تحقیقات و تجربه ما چهار مورد ضروری را به رهبران کسب‌وکارها پیشنهاد می‌دهد:

● دامنه خاصی داشته باشید

با اینکه از نظر تئوری مدل‌های هوش مصنوعی مولد می‌توانند در طیف گسترده‌ای از موقعیت‌های تصمیم گیری مورد استفاده قرار گیرند، غالبا در مواقعی که با استفاده از داده‌های سازمانی یا بازاری خوب و دقیق برای مسائل متمایز و جداگانه به کار می‌روند، بسیار موثرتر هستند.

● به منحنی تجربه توجه کنید

تحقیقات نشان می‌دهد که مهارت و سابقه تجربی کارکنان-اینکه متخصص هستند یا مبتدی، یا جایی بین این دو-در چگونگی تعامل آنها با هوش مصنوعی بسیار تاثیرگذار است. به‌طور کلی، متخصصان تمایل دارند تا حد زیادی بر تجربه و شم درونی تکیه کنند و از ماشین‌ها فقط برای بررسی درستی راهکارشان یا پیشنهاد گزینه‌های جایگزین استفاده کنند؛ همچنین اگر مدت زیادی در یک حوزه فعالیت داشته باشند، ممکن است مهارت کمتری در تکنولوژی‌های جدید داشته باشند. کارکنان مبتدی می‌توانند از هوش مصنوعی استفاده کنند تا چم‌وخم کار را یاد بگیرند و سریع‌تر با سناریوهای گوناگونی آشنا شوند؛ اما برای جلوگیری از اتکا بیش از حد به ماشین، به تمرین‌های واقعی احتیاج دارند. سطح مهارت، تجربه، دانش سازمانی و مهارت در تعامل با تکنولوژی همه عواملی هستند که رهبران کسب‌وکارها باید در طراحی استراتژی‌ها با دقت بسنجند و بررسی کنند.

● جریان تبحر را حفظ کنید

هرچند ممکن است سازمان‌ها وسوسه شوند هوش مصنوعی مولد را به چشم میان‌بر کوتاه‌مدتی به خودکارسازی و صرفه‌جویی در هزینه‌ها ببینند؛ اما ریسک‌های بلندمدت‌تر کاهش مهارت‌های سازمان و کارکنان واقعی هستند. مت جانسون با استناد به تجربه‌اش به عنوان خلبان نیروی دریایی ایالات‌متحده می‌گوید: «حتی خلبان‌ها هم گاهی اوقات مجبور می‌شوند حالت پرواز خودکار را خاموش کنند و هواپیما را دستی فرود بیاورند. شبیه‌سازها برای تمرین چیزهایی که نمی‌خواهید در پرواز واقعی انجام دهید عالی هستند؛ اما شما نمی‌توانید فقط با شبیه‌ساز مهارتتان را حفظ کنید. مجبورید خود کار را به‌صورت واقعی انجام دهید... استفاده از هوش مصنوعی در بستر کسب‌وکار و مدیریت برای تصمیم گیری هم دقیقا همین‌طور است.»

● سوالات درست را بپرسید... به شکل درست

هوش مصنوعی مولد منجر به ظهور حوزه جدیدی به نام مهندسی دستور (prompt engineering) شده است-معنایش به‌طور خلاصه نحوه سازمان‌دهی سوالات و دستوراتی است که به سیستم‌های هوش مصنوعی می‌دهیم تا بهترین پاسخ‌های ممکن را به دست بیاوریم. پژوهشگران نشان داده‌اند که متخصصان حوزه‌های مشخص بسیار بهتر از مبتدیان یا متخصصان حوزه‌های دیگر سوال طراحی می‌کنند. با توجه به اینکه در حال حاضر بسیاری از سازمان‌ها برنامه‌های «هوش مصنوعی شهروندی» (citizen AI) را اجرا می‌کنند تا استفاده از هوش مصنوعی را گسترش دهند، رهبران سازمانی باید سرمایه‌گذاری چشم‌گیری روی مهارت‌های مهندسی دستور در جای‌جای سازمانشان داشته باشند. امروزه رهبران و مدیران کسب‌وکارها نسبت به هر زمان دیگری داده‌های بیشتری دارند. بااین حال، عجیب اینکه این سیل داده فقط فشار روی مدیران را بیشتر کرده است. ابزارهای هوش مصنوعی می‌توانند به چندین روش بار شناختی را کاهش دهند و کارآیی تصمیم گیری را بهبود ببخشند: پیگیری و شبیه‌سازی بهبودیافته، تمرین واقع‌گرایانه در محیط‌های مجازی و توصیه‌های آنی تصمیم گیری مبتنی بر هوش مصنوعی. اما برای بهره‌مندی از این مزایا، سازمان‌ها باید با چشم باز به همکاری انسان و ماشین بپردازند و به نقاط قوت، ضعف و محدودیت‌های سیستم‌های هوش مصنوعی توجه کنند. از همه مهم‌تر، تصمیم گیران انسانی باید همچنان مهارت، تخصص و قضاوت خود را به‌روز کنند تا بتوانند از هوش مصنوعی به‌درستی استفاده کنند و درعین حال ریسک‌ها را کاهش دهند.

اعلامیه پذیره‌نویسی سهام شرکت تکادو (سهامی عام)

ثبت‌شده به شماره ۷۸۱۸ و شناسه ملی ۱۰۲۶۰۲۸۹۲۴۰

شرکت تکادو (سهامی عام)

به‌اطلاع می‌رساند به‌استناد مصوبهٔ مجمع عمومی فوق‌العاده ۱۴۰۲/۰۳/۳۱ و مجوز شمارهٔ ۰۲۴/۱۰۰۵۴۱۴-۰۳۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۳ سازمان بورس و اوراق بهادار مقرر گردید سرمایهٔ شرکت از مبلغ ۷۹۷,۲۸۰ میلیون ریال به‌مبلغ ۳,۹۸۶,۴۰۰ میلیون ریال، افزایش یابد. در مهلت تعیین‌شده جهت استفاده از حق‌تقدم خرید سهام، تعداد ۶۴۹,۱۵۴,۲۰۵ سهم از سهام جدید توسط سهامداران شرکت پذیره‌نویسی گردیده است. با عنایت به انقضای مهلت استفاده از حق‌تقدم مذکور و به‌منظور تحقق افزایش سرمایه، تعداد ۱۴۸,۱۲۵,۷۹۵ سهم ۱,۰۰۰ ریالی استفاده نشدهٔ سهامداران برای پذیره‌نویسی عمومی با عنایت به مجوز شمارهٔ ۱۴۰۲۳۰۴۰۲۰۸۵۰۱۸۱۸۸ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۱ ادارهٔ ثبت شرکت‌ها به‌شرح زیر عرضه می‌گردد:

۱) موضوع فعالیت شرکت:

الف- موضوع فعالیت های اصلی:

۱- سرمایه‌گذاری در سهام، سهم الشرکه، واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌ها یا سایر اوراق بهادار دارای حق رای با هدف کسب انتفاع به طوری که به تنهایی یا به همراه اشخاص تحت کنترل یا اشخاص تحت کنترل واحد، کنترل شرکت، موسسه یا صندوق سرمایه پذیر را در اختیار گرفته یا در آن نفوذ قابل ملاحظه یابد و شرکت، موسسه یا صندوق سرمایه‌پذیر (اعم از ایرانی یا خارجی) در زمینه یا زمینه های زیر فعالیت کند.

تولید، استخراج، تهیه و توزیع انواع مواد معدنی و محصولات مورد نیاز صنایع فلزی و غیرفلزی، کانی‌های فلزی و غیر فلزی و سایر مواد و محصولاتی که از فرآوری مواد معدنی اعم از خام و نیمه خام به دست می آید و ارائه خدمات اجرایی، فنی، مهندسی و بازرگانی که مورد نیاز صنایع مزبور می باشد.

۲- انجام فعالیت های زیر در ارتباط با اشخاص سرمایه پذیر موضوع بند ۱ فوق:

۱-۲- خدمات اجرایی در تهیه و خرید مواد اولیه و ماشین آلات برای اشخاص حقوقی سرمایه پذیر؛

۲-۲-خدمات طراحی و مهندسی اصولی و تضمین پروژه ها برای اشخاص حقوقی سرمایه پذیر؛

۳-۲- انجام مطالعات، تحقیقات و بررسی های تکنولوژیکی، فنی، علمی، بازرگانی و اقتصادی برای بهره برداری توسط اشخاص حقوقی سرمایه پذیر؛

۴-۲-تأمین منابع مالی اشخاص حقوقی سرمایه پذیر از منابع داخلی شرکت یا از طریق سایر منابع ازجمله اخذ تسهیلات بانکی به نام شرکت یا شخص حقوقی سرمایه‌پذیر با تأمین وثیقه یا تضمین بازپرداخت از طریق شرکت یا بدون تأمین وثیقه یا تضمین بازپرداخت؛

۵-۲-تدوین سیاست‌های کلی و راهبردی و مدیریتی اشخاص حقوقی سرمایه‌پذیر؛

۶-۲- شناسایی فرصت های سرمایه گذاری درخصوص بند ۱ فوق به منظور معرفی به اشخاص حقوقی سرمایه‌پذیر؛

۷-۲-ارائه سایر خدمات فنی، مدیریتی، اجرایی و مالی به اشخاص حقوقی سرمایه پذیر.

۳- سرمایه گذاری با هدف کسب انتفاع و کنترل عملیات یا نفوذ قابل ملاحظه در سهام، سهم الشرکه و سایر اوراق بهادار دارای حق رأی آن عده از اشخاص حقوقی که خدمات زیر را منحصراً به اشخاص سرمایه پذیر یا علاوه بر اشخاص سرمایه پذیر به دیگران ارائه می نمایند؛

۱-۳- خدمات موضوع بند ۲ فوق؛

۲-۳- حمل و نقل، انبارداری، بازاریابی، توزیع و فروش محصولات؛

ب) موضوع فعالیت‌های فرعی

۱- سرمایه‌گذاری در گواهی سپرده بانکی و سپرده‌های سرمایه‌گذاری نزد بانک‌ها و موسسات مالی اعتباری مجاز

۲- سرمایه‌گذاری در سهام، سهم الشرکه، واحدهای سرمایه گذاری صندوق ها یا سایر اوراق بهادار دارای حق رای شرکت‌ها، موسسات یا صندوق های سرمایه گذاری با هدف کسب انتفاع به طوری که به تنهایی یا به همراه اشخاص تحت کنترل و اشخاص تحت کنترل واحد، کنترل شرکت، مؤسسه یا صندوق سرمایه گذاری سرمایه پذیر را در اختیار نگرفته یا در آن نفوذ قابل ملاحظه نیابد؛ یا در صورت در اختیار گرفتن کنترل یا نفوذ قابل ملاحظه، شخص حقوقی سرمایه پذیر در موضوعات غیر از موضوعات مذکور در بندهای ۱ و ۲ قسمت الف این ماده فعالیت نماید.

۳- سرمایه گذاری در سایر اوراق بهادار که به طور معمول دارای حق رأی نیست و توانایی انتخاب مدیر یا کنترل ناشر را به مالک اوراق بهادار نمی‌دهد.

۴- سرمایه گذاری در سایر دارایی‌ها از جمله دارایی‌های فیزیکی، پروژه‌های تولیدی و پروژه‌های ساختمانی با هدف کسب انتفاع؛

۵- ارائه خدمات مرتبط با بازار اوراق بهادار از جمله:

۱-۵-پذیرش سمت در صندوق‌های سرمایه‌گذاری؛

۲-۵-تامین مالی بازارگردانی اوراق بهادار؛

۳-۵-مشارکت در تعهد پذیره‌نویسی اوراق بهادار؛

۴-۵-تضمین نقدشوندگی، اصل یا حداقل سود اوراق بهادار؛

۶-شرکت می‌تواند در راستای اجرای فعالیت های مذکور در این ماده، در حدود مقررات و مفاد اساسنامه اقدام به اخذ تسهیلات مالی یا تحصیل دارایی نماید یا اسناد اعتباری بانکی افتتاح کند و به واردات یا صادرات کالا بپردازد و امور گمرکی مربوطه را انجام دهد. این اقدامات فقط در صورتی مجاز است که در راستای اجرای فعالیت‌های شرکت ضرورت داشته باشند و انجام آن‌ها در مقررات منع نشده باشند.

۲) مرکز اصلی و نشانی شعب شرکت و کدپستی: دفتر مرکزی: اصفهان، خیابان هزار جریب، روبه‌روی درب شرقی دانشگاه اصفهان، کدپستی ۸۱۶۸۶۱۳۵۹۴ (شرکت تکادو فاقد شعب می‌باشد).

۳) سرمایهٔ فعلی شرکت: ۷۹۷,۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

۴) موضوع افزایش سرمایه: اصلاح ساختار مالی، مشارکت در افزایش سرمایه شرکت‌های سرمایه‌پذیر و جبران مخارج انجام شده بابت مشارکت در افزایش سرمایه شرکت‌های سرمایه‌پذیر.

۵) محل افزایش سرمایه: ۷۹۷,۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از محل مطالبات حال شده سهامداران و آورده نقدی.

۲,۳۹۱,۸۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از محل سود انباشته.

۶) مبلغ افزایش سرمایه: ۳,۱۸۹,۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

۷) مبلغ سرمایه پس از افزایش: ۳,۹۸۶,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

۸) مدت شرکت: نامحدود

۹) نوع سهام: عادی با نام و شرکت فاقد سهام ممتاز است.

۱۰) ارزش اسمی هر سهم: ۱,۰۰۰ ریال،

۱۱) مبلغ مشارکت شده توسط سهامداران شرکت: ۶۴۹,۱۵۴,۲۰۵,۰۰۰ ریال،

۱۲) تعداد سهام قابل عرضه به عموم : ۱۴۸,۱۲۵,۷۹۵ سهم،

۱۳) مشخصات اعضای هیأت‌مدیره و مدیرعامل شرکت:

اشخاص حقیقی یا حقوقی	شمارهٔ ثبت اشخاص حقوقی	شناسهٔ ملی اشخاص حقوقی	نماینده	نام پدر	شماره شناسنامه	کد ملی	سمت به‌طور کامل
شرکت مجتمع صنایع و معادن احیاء سپاهان	۴۴۱۳۸۹	۱۰۲۶۰۳۲۶۷۲۴	نادر یاراحمدی	کاظم	۱	۴۱۸۹۷۸۲۰۰۹	رئیس هیأت مدیره (غیر موظف)
شرکت سرمایه گذاری آتیه تکادو	۴۷۲۸۴۶	۱۰۲۶۰۴۵۶۰۱۹	محمود شهشهانی پور	کریم	۸۱۰	۱۲۸۷۸۹۶۰۵۷	نایب رئیس هیأت مدیره (غیر موظف)
شرکت ایران کشتی بحر	۱۳۱۳۸	۱۰۱۰۱۰۰۹۰۸۶	علی رومی	حشمت اله	۴۸۱	۴۰۷۲۱۸۱۳۸۲	مدیرعامل و عضو هیأت مدیره(موظف)
شرکت مهندس قائم سپاهان	۵۱۱۲۴۷	۱۰۲۶۰۳۳۴۴۲۵	ناصر علی بابایی رنانی	رجبعلی	۶۵۸	۱۱۹۹۰۲۶۸۰۸	عضو هیأت مدیره (غیر موظف)
شرکت آزمون احیاء سپاهان	۲۲۵۹۷	۱۰۲۶۰۴۳۴۱۹۱	محمود طهماسبی کهیانی	حسین علی	۲۹۷	۴۶۶۹۵۴۵۹۸۱	عضو هیأت مدیره (غیر موظف)

*شرکت فاقد عضو علی البدل هیأت مدیره می‌باشد.

۱۴) شرایط حضور و حق رأی صاحبان سهام در مجامع عمومی:

در کلیه مجامع عمومی ، سهامداران حقیقی می توانند شخصاً یا از طریق وکیل با ارائه وکالت نامه رسمی و یا قائم مقام قانونی شخص حقیقی صاحب سهم و در خصوص سهامداران حقوقی نیز نماینده یا نمایندگان شخص حقوقی صاحب سهم به شرط ارائه مدرک وکالت (اعم از عادی یا رسمی)یا نمایندگی با امضای صاحبان امضای مجاز شخص حقوقی، حضور به هم رسانند. هر سهامدار برای هر یک سهم فقط یک حق رأی خواهد داشت.

۱۵) مقررات اساسنامه راجع به تقسیم سود، تشکیل اندوخته و تقسیم دارایی بعد از تصفیه:

تقسیم سود طبق ماده ۹۰ اصلاحیه قانون تجارت بین صاحبان سهام فقط پس از تصویب مجمع عمومی عادی جایز خواهد بود و در صورت وجود منافع، تقسیم حداقل ۱۰ درصد از سود سالانه بین صاحبان سهام الزامی است. طبق مواد ۱۴۰ و ۲۳۸ اصلاحیه قانون تجارت هیأت مدیره مکلف است هرسال یک بیستم از سود خالص شرکت را به عنوان اندوخته قانونی منظور نماید. همین که اندوخته به یک دهم سرمایه رسید، منظور کردن آن اختیاری است و در صورتی که سرمایه شرکت افزایش یابد، کسر یک بیستم مذکور ادامه خواهد یافت تا وقتی که اندوخته قانونی به یک دهم سرمایه بالغ گردد، به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب مجمع عمومی عادی ممکن است قسمتی از سود خالص برای تشکیل سایر اندوخته ها کنار گذاشته شود. تقسیم دارایی بعد از تصفیه طبق مفاد اساسنامه و با رعایت قوانین و مقررات مربوطه به عمل خواهد آمد.

۱۶) تعداد و امتیازات سهام ممتاز شرکت : شرکت فاقد سهام ممتاز می باشد.

۱۷) مبلغ و تعداد اوراق مشارکت قابل تبدیل به سهم: شرکت فاقد هر گونه اوراق مشارکت قابل تبدیل به سهام است

۱۸) مبلغ بازپرداخت نشدهٔ اوراق مشارکت: شرکت فاقد هر گونه مبلغ بازپرداخت نشدهٔ اوراق مشارکت است

۱۹) مبلغ دیون شرکت و همچنین مبلغ دیون اشخاص ثالث که توسط شرکت تضمین شده‌است: مطابق با صورت‌های مالی حسابرسی شدهٔ ۱۴۰۲/۰۳/۳۱ مجموع بدهی‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت شرکت به ترتیب برابر با ۶۲۱,۴۶۶ و ۳۰,۲۲۳ میلیون ریال می‌باشد. همچنین بر اساس یادداشت ۲-۴۶ همراه صورت‌های مالی حسابرسی شده مزبور بدهی‌های احتمالی به‌همراه مبلغ تضمین‌های اعطایی در خصوص بدهی‌های اشخاص ثالث برابر با ۱,۰۱۱,۵۸۲ میلیون ریال می‌باشد.

۲۰) مدت پذیره‌نویسی: پذیره‌نویسی از اول وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۴ آغاز و تا پایان وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۰۸ به‌مدت ۱۵ روز ادامه خواهد داشت.

تذکر: چنانچه سقف سرمایهٔ تعیین‌شده قبل از انقضای مهلت پذیره‌نویسی تکمیل و وجوه مربوطه تأمین گردد، عملیات پذیره‌نویسی متوقف خواهدشد.

۲۱) حداقل و حداکثر سهامی که هنگام پذیره‌نویسی باید تعهد شود: حداقل ۱ سهم و حداکثر ۱۴۸,۱۲۵,۷۹۵سهم

۲۲) مشخصات متعهد پذیره‌نویسی و میزان تعهدات آن:

نام متعهد	شخصیت حقوقی	میزان تعهدات	موضوع فعالیت
مجتمع صنایع و معادن احیاء سپاهان	سهامی عام	خرید کلیه حق تقدم پذیره نویسی نشده	سرمایه گذاری

۲۳) روزنامهٔ کثیرالانتشار: روزنامهٔ کثیرالانتشاری که اطلاعیه‌ها و آگهی‌های ناشر در آن منتشر می‌شود روزنامهٔ اطلاعات و دنیای اقتصاد می‌باشد. همچنین اعلامیهٔ مذکور در روزنامه‌های جمهوری اسلامی و رسالت (براساس مفاد مادهٔ ۱۷۷ لایحهٔ اصلاحی قسمتی از قانون تجارت) نیز منتشر می‌گردد.

۲۴) چگونگی پذیره‌نویسی: با توجه به ثبت شرکت تکادو (سهامی‌عام) نزد سازمان بورس و اوراق بهادار، پذیره‌نویسی سهام این شرکت تماماً از طریق شبکه کارگزاری انجام خواهد شد. متقاضیان پذیره‌نویسی می‌توانند در مهلت تعیین‌شده برای پذیره‌نویسی نسبت به ارائه تقاضای سفارش خرید اقدام نمایند. ضمناً خریداران حق‌تقدم فوق، می‌بایست علاوه بر مبلغ پرداختی بابت حق‌تقدم، مبلغ اسمی هر سهم را نیز به کارگزار مربوطه بپردازند.

۲۵) مشخصات حساب بانکی ناشر: مبالغ ارزش اسمی حق تقدم‌های دریافتی توسط کارگزار ناظر در پایان هر روز معاملاتی، پس از تسویهٔ وجوه در اتاق پایاپای شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویهٔ وجوه، به حساب زیر واریز می‌گردد:

حساب شمارهٔ ۱۰۵۵۲۷۲۱۲۳ به‌نام شرکت تکادو سهامی عام، نزد بانک کشاورزی شعبهٔ دانشجو، کد شعبه ۲۵۴۸ .

۲۶) کلیهٔ اطلاعات و مدارک مربوط به شرکت شامل: اساسنامه، طرح اعلامیهٔ پذیره

پرسش امروز

سبد یا تک‌سهم؛ مساله این است؟

بورس‌بازی هنر و مرام و روش خاصی دارد. گاهی از این نظر که بینش‌های فردی و داشتن تبحر علمی در درک رویدادهای بورسی موجب می‌شود تا عایدی بورس‌بازان به سطوح نجومی برسد، این کار را واجد صفت جادو و شعبده می‌کند. این نوع برداشت از بورس‌بازی البته اغراق‌امیز و تاحدی انگشت‌شمار است؛ اما هستند افرادی که با فهم عمیق رفتارهای سرمایه‌گذاران می‌توانند از سرمایه خود سودهای هنگفت کسب کنند. اما آیا همیشه چنین است؟ قطعا خیر. تجربه دو جهش اخیر بورس طی سالیان گذشته و امسال نشان می‌دهد که بخش اعظمی از سهامداران ایرانی در دام توهمات و سوگیری افتاده و سرمایه خود را در رفت و برگشت‌های بورسی از دست می‌دهند.

تحقیقات متعدد و توصیه اهالی دانش مالی به سرمایه‌گذاران این است که برای کسب عایدی مناسب از بورس، بهترین گزینه روی آوردن به ابزارهایی است که در این بازار به بورس‌بازی رنگ و بوی بهتری داده و ریسک کمتری را به سرمایه‌گذاران تحمیل می‌کنند. این رویکرد نه‌تنها از سوخت شدن منابع مالی فردی در سطوح میلیون نفری ممانعت به عمل می‌آورد، بلکه فرهنگ سرمایه‌گذاری معقول را جانشین رفتارهای گله‌ای می‌کند، بماند که هزاران فایده دیگر از جمله بهبود سطح تامین مالی شرکت‌ها در اقتصاد را نیز عاید کشور می‌کند.»

باشگاه اقتصاددانان» در پرونده امروز سعی کرده است به این موضوع مهم بپردازد. کارشناسان حاضر در این پرونده از زوایای مختلفی به مقوله خرید سهم در بازار سرمایه پرداخته‌اند. این پرونده، هم با نگاه رفتاری به قضیه متنوع‌سازی سبد دارایی نقب زده و هم با نگاه ابرداده، هم پژوهشگران مالی این مسائل را تحلیل کرده‌اند و هم دانش‌آموختگان اقتصاد. سعی هم این بوده که دو سوی بازار، یعنی نگاه‌هایی را که از جذابیت خرید تک‌سهم دم می‌زنند یا تفکراتی را که یک‌سره از جاذبه ایجاد سبدی از سهم‌های متنوع می‌گویند، مورد پرسش قرار دهد.

رمزگشایی از یک عادت سرمایه‌گذاری: چرا اغلب تنوع‌بخشی نمی‌کنیم؟

امیرمحمد تهمتن
بنیان‌گذار
تیم بایاس

سرمایه‌گذاری، به‌عنوان هنر تعادل‌بخشی میان ریسک و بازدهی، اغلب با مقاومت در برابر تنوع‌بخشی (diversification) مواجه می‌شود. به‌منظور فهم این مقاومت، به یافته‌های علوم رفتاری می‌پردازیم که تحقیقات گسترده در این حوزه از دانش، روشن‌کننده تاثیرات عوامل روان‌شناختی پیچیده بر تصمیم‌گیری در امور مالی است. اما درک این چالش‌های رفتاری تنها یک بخش از معادله است. تجهیز سرمایه‌گذاران با ابزارهای استراتژیک مانند صندوق‌های معاملاتی (ETFs) و سایر ابزارهای مالی، راهی عملی برای غلبه بر این موانع و ساخت یک سبد سرمایه‌گذاری قوی‌تر ارائه می‌دهد.

یافته‌های علوم رفتاری نشان از آن دارد که سوگیری‌های شناختی متفاوتی وجود دارند که می‌توانند این تمایل رفتاری سرمایه‌گذاران را تا حدی توضیح دهند. در ادامه، چهار مورد از مهم‌ترین سوگیری‌های شناختی مرتبط را بررسی می‌کنیم.

■ سوگیری شناختی آشنایی (the comfort of familiarity)

سوگیری شناختی آشنایی، تاثیر عمیقی بر رفتار انسان دارد و تا حد زیادی در زندگی انسان بر حوزه‌های گوناگونی مانند تصمیم‌گیری و به‌ویژه استراتژی‌های سرمایه‌گذاری تاثیرگذار است. در حوزه مالی، افراد اغلب آن چیزی را که از پیش می‌شناسند راحت‌تر می‌پذیرند. این سوگیری شناختی زمانی ظاهر می‌شود که آن دسته از سرمایه‌گذارانی که به‌دنبال سودآوری مطمئن و بی‌دردسر هستند، اغلب به سراغ صنایع یا بخش‌هایی از یک صنعت می‌روند که از پیش با آن آشنایی داشته‌اند. هرچند این تمایل به‌سوی گزینه‌های سرمایه‌گذاری آشناتر می‌تواند یک مامن روانی فراهم کند، همچنین می‌تواند سدی در برابر تنوع‌بخشی‌های موثری که یک سرمایه‌گذار می‌تواند انجام دهد، ایجاد کند. سرمایه‌گذارانی که تحت‌تاثیر این سوگیری شناختی قرار دارند، ممکن است به بررسی فرصت‌ها یا دسته‌های جدید دارایی تمایل نداشته باشند که این خود ممکن است پتانسیل بهینه‌سازی پرتفوی آنها را محدود کند. شناخت و مدیریت جزئیات این منطقه امن برای سرمایه‌گذارانی حیاتی است که به دنبال ایجاد تعادل بین گزینه‌های از پیش آشنا و مزایای احتمالی ورود به فرصت‌های کمتر شناخته‌شده سرمایه‌گذاری متنوع هستند.

به‌منظور مواجهه با این سوگیری، سرمایه‌گذاران می‌توانند از ETFها برای تنوع‌بخشی در صنایع و بخش‌های مختلف هر صنعت به‌راحتی بهره‌مند شوند. ETFها با فراهم‌آوری سبدی از دارایی‌ها، اجازه می‌دهند در بخش‌های مختلف بدون نیاز به دانش عمیق سرمایه‌گذاری شود. این حرکت استراتژیک می‌تواند به‌عنوان پلی بین این سوگیری و ضرورت پرتفوی متنوع‌تر عمل کند.

■ زیان‌گریزی و پشیمانی (Loss aversion and regret)

زیان‌گریزی، به‌عنوان یک سوگیری شناختی مهم و عمیق در روان انسان، اغلب مانع تنوع‌بخشی سرمایه‌گذاران می‌شود. سرمایه‌گذاران برای مقابله با این مشکل، می‌توانند به سراغ ETFهایی بروند که علاوه بر هزینه پایین در طیف گسترده‌ای از بازارها سرمایه‌گذاری می‌کنند. این ابزارها امکان دسترسی به دارایی‌های متنوع را فراهم می‌کنند و تاثیر عملکرد ضعیف هر سرمایه‌گذاری را کاهش می‌دهند.

■ اطمینان بیش از حد و توهم کنترل (Overconfidence and the Illusion of Control)

ETFها با سبک مدیریت غیرفعال خود، راه‌حلی جذاب برای سرمایه‌گذارانی هستند که با سوگیری اطمینان بیش از حد زیاد مواجه‌اند. به‌جای تلاش برای غلبه بر بازار و گرفتن بازدهی‌های بیشتر از آن، سرمایه‌گذاران می‌توانند از ETFها استفاده کنند که به شاخص‌های بازار (به‌عنوان مثال، شاخص کل یا شاخص کل هم‌وزن) متصل هستند. این تغییر در رویکرد سرمایه‌گذاری با تئوری‌های علمی درباره توهم کنترل همخوانی داشته و عملا آن را می‌توان نوعی استراتژی عملی برای مواجهه با این سوگیری شناختی دانست.

■ تمرکز کوتاه‌مدت و سوگیری تازه‌گرایی (Short-term focus and recency bias)

سرمایه‌گذاران برای مقابله با تاثیر تمرکز بر کوتاه‌مدت و سوگیری تازه‌گرایی می‌توانند به شکل استراتژیک ETFها را با یک دیدگاه بلندمدت ادغام کنند. به عنوان مثال، دسته‌ای از ETFها، به صورت خودکار تخصیص دارایی را در طول زمان تنظیم می‌کنند تا به نیازها و اهداف در حال تحول سرمایه‌گذاران پاسخ دهند. این رویکرد با تحقیقات علمی که بر اهمیت دیدگاه منظم و بلندمدت تاکید دارند، سازگار است.

در نتیجه، با ادغام ETFها و سایر ابزارهای مالی به استراتژی سرمایه‌گذاری خود، سرمایه‌گذاران می‌توانند پلی بین سوگیری‌های رفتاری و انعطاف‌پذیری پرتفوی خود ایجاد کنند. این ابزارها وسیله‌ای عملی برای تنوع‌بخشی به دارایی‌ها، صنایع و بخش‌ها فراهم می‌آورند. به‌خصوص ETF ها به عنوان ابزارهای چندمنظوره، به سرمایه‌گذاران این امکان را می‌دهند که در پیچیدگی‌های بازار حرکت کنند؛ بدون اینکه در دام این سوگیری‌های رفتاری بیفتند.

متنوع‌سازی پرتفو؛ ضرورتی بنیادین، اما فراموش‌شده

راضیه کریم‌الهی
دانشجوی دکترای اقتصاد مالی
دانشگاه شریف

تمام تخم‌مرغ‌هایتان را در یک سبد نگذارید؛ این نخستین توصیه‌ای است که هنگام ورود به بازارهای مالی می‌شنویم. منظور از تخم‌مرغ در گزاره، دارایی‌های ارزشمند فرد و منظور از سبد، ظرفی برای نگهداری این دارایی‌هاست. با این توصیف می‌توان توصیه یادشده را چنین تفسیر کرد: همه دارایی‌های خود را در یک بازار مالی قرار ندهید! این ساده‌ترین تفسیری است که می‌توان از اصل متنوع‌سازی عنوان کرد.

متنوع‌سازی، همان‌گونه که از نام آن برمی‌آید، به معنای جلوگیری از تمرکز ثروت در یک دارایی بخصوص است. این مفهوم، در مقام درک بسیار قابل فهم است، اما در مقام عمل، پیروی از آن چندان ساده نیست. در زمان صعود یک بازار بارها شنیده‌ایم که فردی سیگنالی دریافت کرده، تمامی اموال خود را فروخته و در آن بازار سرمایه‌گذاری کرده است.

پس از مدتی و در هنگام نزول بازار، فرد با زیان هنگفتی مواجه شده و به‌اصطلاح عامیانه، به خاک سیاه نشسته است. یکی از علل این امر، در کنار از ورود هیجانی به بازار بدون دانش کافی، بی‌توجهی به اصل متنوع‌سازی است. چنانچه این فرد، نیمی از سرمایه خود را در بازاری دیگر قرار می‌داد، نیمه دوم سرمایه وی امنیت بیشتری داشت. حال اگر این فرد یک‌سوم سرمایه را در یک بازار دیگر و یک‌سوم نهایی را در بازار ثالثی قرار می‌داد، چه‌بسا صعود بازار ثالث، خسارت وی در بازار اولیه را جبران می‌کرد.

متنوع‌سازی دقیقا به همین معناست؛ سرمایه خود را در یک دارایی متمرکز نکنید، چرا که نوسان یک پرتفو، معمولا کمتر از میانگین وزنی نوسان تک‌تک اجزای آن پرتفو است. به عبارت ساده‌تر، از طریق متنوع‌سازی می‌توان با نوسان و ریسک کمتری به سطح بازده مورد نظر رسید. حال چرا نوسان باید مهم باشد؟ زیرا نوسان، بنیان اساسی بازارهای مالی است. به‌دلیل وجود نوسان است که سرمایه‌گذاران، سود طلب می‌کنند.

در واقع هر اندازه نوسان یک سرمایه‌گذاری بالاتر باشد یا به‌عبارت دیگر سرمایه‌گذاری ریسکی‌تر باشد، سرمایه‌گذاران برای جبران تحمل این ریسک، سود بیشتری طلب می‌کنند، زیرا به همان میزان که احتمال بالاتری وجود دارد که سرمایه آنها چند برابر شود، احتمال بالاتری هم وجود دارد که سرمایه آنها به نابودی برود و فرد تنها زمانی حاضر به سرمایه‌گذاری خواهد بود که انتظار داشته باشد برآیند این فرآیند، عایدی مثبتی را نصیب وی کند. بنابراین نوسان در حدی اهمیت دارد که می‌توان تلاش عمده سرمایه‌گذاران را در دو هدف افزایش سود و کاهش نوسان خلاصه کرد. برخلاف سرمایه‌گذاران مبتدی و خرد که به‌دنبال افزایش سود هستند، سرمایه‌گذاران حرفه‌ای همواره در پی یافتن ترکیب بهینه‌ای از نوسان و سود هستند، چراکه ذات بازارهای مالی به‌گونه‌ای است که کمتر سودی در آنها بدون ریسک به‌دست می‌آید.

اما متنوع‌سازی تنها مختص سطوح بالایی از بازارهای مالی نیست، بلکه درون هر بازاری نیز این اصل برقرار است. به‌خصوص در بازار سهام، از آنجا که گزینه‌های زیادی جهت سرمایه‌گذاری در دسترس است، این قانون نمود بیشتری پیدا می‌کند. در بازاری مثل بازار بورس تهران که مکررا با بسته شدن نمادها و تشکیل صف‌های خرید و فروش به دلیل وجود دامنه نوسان مواجه هستیم، متنوع‌سازی پرتفو نه‌تنها یک اصل، بلکه یک ضرورت است.

تمرکز پرتفو در یک سهم یا تعداد اندکی سهام، به‌شدت ریسک پرتفو را بالا می‌برد و حتی گاهی به قفل شدن نقدینگی فرد در سهم منجر می‌شود. به همین دلیل توصیه می‌شود که سرمایه خود را بین چند سهم با ویژگی‌های گوناگون تقسیم کنیم.

به‌عنوان یک مثال ساده، فرض کنید بازار سهام رو به نزول باشد. در این شرایط، هر سهم با توجه به میزان حساسیت و تاثیرپذیری که از رفتار بازار دارد (مفهومی که در اصطلاح فنی به آن بتای بازار می‌گویند)، واکنش متفاوتی از خود نشان خواهد داد. برای مثال، سهم «الف» که کاملا دنباله‌رو بازار است، رو به نزول می‌رود، سهم «ب» که حساسیت کمی به بازار دارد، واکنش قابل‌توجهی از خود نشان نمی‌دهد و سهم «ج» که تاثیرپذیری کاملا مخالفی از بازار دارد، رو به صعود می‌رود. در این شرایط، افرادی که صرفا سهام «الف» را در پرتفوی خود دارند، متحمل ضرر خواهند شد؛ در حالی که اگر این افراد سرمایه خود را بین سه سهم یادشده تقسیم می‌کردند، زیان کمتری متحمل می‌شدند و بخشی از زیان، توسط بازده مثبت سهم «ج» جبران می‌شد. همین استدلال در مورد بازار صعودی هم برقرار است و در نهایت با علم به اینکه بازار سهام، مجموعه‌ای از صعودها و نزول‌هاست، می‌توان درک کرد که این استراتژی به کاهش ریسک پرتفو و حصول بازدهی مناسب منجر خواهد بود.

اما مشخصا در مورد بازار سهام، چه تعداد سهم برای متنوع‌سازی توصیه می‌شوند؟ در منابع علمی در خصوص بورس‌های پیشرفته نظیر ایالات‌متحده، این عدد را حدود ۳۰ سهم عنوان کرده‌اند، اما با توجه به ویژگی‌های بازار سهام ایران، فعالان این بازار معتقدند که با کمتر از این تعداد نیز می‌توان تنوع خوبی در پرتفو داشت. باید توجه کرد که عواید متنوع‌سازی زمانی بیشینه است که سهام انتخابی ما با یکدیگر تفاوت داشته باشند. به عنوان مثال، سهام درون یک صنعت احتمالا با هم همبستگی بالایی دارند. اگر شوکی به این صنعت وارد شود، تمام سهم‌های شرکت‌های موجود در صنعت را تحت‌تاثیر قرار خواهد داد. بنابراین لازم است تنوع در پرتفو از جهات گوناگون رعایت شود.

می‌توان بحث را چنین جمع‌بندی کرد که ورود به بازارهای مالی بدون دانش کافی، بسیار خطرناک است. چه بسیار سهامداران خرد و ناآگاهی که با سودای ثروت، سرمایه خود را وارد یکی از بازارهای مالی کرده و به سبب فقدان دانش کافی، ضررهای هنگفتی متحمل شده‌اند؛ غافل از آنکه این باخت سرمایه، در سوی دیگر به برد سرمایه‌گذاران حرفه‌ای و سرازیر شدن ثروت مفقوده مذکور به جیب این دسته از سرمایه‌گذاران منجر خواهد شد.

در کنار اصول سرمایه‌گذاری در بازارهای مالی، یکی از ابتدایی‌ترین قواعدی که در هر بازاری صادق است، اصل متنوع‌سازی است که اصرار دارد سرمایه‌گذاران تمام سرمایه خود را در یک سهم یا حتی در یک بازار قرار ندهند یا به عبارت دیگر، همه تخم‌مرغ‌های خود را در یک سبد نگذارند!

همه تخم‌مرغ‌ها را در یک سبد بگذارید!

محمدجواد نظری
دانش‌آموخته اقتصاد
از موسسه مطالعات
پیشرفته تهران

بله، عنوان را درست دیده‌اید! تا به حال در باب متنوع‌سازی و مدیریت ریسک، زیاد شنیده‌اید که گفته می‌شود همه تخم‌مرغ‌ها را در یک سبد نگذارید. اما چرا همیشه این موضوع درست نیست؟

ابتدا سری به وضعیت بازار سرمایه در ایران بزنیم. در سال ۹۸، میانه تعداد نماد در سبد سهامداران، دو نماد بود که نشان از فقدان متنوع‌سازی مناسب دارد. اما رفته‌رفته طی چند سال، تعداد نماد در سبد سهامداران افزایش یافت و به بیش از ۷ نماد رسید. در نگاه اول، گویی سهامداران یاد گرفته‌اند که به سبد خود تنوع ببخشند و مدیریت ریسک را به‌خوبی اعمال کرده‌اند. اما این نتیجه‌گیری خیلی دقیق نیست؛ زیرا علاوه بر افزایش تعداد نماد در سبدها، نحوه وزن‌دهی به هر نماد درون سبد به اندازه افزایش تعداد نماد مهم است؛ اگر نگوییم از اهمیت بیشتری برخوردار است. بنابراین با بررسی وزن‌دهی درون سبد افراد، به نکته عجیب و قابل تاملی برمی‌خوریم. سهامداران خرد در بورس تهران به طور متوسط یک نماد با وزن نزدیک به ۵۰ درصد در سبد خود دارند. به عبارت دیگر، سهامداران خرد نیمی از سرمایه خود را به یک نماد اختصاص داده و نیم دیگر را بین ۶ نماد متفاوت تقسیم می‌کنند. در واقع، سهامداران خرد به‌خوبی به اهمیت افزایش تعداد نماد و کاهش ریسک درون سبد خود پی برده‌اند، اما از یک نکته غافل مانده‌اند و آن هم وزن‌دهی و تخصیص سرمایه متناسب با هر نماد است. به‌طور خلاصه، متنوع‌سازی دو بعد دارد؛ بعد اول انتخاب نمادهای گوناگون از صنعت‌های متفاوت و بعد دوم وزن‌دهی و تخصیص سرمایه متناسب با هر نماد است که اتفاقا بعد دوم نسبت به بعد اول، تخصصی‌تر و پیچیده‌تر است. البته، افزایش تعداد نماد هم به صورت تخصصی اتفاق نیفتاده و به نظر می‌رسد سهامداران تحت‌تاثیر اخبار، نمادها را به سبدشان اضافه کرده‌اند، نه بررسی تخصصی.

■ نتیجه فقدان توازن چیست؟

داده‌ها نشان می‌دهند که به علت فقدان توازن، در مواقعی که بازار رشد می‌کند، بازدهی سبد سهامداران خرد کمتر از بازدهی بازار است. در حقیقت اکثر سهامداران خرد حتی قادر به کسب بازدهی برابر با بازدهی شاخص کل نیز نیستند. تاییدیه این موضوع، در ضرر بودن سبد سهامداران خرد به‌رغم رسیدن شاخص به سقف قبلی در سال ۹۹ است.

■ استراتژی بهینه برای سهامدار خرد؟

تحقیقات بسیاری انجام شده که نشان می‌دهد درصد بسیار پایینی از سهامداران بازدهی بیشتر از بازار کسب می‌کنند یا به‌اصطلاح بازار را شکست می‌دهند. شکست دادن بازار نیازمند تخصص، دانش، تجربه و صرف زمان زیادی است و سرمایه‌گذارانی که قصد شکست دادن بازار را داشته باشند، بازار آنها را شکست خواهد داد! همچنین، تحقیقات نشان می‌دهد که سهامداران خرد تحت‌تاثیر اتفاقات و اخبار حول یک سهم، اقدام به خرید آن می‌کنند و همان‌طور که اشاره کردیم، تخصیص بهینه سرمایه به هر نماد درون سبد نیازمند بررسی کامل بازار است. از طرفی در سال ۹۹، نزدیک به ۷ میلیون سهامدار خرد به بازار سرمایه هجوم آوردند که اکثر آنها بدون دانش، تجربه، زمان و سرمایه کافی برای بررسی دقیق و عمیق نمادها و متنوع‌سازی سبد وارد بازار شدند. بنابراین بهترین اقدام برای سهامداران خرد، روی آوردن به صندوق‌ها، به‌خصوص صندوق‌های شاخصی است. به عبارت دیگر، سهامدار خرد به‌جای داشتن اطلاعات ناقص و صرف زمان زیاد برای بررسی چند صد سهم و خرید چند سهم، یک سهم (صندوق شاخصی) خریداری می‌کند و «همه تخم‌مرغ‌ها را در یک سبد می‌گذارد»، در عین حال که با خرید صندوق شاخصی، سرمایه‌گذار کل بازار را خریداری کرده و متنوع‌سازی را به بهترین شکل انجام داده است. حتی در صورت تمایل سرمایه‌گذار به متحمل شدن ریسک بیشتر، به‌جای خرید سهم‌هایی با ریسک بالاتر، می‌تواند صندوق‌های اهرمی را که گام حرکتی بزرگ‌تری نسبت به شاخص دارند خریداری کند. به بیان دیگر، استراتژی بهینه برای سهامدار خرد، تحلیل شاخص کل و خرید صندوق‌ها براساس رفتار شاخص کل است.

میل مبهم «تک‌سهم»

فرنوش دواتگرزاده
دانشجوی دکترای
ریاضیات مالی
دانشگاه
تربیت مدرس

به‌منظور پاسخ به این پرسش که چرا در ایران خرید «تک‌سهم» محبوبیت دارد، باید ابتدا پرسید که «سهامداران خرد در بازار سرمایه شامل چه افرادی می‌شوند؟» در پاسخ به این سوال باید گفت، سهامدار خرد بخش کمی از سهام یک شرکت را خریداری می‌کند، از این جهت معاملات این دسته از سهامداران تاثیر چندانی بر قیمت سهم آن شرکت نمی‌گذارد. جامعه در ماه‌های اخیر شاهد رشد تورم و کاهش ارزش پول ملی بوده که این مورد به کاهش قدرت خرید خیل کثیری از افراد جامعه منجر شده است.

به‌همین سبب بسیاری از افراد جامعه به جای خلق ارزش، به دنبال راهکاری مطمئن و سریع برای حفظ ارزش پول نقد خود هستند تا بتوانند پول نقد خود را به دارایی تبدیل کرده و در یک بازه زمانی ارزش پول خود را حفظ کنند. بررسی بیشتر این فضا نشان می‌دهد، بسیاری از افراد جامعه که ریسک‌پذیری کمتری دارند، عمدتا پول نقد خود را به طلای فیزیکی یا دلار تبدیل می‌کنند. در این بین، برخی از افراد ریسک‌پذیر با هدف کسب سود بیشتر در کنار حفظ ارزش پول اقدام به سرمایه‌گذاری در بازار سهام می‌کنند. طبیعتا برخی از این افراد تحت‌تاثیر تبلیغاتی قرار می‌گیرند که برخی در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی انجام می‌دهند و از این مجرا سرمایه افراد را به سمت بازار سرمایه سوق می‌دهند. عمده این افراد از قضا در دسته‌بندی سهامداران خرد بازار سرمایه قرار می‌گیرند. همان‌گونه که ذکر شد، در وهله اول بسیاری از سهامداران خرد به‌دنبال راهکاری هستند تا با کمترین هزینه و در کوتاه‌ترین زمان ممکن بیشترین سود را از سرمایه‌گذاری خود کسب کنند. به‌همین سبب، سهامداران خرد به جای بهره‌گیری از آموزش‌های صحیح یا مشاوره گرفتن از نهادهای مالی که تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار هستند، در دام اطلاعات خطا گرفتار می‌شوند.

اعتماد به دوستان یا همراهی با ادعای افراد نامعتبر که سهمی خاص را تبلیغ می‌کنند، راه معمول انحراف سرمایه‌های خرد است. فرد تصور می‌کند از خرید برخی تک‌سهم‌ها سودهای نجومی به دست می‌آورد، اما این رویکرد در پایان معمولا نتیجه تلخی دارد. فردی که بدون هیچ تحقیق، تحلیل و اطلاعاتی به واسطه تحریک دیگران وارد بازار سرمایه می‌شود، نهایتا به دلیل فقدان شناخت نسبی از ابزارهای موجود بورسی، اعم از تشکیل سبد سرمایه‌گذاری، شناسایی و مدیریت ریسک دارایی، مدیریت ثروت و... تمام پول خود را در تک‌سهم سرمایه‌گذاری کرده و اغلب متحمل ضررهای جبران‌ناپذیر می‌شود.

به‌عنوان یک اصل ساده لازم است به صاحبان سرمایه‌های خرد نکاتی را یادآور شد. اولا سهامداران خرد باید در نظر بگیرند که بازار سرمایه دارای پیچیدگی‌های زیادی است بنابراین برای کسب عایدی از بازار سرمایه به‌جز منابع مالی به کسب دانش، مهارت و تجربه نیاز جدی وجود دارد.

دوم اینکه سهامداران به ابزارهای بورسی اعتماد کنند و این موضوع را در نظر بگیرند که با توجه به رشد بسیاری از ابزارهای نوین مالی اعم از ابزارهای مشتقه، انواع صندوق‌های سرمایه‌گذاری و... می‌توانند سرمایه‌گذاری مطلوبی را در بازار سرمایه با سود مناسب تجربه کنند. برای نمونه با استفاده از ابزارهای مشتقه در بازار، امکان انتخاب موقعیت‌های ترکیبی مختلفی ممکن می‌شود که علاوه بر سوددهی به پوشش ریسک برای سبدهای سرمایه‌گذاری کمک می‌کند. کارآیی این ابزارها در حدی است که افراد حتی می‌توانند با استفاده درست از ابزارهای مشتقه، در بازار نزولی سود کسب کنند.

در نهایت لازم است افراد این موضوع را در نظر بگیرند که استفاده از راه‌های مورد اشاره تنها با مشاوره از نهادهای خبره این بازار از جمله شرکت‌های سبدگردان، مشاوران سرمایه‌گذاری و... ثمربخش خواهد بود و بهتر است سرمایه‌گذاری توسط نهادهای مالی و کارشناسان این حوزه که به صورت حرفه‌ای اقدام به سرمایه‌گذاری در بازار سهام می‌کنند، انجام پذیرد.